

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

**PROGRAM ZA UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI PRIVREDE
ZA 2019. GODINU**

Podgorica, januar 2019. godine

Sadržaj:

<u>Lista termina i skraćenica</u>	1
<u>Obrazloženje donošenja programa</u>	3
<u>Uvod</u>	4
1. <u>Usklađenost programa sa strateškim dokumentima</u>	6
2. <u>Cilj Programa</u>	9
3. <u>Predmet Programa</u>	10
4. <u>Procedura sprovođenja Programa</u>	11
4.1. Raspisivanje Javnog poziva	11
4.2. Podnošenje prijava	11
4.3. Potrebna dokumentacija	12
4.4. Ocjenjivanje podnesenih prijava	12
5. <u>Monitoring sprovođenja Programa</u>	13
5.1. Način izvještavanja i evaluacije	13
6. <u>Finansijski okvir</u>	13
7. <u>Programske linije</u>	14
<u>Programska linija za unapređenje inovativnosti</u>	14
<u>Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda</u>	22
<u>Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije</u>	30
<u>Programska linija za razvoj klastera</u>	36
<u>Programska linija za podsticaj direktnih investicija</u>	49
<u>Programska linija za razvoj zanatstva</u>	64
<u>Programska linija za pružanje mentoring usluga</u>	72
<u>Programska linija za razvoj preduzetništva</u>	80
<u>Uredba o biznis zonama</u>	86
<u>Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga</u>	87
<u>Prilozi, dokumentacija</u>	89

Lista termina i skraćenica:

Akreditacija	Zvanično priznanje kojim nacionalni organ za akreditaciju nakon sprovedenog postupka akreditacije (akreditovanja), potvrđuje da organizacija ispunjava utvrđene zahtjeve i da je kompetentna za obavljanje poslova ocjenjivanja usaglašenosti.
Akreditovana organizacija	Organizacija kojoj je dodijeljena akreditacija.
ATCG	Akreditaciono tijelo Crne Gore
Direktna investicija	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu privrednog subjekta, ali ne i sticanje udjela ili akcija u privrednom subjektu
Inovativna aktivnost	Inovacija proizvoda/usluge, inovacija poslovnog procesa, inovacija u organizaciji, inovacija u marketing, a koja započinje nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju;
Javni poziv	Javni poziv za sufinansiranje programskih aktivnosti.
Klaster	Grupa preduzeća i/ili organizacija (NVO) lociranih u određenom geografskom regionu, koje proizvode i pružaju iste ili slične usluge i srijeću sa istim ili sličnim problemima
Komisija	Komisija za pregled i ocjenu prijava.
Konsultantska usluga	Savjetovanje, usmjeravanje ili pružanje operativne pomoći preduzećima u realizaciji planirane inovativne aktivnosti.
Mala preduzeća	Pravna lica koja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma: - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini je veći od 10 a manji od 50; - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 700.000 € a manji od 8.000.000 €; - ukupna aktiva je veća od 350.000 € a manja od 4.000.000 €.
Mentoring	Skup usluga koje stručno lice-mentor sprovodi u direktnom kontaktu i radu sa osnivačem i /ili odgovornim licem privrednog subjekta
Mikro preduzeća	Pravna lica koja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma: - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini nije veći od 10; - ukupan prihod na godišnjem nivou ne prelazi 700.000 € ; - ukupna aktiva ne prelazi 350.000 €.
MSP	Mala i srednja preduzeća.
MMSP	Mikro, mala i srednja preduzeća
Opravedani troškovi	Opravedani troškovi su troškovi definisani pojedinačnim programskim linijama.
PDV	Porez na dodatu vrijednosti.
Podnosilac prijave	Mikro, mala i srednja preduzeća, klasteri, zanatlije, fizička lica
Postupak akreditacije	Postupak u kome nacionalni organ za akreditaciju utvrđuje da li je organizacija kompetentna za obavljanje određenih poslova ocjenjivanja usaglašenosti.
Potpuna prijava	Prijava koja je podnijeta u skladu sa Javnim pozivom i uz koju su podnijeti svi potrebni dokumenti utvrđeni Programom.
Programska linija	Programska aktivnost sa definisanim ciljnim grupama, specifičnim ciljevima i aktivnostima u okviru opredijeljenog budžeta
Program	Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Projekat	Skup aktivnosti koje se realizuju da bi se postigli ciljevi u okviru predviđenog budžeta.
Rang lista	Predlog projekata za sufinansiranje na osnovu broja bodova u skladu sa definisanim kriterijumima.

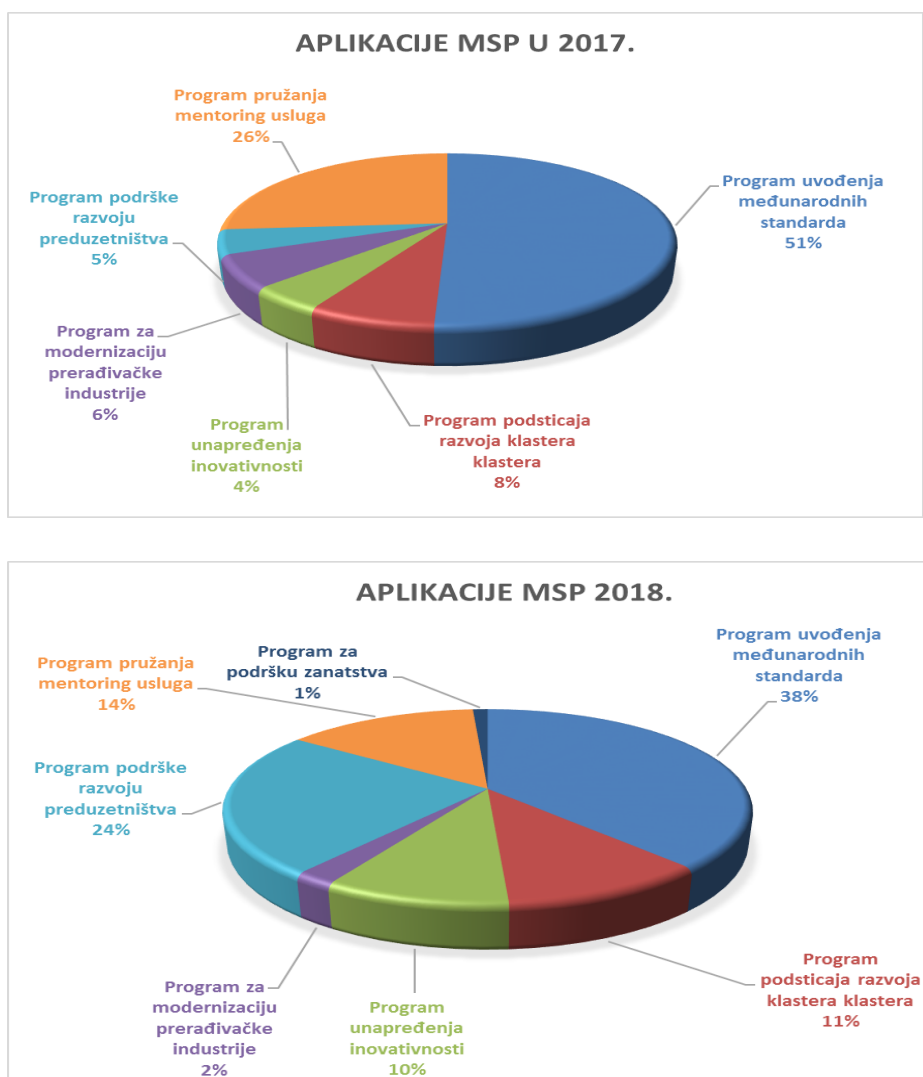
Sertifikat o akreditaciji	Zvanični dokument ili set dokumenata koji govore da je akreditacija dodijeljena za određeni obim
Sertifikat sistema menadžmenta	Predstavlja pisanu garanciju izdatu od strane nezavisnog akreditovanog sertifikacionog tijela, koji se izdaje nakon što se provjerom utvrdi da je određeni sistem, proizvod ili usluga u skladu sa zahtjevima navedenim u standardu.
Spoljni konsultant	Pravno lice koje pruža konsultantske usluge: konsultantske firme, naučno-istraživačke ustanove, naučno-tehnološki parkovi, centri izvrsnosti, inovaciono-preduzetnički centri i poslovni inkubatori.
Srednja preduzeća	Pravna lica koja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma: - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 50, a manji od 250; - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 8.000.000 €, a manji od 40.000.000 €; - ukupna aktiva je veća od 4.000.000 €, a manja od 20.000.000 €.
Ugovor o sufinansiranju	Ugovor o sufinansiranju kojim će se definisati međusobna prava i obaveze između podnosioca prijave kao korisnika i davaoca državne pomoći u daljem tekstu Ministarstvo ekonomije.
Velika preduzeća	Pravna lica koja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma: - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 250; - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 40.000.000,00 €; - ima ukupnu aktivu veću od 20.000.000,00 €.
Zanatska djelatnost (zanat)	Djelatnost koju fizičko lice ili privredno društvo obavlja proizvodnjom, prometom i pružanjem usluga na tržištu i na osnovu individualnih narudžbi, radi sticanja dobiti. Proizvodima i uslugama smatraju se proizvodi koji se proizvode, odnosno usluge koje se pružaju, upotrebom odgovarajućih mašina, alatki i tehničkih uređaja, a koji nijesu rezultat serijske proizvodnje, odnosno procesa rada podijeljenog na pojedine radne operacije, karakterističnog za industrijsku proizvodnju. (Član 2, stav 2, "Zakon o zanatstvu")
Zanatlije	Preduzetnici i privredna društva kojima je u skladu sa Zakonom o zanatstvu, pretežna djelatnost obavljanje jednostavnog ili složenog zanata, a sve u skladu sa Odlukom o utvrđivanju zanata, djelatnosti sličnih zanatu i liste jednostavnih i složenih zanata.

OBRAZLOŽENJE DONOŠENJA PROGRAMA

Potreba za konstantnim stimulisanjem i jačanjem sektora malih, srednjih i velikih preduzeća prepoznata je u više strateških dokumenata kao jedan od ključnih stubova ubrzanog ekonomskog razvoja za koji je potrebno kreirati uslove i podsticaje kako bi se unaprijedila njihova konkurentna sposobnost, a time i konkurentnost privrede u cjelini.

Na osnovu prethodnog iskustva u realizaciji različitih programa podrške ovom sektoru, Ministarstvo ekonomije će sve dosadašnje programe namijenjene razvoju preduzetništva i biznis sektora, koji su u nadležnosti više Direktorata, objediniti u jedinstveni program - **Program za unapređenje konkurentnosti privrede**, koji će se sastojati od 10 programskih linija.

Takođe, prethodno iskustvo govori da je za određene programe podrške bilo veće interesovanje od predviđenog, i da su ograničeni rokovi za prijave na programima predstavljali barijeru, što je direktno uticalo na ograničavanje broja i iznosa podržanih kandidata.

Grafik 1. Pregled podrške u 2017. i 2018. godini programa podrške MSP

Novim Programom je predviđeno i preusmjeravanje budžeta unutar programskih linija u iznosu do 50%, s tim da programska linija ne može premašiti iznos od 70% ukupno odobrenog budžeta cijelog Programa.

Dodatno ćemo skratiti procedure i administrativne korake u ocjeni samih aplikacija, produžiti rokove do utroška opredijeljenih sredstava, kako bi svi korisnici koji zadovolje kriterijume mogli da realizuju svoje aktivnosti.

Time bi na bolji način odgovorili zahtjevima privrede, i podržali one djelatnosti i vrste poslovanja za koje budu iskazali najviše potrebe u cilju ojačavanja njihove konkurentnosti i produktivnosti.

UVOD

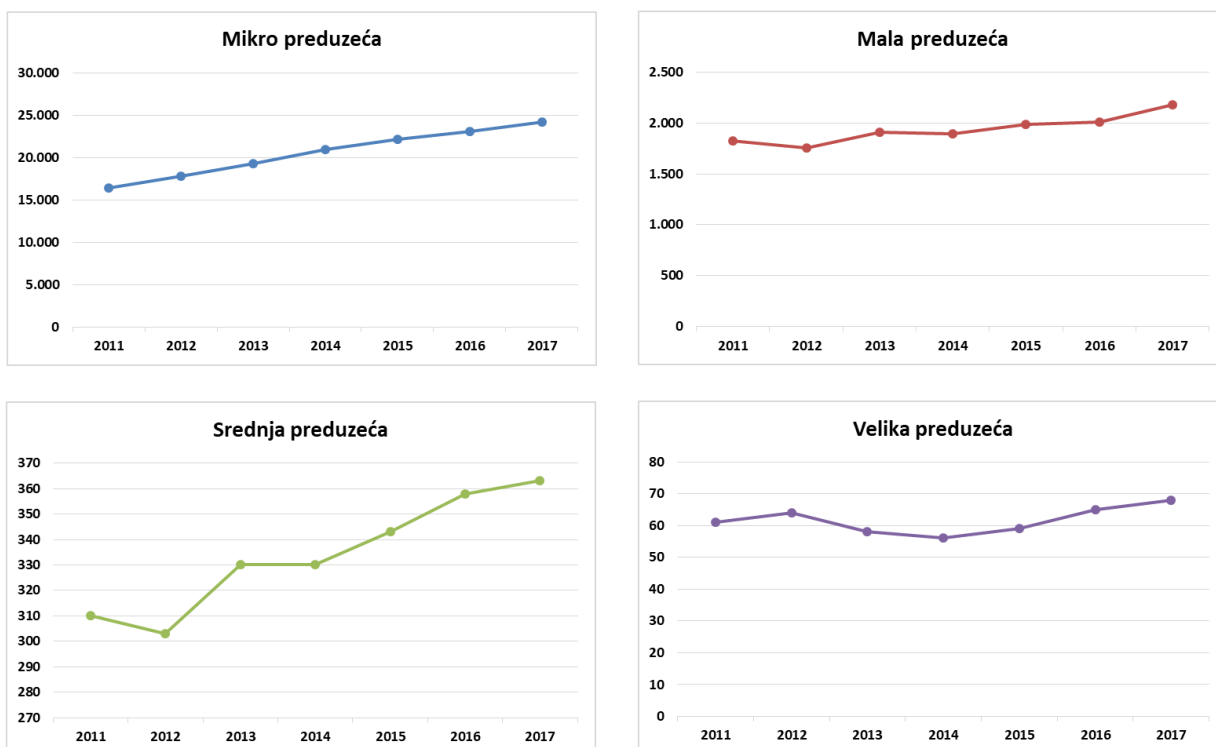
Razvoj konkurentskih sposobnosti preduzeća i konkurentnost privrede u cjelini, spadaju u najvažnije elemente ukupnog razvoja ekonomije jedne države.

Konkurentnost podrazumijeva sposobnost postizanja uspjeha na tržištu u cilju porasta životnog standarda tokom dužeg vremenskog perioda.

Zemlje mogu postati konkurentnije tako što će poboljšati svoja dostignuća u širokom spektru faktora koji utiču na rast produktivnosti. To se odnosi na inovacije, stvaranje povoljnijeg sistemskog ambijenta, prenošenje ili usvajanje novih tehnologija, obrazovanje, preduzetništvo, otvaranje novih preduzeća.

Konkurentnost se, dakle može posmatrati na makro i na mikro-nivou. Konkurentnost na makro-nivou je zapravo konkurentnost privrede u cjelini, dok je konkurentnost na mikro-nivou, konkurentnost privrednih društava, odnosno njihova sposobnost da uspješno posluju na međunarodnom tržištu. Na konkurentnost privrednih društava, utiču brojni faktori, poput obrazovanja zaposlenih, kvaliteta proizvoda/usluge, inovacija, međusobnog povezivanja u klastere, zaštite intelektualne svojine, kulture, informacionih tehnologija, digitalizacije poslovnih i proizvodnih procesa, itd.

Posmatrajući trendove u sektoru malih i srednjih preduzeća, oni pokazuje tendenciju rasta, i po broju preduzeća i broju zaposlenih. Broj MSP u 2017. godini prema podacima Poreske uprave je 26.755, što je povećanje od 44% u odnosu na 2011. godinu.

Grafik 2. Trend rasta broja MMSP u periodu 2011-2017

Mala i srednja preduzeća su u ovom periodu dala doprinos i u povećanju broja zaposlenih, o čemu govori i podatak o učešću zaposlenih u MMSP u ukupnoj zaposlenosti od 75,6% i u ukupnom izvozu od 75,2%.

U ukupnim investicijama u osnovna sredstva, koje su iznosile 652,8 mil. € 2016. godine, učešće MMSP je bilo oko 56,7% ili 370,2 mil. €. ¹

Dakle, sektor MMSP pokazuje stabilnost u svom razvoju i rastu, a kroz specifične oblike podrške i dalje unapređenje poslovnog okruženja, doprinos održivom ekonomskom razvoju Crne Gore može biti i unaprijeđen i ubrzan.

Stremeći ka ostvarivanju postavljenih ciljeva, poštujući preporuke EU u ovoj oblasti, vjerujemo da ćemo sprovođenjem konkretnijih mjera i aktivnosti, doprinijeti intenzivnijem razvoju privrede i intenziviranju konkurentske prednosti na regionalnom i svjetskom tržištu u narednom periodu.

¹ Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018-2022

1. USKLAĐENOST PROGRAMA SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Crna Gora, kao zemlja koja se nalazi na putu evropskih integracija, posljednjih godina usmjerila je svoje aktivnosti prateći **Strategiju Evropa 2020**, koja sa tri postavljena prioriteta: pametan, održiv i inkluzivan rast, ima za cilj ekonomski razvoj EU zasnovan na znanju uz očuvanje životne sredine, visok nivo zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije. Pored ovog strateški krovnog razvojnog dokumenta EU, u cilju usklađivanjem sa politikom i primjenom najboljih praksi u EU, takođe su razmatrane i regionalne strategije (**Strategija jugoistočne Evrope 2020**, **Jadransko-Jonska Strategija** i **Dunavska Strategija**), ali i strateški dokumenti koji su direktno usmjereni ka podržavanju razvoja MSP politike u EU, **Akt o malim preduzećima**.

Kada su u pitanju nacionalni strateški dokumenti, Program za unapređenje konkurentnosti privrede je usklađen sa **Programom ekonomskih reformi za period 2019-2021**, i **Pravcima razvoja Crne Gore 2018-2021**.

Program će direktno doprinijeti ostvarivanju strateških i operativnih ciljeva postavljenih u **Akcionom planu za 2019. godinu** za sprovođenje **Strategije za razvoj MMSP**:

SC 2. Unapređenje pristupa finansijama:

- Operativni cilj 2.1. Unapređenje ponude i korišćenja postojećih finansijskih instrumenata, Mjera 2. Unapređenje ponude i mogućnosti korišćenja bespovratne podrške – grantova (2.1.2.1., 2.1.2.3., 2.1.2.4., 2.1.2.5., 2.1.2.6., 2.1.2.9.);
- Operativni cilj 2.3. Unapređenje kapaciteta za pristup i upravljanje finansijama, Mjera 1. Promocija modela finansiranja i unapređenje znanja i vještina iz oblasti upravljanja finansijama (2.3.1.1.).

SC 4. Jačanje konkurentnosti MMSP:

- Operativni cilj 4.1. Dalji razvoj sistema za podršku preduzetničkom ekosistemu, Mjera 3. Podrška razvoju preduzetničke infrastrukture (4.1.3.1), Mjera 5. Podrška razvoju usluga za MSP i promocija preduzetništva (4.1.5.1.);
- Operativni cilj 4.2. Jačanje unutrašnjih performansi preduzeća; Mjera 3. Jačanje aktivnosti na promociji primjene prava intelektualne svojine (4.2.3.4.).

Tabela 1. Akcioni plan za 2019. godinu za sprovođenje Strategije za razvoj MMSP koji se odnosi na navedene strateške i operativne ciljeve, prikazane aktivnosti, sa definisanim indikatorima, polaznim vrijednostima na kraju 2018. godine, kao i projekcijama za 2019. godinu.

Mjere Operativnog cilja	Aktivnost	Period	Period	Nadležnost	Indikator	Polazna vrijednost na kraju 2018. g.	Projekcija za 2019. g. na kraju godine	Izvor verifikacije
2.1.2.1.	Implementacija Programa povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja 2017-2020	I Q	IV Q	Ministarstvo ekonomije	Broj preduzeća koji je podržan Programom Vrijednost finansijske podrške kroz grantove za uvođenje standarda i akreditaciju	Broj ugovorenih subvencija za 35 preduzeća u ukupnom iznosu 100,482	Broj podržanih preduzeća minimum 40	Izveštaj ME
2.1.2.3.	Implementacija Programa podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori	I Q	IV Q	Ministarstvo ekonomije	Broj klastera koji su podržani Programom Vrijednost finansijske podrške kroz grantove	Broj podržanih klastera 9 u ukupnom iznosu 101,357,50 €	Broj podržanih klastera minimum 10	Izveštaj ME
2.1.2.4.	Implementacija Programa podrške za modernizaciju prerađivačke industrije 2018-2020	I Q	IV Q	Ministarstvo ekonomije u saradnji sa IRFCG	Broj preduzeća koji je podržan Programom Vrijednost finansijske podrške kroz grantove Vrijednost nabavke opreme	Broj podržanih preduzeća 7	Broj podržanih preduzeća minimum 8	Izveštaj ME
2.1.2.5.	Implementacija Programa za unapredjenje inovativnosti MSP 2018-2020	I Q	IV Q	Ministarstvo ekonomije	Broj preduzeća koji je podržan Programom Vrijednost finansijske podrške kroz grantove za unaprjeđenje inovativnosti	Broj podržanih preduzeća 9 u iznosu 30,725	Broj podržanih preduzeća minimum 10	Izveštaj ME
2.1.2.6.	Implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija ("Službeni list Crne Gore" br. 80/15)	I Q	IV Q	Ministarstvo ekonomije, Sekretarijat za razvojne projekte	Broj potpisanih/zaključenih ugovora/vrijednost investicionih projekata Broj finalizovanih projekata /vrijednost realizovanih investicija Povećanje broja zaposlenih kroz otvaranje novih radnih mjesta	Potpisana 3 ugovora i dodijeljena sredstva u vrijednosti od 329.999,98 €	Usvajanje nove Uredbe/Programske linije za podsticanje direktnih investicija Dodijeljene subvencije za minimum 3 preduzeća	Godišnje izvještavanje Sekretarijata za razvojne projekte

2.1.2.9.	Program podrške razvoju zanatstva	I Q	IV Q	MEK	Broj podržanih zanatlija; Iznos podrške	Podržano 1 preduzeće u iznosu od 1.275 €	Podržano 5 zanatlija kroz finansijsku podršku	Izveštaj o realizaciji programa
2.1.2.10.	Implementacija Programa za unapređenje konkurentnosti privrede	I Q	IV Q	MEK	Broj podržanih MMSP, Iznos podrške	Podaci o broju podržanih preduzeća kroz pojedinačne programe podrške	Program ima za cilj objedinjavanje programa podrške kroz programske linije i formiranje fonda za finansijsku i nefinansijsku podršku, a u okviru opredijeljenog budžeta (2.1.2.1; 2.1.2.2.; 2.1.2.3.; 2.1.2.4.; 2.1.2.5.; 2.1.2.6.; 2.1.2.9.)	Izveštaj o radu
2.3.1.1.	Implementacija Programa finansijske pismenosti i investicione spremnosti- Podsticaj preduzetništva	I Q	IV Q	MEK	Broj organizovanih preduzetničkih obuka u cilju započinjanja biznisa i olakšavanja pristupa finansijama; Broj polaznika (start up i MSP)	Primljeno 22 aplikacije; organizovano 4 dana preduzetničkih ciklusa edukacije.	Minimum 30 potencijalnih i postojećih biznisa koji posluju do godinu dana pohađali preduzetničke cikluse edukacije	Izveštaj ME
4.1.3.1.	Razvoj biznis zona u Crnoj Gori	I Q	IV Q	MEK	Broj jedinica lokalne samouprave koje su proglasile biznis zone od lokalnog značaja.	1 - Opština Mojkovac proglasila biznis zonu u skladu sa Uredbom	5 - očekuje se da će i ostale opštine koje su imale proglašene biznis zone uskladiti odluke sa novom Uredbom	Baza MEK-a
4.1.5.1.	Sprovođenje programa mentoringa za preduzetnike i MMSP	II Q	IV Q	MEK	Broj preduzeća korisnika mentoring usluga	17 preduzeća primilo mentoring usluge u 2018. godini	Najmanje 20 preduzeća primilo mentoring usluge u 2019	Izvjestaj o radu
4.2.3.4.	Sprovođenje institucionalne kampanje o značaju vizuelnog identiteta proizvoda za unapređenje plasmana na tržištu	I Q	IV Q	MEK/MPRR/PKCG	Broj proizvođača uključenih u kampanju; Broj organizovanih promocija; Broj održanih radionica.	Realizovana kampanja promocije domaćih proizvoda	PKCG - minimum 20 proizvođača, minimum 5 promotivnih aktivnosti; 2 održane radionice	Izvjestaj o radu

Strategija za razvoj MMSP ne predstavlja izolovanu i fragmentiranu politiku, već predstavlja značajan segment integrativne, sveobuhvatne razvojne politike Crne Gore, i koja je i vertikalno i horizontalno povezana sa drugim ključnim strateškim politikama koje definišu okvirne uslove ili omogućavaju specifično podsticanje sektora MMSP.

Ovaj program doprinosi ostvarenju ciljeva definisanih **Industrijskom politikom Crne Gore do 2020. godine, Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020, Strategijom inovativne djelatnosti 2016 – 2020, Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021, Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2015-2020, kao i Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030.**

Takođe, Program predstavlja državnu pomoć u smislu člana 2. Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“ br.12/18) i Pravilnika o listi pravila državne pomoći – Prilog 7a.

2. CILJ PROGRAMA

Opšti cilj Programa je razvoj privrednih subjekata i povećanje njihove konkurentnosti koja treba da stvori snažnu, konkurentnu i izvozno orijentisanu privredu.

U cilju kontinuiranog unapređenja aktivnosti i podrške razvoju preduzetništva i biznisa u Crnoj Gori i potreba same privrede, Ministarstvo ekonomije kreira novi program - **Program za unapređenje konkurentnosti privrede**, koji će objediniti dosadašnje programe namijenjene razvoju preduzetništvu i biznis sektora, koji su u nadležnosti više Direktorata.

Program će, kroz 10 programskih linija definisati aktivnosti i mjere za realizaciju finansijske i nefinansijske podrške potencijalnim i postojećim preduzetnicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i klasterima u cilju povećanja konkurentnosti na nacionalnom i međunarodnom tržištu, unapređenja razvojnih i biznis performansi, modernizacije industrije, razvoja inovativnih potencijala, afirmacije preduzetništva i zanatstva, i implementaciji međunarodnih standarda u oblasti unapređenja proizvoda, poslovnih procesa, metoda, tehnika, strategija upravljanja i marketinga.

Takođe, sveukupno povoljniji poslovni ambijent će podsticanjem domaćih i stranih investicija u svim područjima Crne Gore doprinijeti povećanju izvoznog potencijala, stimulisanja kreativnosti, jačanja prepoznatljivosti crnogorskih proizvoda i usluga, kao i njihovog boljeg pozicioniranja na tržištu i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta, čime se doprinosi privrednom i regionalnom razvoju Crne Gore.

Na ovaj način će se Ministarstvo ekonomije još više približiti samoj privredi, maksimalno skratiti procedure i administrativne korake u ocjeni prijave, od ranije vremenski ograničenih jednokratnih poziva produžiti rokove do utroška sredstava, kako bi svi korisnici koji zadovolje kriterijume mogli da realizuju svoje aktivnosti.

Prateći trendove rasta kako interesovanja, tako i broja podržanih korisnika svih programa (rast od 50% u 2018. u odnosu na 2017. godinu), očekujemo nastavak trenda rasta broja preduzeća, čije će projektne aktivnosti kroz neke od 10 programskih linija biti podržane.

Navedeni Program i mjere finansijske i nefinansijske podrške se ne odnose na korisnike Programa ekonomskog državljanstva.

Takođe, Program se ne odnosi na preduzeća koja se nalaze u reprogramu dospjelog poreskog duga.

3. PREDMET PROGRAMA

Programom za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu je predviđeno sprovođenje šest Programskih linija finansijske podrške:

1. Programska linija za unapređenje inovativnosti,
2. Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda,
3. Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije,
4. Programska linija za razvoj klastera,
5. Programska linija za podsticaj direktnih investicija,
6. Programska linija za razvoj zanatstva,

dvije Programske linije nefinansijske podrške:

7. Programska linija za pružanje mentoring usluga,
8. Programska linija za razvoj preduzetništva,

kao i dvije programske linije, koje će se uporedo promovisati i sprovoditi:

9. Uredba o biznis zonama, i
10. Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga.

Program za unapređenje konkurentnosti privrede se sprovodi u četiri međusobno povezane faze, što je detaljno objašnjeno u nastavku:

Grafik 3. Faze u realizaciji Programa

4. PROCEDURA SPROVOĐENJA PROGRAMA

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u Programu, odnosno Programskim linijama, koji će pojedinačno definisati uslove i kriterijume za učešće, formulare i potrebnu dokumentaciju.

Javni poziv trajaće do datuma definisanog pojedinačnim programskim linijama, odnosno do utroška opredijeljenih sredstava i sadržaće osnovne informacije o Programu, podatke o visini sredstava koja se dodjeljuju, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenja prijave, kao i ostale relevantne informacije.

4.2. Podnošenje prijava

Popunjeni prijavni formular ili zahtjevi, sa pratećom dokumentacijom² predaju se u na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat je potrebno ispisati puni naziv i adresu podnosioca prijave, naziv Programske linije u okviru koje se aplicira, a u slučaju dostave poštom mora se nalaziti i vidljivi datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnici Pošte.

Dokumentacija podnijeta po Javnom pozivu se ne vraća.

Ministarstvo ekonomije će organizovati informativne događaje, na kojima će biti predstavljeni svi programi podrške – programske linije, kada će svi zainteresovani moći dobiti odgovore i

² Ukoliko pojedinačnom Programskom linijom nije drugačije definisano

pojašnjenja u vezi procesa konkurisanja i dodjele sredstava na licu mjesta od predstavnika Ministarstva.

Informacije u vezi sa Javnim pozivom, kao i o informativnim događajima će biti objavljene na sajtu Ministarstva ekonomije.

4.3. Potrebna dokumentacija

Svaka Programska linija će jasno definisati potrebnu dokumentaciju, opštu i specifičnu, koju je neophodno priložiti.

U skladu sa pravnim oblikom registracije aplikanta, sljedeća dokumentacija će se obezbijediti po službenoj dužnosti:

1. Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata, ili druge institucije nadležne za registraciju;
2. Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec predaje dokumentacije za učešće na programskoj liniji,
3. IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec predaje dokumentacije za učešće na programskoj liniji, i
4. Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Takođe, Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

4.4. Ocjenjivanje podnesenih prijava

Administrativnu ocjenu dokumentacije, ispunjenosti uslova i ocjenjivanje po osnovu definisanih kriterijuma, sprovede Komisija koja će se formirati za svaku programsku liniju.

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pismenu izjavu. Po potrebi, Ministarstvo može tražiti i dodatne dokaze o ispunjenosti uslova za učešće u programskim linijama, odnosno Javnom pozivu.

Takođe, Ministarstvo može tražiti dopunu nepotpune prijave, uz definisani rok za dostavljanje traženih podataka, nakon kojeg neće razmatrati prijavu, i smatraće je nepotpunim.

Neblagovremeno dostavljene prijave, kao i prijave koje nijesu u skladu sa uslovima Javnog poziva, neće se razmatrati.

U dalje razmatranje i ocjenjivanje uzeće se prijave koje sadrže potpunu dokumentaciju i ispunjavaju uslove Javnog poziva. Komisija će u skladu sa unaprijed utvrđenim kriterijuma pristupiti ocjenjivanju i vrednovanju podnijetih prijava. U slučajevima potrebe dodatnog pojašnjenja planirane aktivnosti, Komisija može obaviti razgovor sa podnosiocem prijave i konsultantom i/ili posjetiti preduzeće ili angažovati stručnu pomoć.

5. MONITORING SPROVOĐENJA PROGRAMA

U svrhu sprovođenja kontrole namjenskog korišćenja sredstava, Ministarstvo je ovlašćeno da izvrši provjeru korišćenja odobrenih sredstava obilaskom Korisnika i njegovih poslovnih objekata i uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je ostvarena podrška.

Kontrola namjenskog trošenja dodijeljenih sredstava može se vršiti na nivou svake pojedinačne stavke definisanog budžeta odobrenog projekta.

Pojedinačnim programskim linijama podrške se mogu utvrditi i drugi načini praćenja efekata.

Korisnik je u obavezi da, po zahtjevu Ministarstva ekonomije, dostavi izvještaj o efektima pružene finansijske / nefinansijske podrške (povećanje broja zaposlenih, proširenje asortimana, povećanje obima i vrijednosti prometa, poboljšanje plasmana na inostrana tržišta, i sl.), definisanih pojedinačnim programskim linijama.

5.1. Način izvještavanja i evaluacije

Ministarstvo ekonomije će Vladi Crne Gore dostaviti izvještaj o realizaciji Programa koji sadrži i indikatore učinka sprovođenja programa, procenat i broj podržanih preduzeća, kao i ukupni iznosi opredijeljenih sredstava, kao i preporuke za dalje unapređenje programa.

Ovaj izvještaj će takođe biti segment godišnjeg izvještaja o radu Ministarstva.

Evaluacija Programa će se vršiti po mogućnosti, tj. dostupnosti finansijskih sredstava, godinu dana od dana dodijeljene podrške.

6. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet opredijeljen za realizaciju Programa za unapređenje konkurentnosti privrede je 1,633 mil €, dok su pojedinačni iznosi, kao i način i dinamika dodjele podrške definisani pojedinačnim programskim linijama.

U skladu sa interesovanjem i prijavama korisnika Programa, odnosno interesovanjem za pojedine programske linije, a na osnovu iskustva u realizaciji programa prethodnih godina, omogućiće se preusmjeravanje budžeta programskih linija u iznosu do 50%, s tim da programska linija ne može premašiti iznos od 70% ukupno odobrenog budžeta cijelog Programa.

Razlog za omogućavanje preraspodjele je definisan na osnovu nemogućnosti predviđanja obima interesovanja za pojedine programske linije, te bi na taj način odgovorili zahtjevima privrede, i podržali one djelatnosti i vrste poslovanja za koje budu iskazali najviše potrebe u cilju ojačavanja njihove konkurentnosti i produktivnosti.

PROGRAMSKA LINIJA ZA UNAPREĐENJE INOVATIVNOSTI

Uvod

Inovacije predstavljaju osnovni pokretač razvoja preduzeća, nacionalne privrede i društva u cjelini. One imaju ključnu ulogu u razvoju ekonomije bazirane na znanju. Inoviranje podrazumijeva efikasnu primjenu novih ideja za unapređenje poslovanja, u skladu sa potrebama kupaca i promjenama na tržištu.

Većina MSP u Crnoj Gori svoju konkurentnost ne gradi na razvoju inovativnosti, kao što je praksa u razvijenim zemljama. Karakteristike malih i srednjih preduzeća kao što su: visok nivo fleksibilnosti, razvijen preduzetnički duh, fokus na kreativnosti i slobodi u radu, pogodne su za razvoj inovacija. Inoviranje malih i srednjih preduzeća može biti usmjereno na razvoj i uvođenje potpuno novih ili poboljšanih postojećih proizvoda, na razvoj novih poslovnih procesa, na pronalaženje načina za efikasniju organizaciju rada, drugačiji marketinški pristup i slično.

Podrška za uvođenje inovacija ima za cilj da omogući preduzećima da pristupe znanju i iskustvima koji su im potrebni kako bi postala inovativna i ojačala svoju konkurentnost i produktivnost. Ujedno, preduzeća se podstiču na uspostavljanje novih veza sa specijalizovanim konsultantskim firmama, naučno-istraživačkim ustanovama, centrima izvrsnosti, naučno-tehnološkim parkovima, inovaciono-preduzetničkim centrima i poslovnim inkubatorima, što treba da stimulise transfer znanja i inovativnosti.

1. CILJ

Cilj Programske linije za unapređenje inovativnosti je jačanje poslovnih performansi mikro, malih i srednjih preduzeća kroz sufinansiranje korišćenja konsultantskih usluga u realizaciji inovativnih aktivnosti.

Specifični ciljevi se odnose na:

- Jačanje inovativnih potencijala u MSP;
- Modernizaciju poslovanja;
- Unapređenje svijesti o značaju korišćenja konsultantskih usluga od strane MSP i izgradnji veza između MSP i pružaoca konsultantskih usluga;
- Povećanje produktivnosti i konkurentnosti MSP;
- Povećanje internacionalizacije MSP.

Očekivane koristi za preduzeća odnose se na povećanu efikasnost kroz unapređenje poslovnih procesa, metoda, tehnika i strategija, promjenu navika u poslovanju, unapređenje kulture inoviranja i inovacionih kvalifikacija i potencijala zaposlenih, bolje informisanje u cilju donošenja odluka, povećanje tržišnog učešća i u krajnjem povećanje prodaje i prihoda.

2. PREDMET

Podrška je usmjerena na pokriće troškova konsultantskih usluga inovativnih aktivnosti u preduzeću. Kroz programsku liniju, preduzeća će se podržati za sljedeće inovativne aktivnosti:

- Inovacija proizvoda/usluge;
- Inovacija poslovnog procesa;
- Inovacija u organizaciji;
- Inovacija u marketingu.

Za odabranu aktivnost preduzeće angažuje stručnog usluge koji je zadužen za sprovođenje predloženog projekta. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za jednu od ponuđenih inovativnih aktivnosti.

3. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za unapređenje inovativnosti iznosi 50,000.00 €.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka inovativne aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u **visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 3,500.00 € bez PDV-a.**

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Zahtjevi preduzeća koji su se kvalifikovali ali nisu odobreni za dodjelu sredstava zbog nedovoljnog budžeta programske linije, biće stavljeni na rezervnu listu i biti odobravani ukoliko se naknadno steknu određeni uslovi:

- U slučaju da prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava sa Ministarstvom ekonomije neko od izabranih kandidata odustane;
- Ukoliko se obezbijede dodatna sredstva za realizaciju programske linije.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Primjer 1:

Angažovanje spoljnog konsultanta za razvoj novog proizvoda:

- **Ukupna cijena konsultantske usluge** za inovativnu aktivnost iznosi 7,000 € + PDV 21% = **8,470 €;**
- **Opravdani prihvatljiv trošak iznosi 7,000 €;**
- **Odobreni iznos sufinansiranja do 50% u iznosu do 3,500 €;**
- **PDV se ne smatra opravdanim troškom.**

Primjer 2:

Angažovanje spoljnog konsultanta za izradu web sajta sa integrisanim rješenjima za online poslovanje:

- **Ukupna cijena konsultantske usluge** za inovativnu aktivnost iznosi 3,800 € + PDV 21% = **4,598 €;**
- **Opravdani prihvatljiv trošak iznosi 3,800 €;**
- **Odobreni iznos sufinansiranja do 50% u iznosu do 1,900 €.**
- **PDV se ne smatra opravdanim troškom.**

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji za unapređenje inovativnosti koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u programskoj liniji za unapređenje inovativnosti, kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasci i dokumentacija.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva s krajnjim rokom dostavljanja prijava do 30. septembra 2019. godine do 15.00 h.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti inoformaciju u kojoj će navesti razloge.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u okviru programske linije za unapređenje inovativnost imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

- Posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Dostave zvanične finansijske izvještaje za prethodnu godinu poslovanja (2018. godinu) u kojima nije iskazan neto gubitak;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Da za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta.

Strateški prioritetne djelatnosti koje su predmet sufinansiranja obuhvataju:

- Proizvodnju/preradu;
- Turizam;
- Drvopreradu (finalna proizvodnja);
- Informacione tehnologije.

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Napomena: Redovno izmirivanje poreza podrazumijeva izmirivanje poreza i doprinosa zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće

fiskalne godine. Preduzeće se ne smije nalaziti u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde. Ministarstvo ekonomije će dokaze obezbijediti po službenoj dužnosti i to:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

4.3. Opravdani troškovi podrške

Opravdani troškovi su troškovi konsultantskih usluga koje pružaju spoljni konsultanti i koji su stvarno nastali od strane preduzeća pod uslovom:

- Da su nastali tokom realizacije inovativne aktivnosti;
- Da su navedeni u ponudi spoljnog konsultanta – Obrazac 3;
- Da su mjerljivi i da se evidentiraju prema važećim računovodstvenim standardima;
- Da su razumni u skladu sa zahtjevima finansijskog upravljanja, posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti.

4.3.1. Inovacija proizvoda/usluge:

Tabela 1. Inovacija proizvoda/usluge

Vrsta inovativne aktivnosti	Opravdani troškovi
Razvoj novog ili poboljšanje postojećeg proizvoda/usluge	• Izrada tehničke dokumentacije/rješenja (tehnička studija/tehničko razvojno rješenje, elaborat); • Izrada i testiranje prototipa proizvoda/usluge (tehnička studija/tehničko razvojno rješenje, elaborat, korišćenje laboratorije za ispitivanje i testiranje).

4.3.2. Inovacija poslovnog procesa:

Tabela 2. Inovacija poslovnog procesa

Vrsta inovativne aktivnosti	Opravdani troškovi
Razvoj novog ili poboljšanje postojećeg procesa proizvodnje/pružanja usluge	• Izrada tehničke dokumentacije (tehnička studija o procesu proizvodnje/usluge, isporuke, tehničko razvojno rješenje metoda proizvodnje/usluge, isporuke, elaborat); • Izrada/unaprjeđenje informacionih/ softverskih rješenja za razvoj novog i poboljšanje procesa proizvodnje/pružanje usluge, isporuke.

4.3.3. Inovacija u organizaciji:

Tabela 3. Inovacija u organizaciji

Vrsta inovativne aktivnosti	Opravdani troškovi
Razvoj nove ili poboljšanje	• Izrada tehničke dokumentacije (tehnička studija/elaborat o

postojeće organizacije proizvodnje/pružanja usluge	novom/unaprijeđenom metodu organizacije poslovanja); • Izrada i implementacija/unaprjeđenje informacionih/softverskih rješenja za razvoj novog ili poboljšanog metoda organizacije poslovanja;
---	---

4.3.4. Inovacija u marketingu:

Tabela 4. Inovacija u marketingu

Vrsta inovativne aktivnosti	Opravedani troškovi
Razvoj ili poboljšanje marketinga preduzeća	• Izrada tehničke dokumentacije za dizajn proizvoda (tehnička studija/tehničko rješenje, elaborat o novom/unaprijeđenom dizajnu proizvoda), prototip dizajna u digitalnoj formi; • Izrada idejnog rješenja nove ambalaže/pakovanja/ vizuelnog identiteta; • Izrada tehničkog ili softverskog rješenja za metod distribucije proizvoda i usluga i formiranja cijena; • Primjena inoviranih alata promocije (izrada/unaprjeđenje web-sajta sa integrisanim softverskim rješenjima za on-line trgovinu, razvoj korisničkih aplikacija)

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za jednu od ponuđenih aktivnosti. Spoljni konsultanti mogu pružiti konsultantsku uslugu najviše dva puta u okviru Javnog poziva.

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- Finansiranje već započetih projekata sa spoljnim konsultantima (osim ukoliko je nadogradnja prethodne faze projekta inovativne aktivnosti);
- Učešće na sajmovima i izložbama;
- Kupovinu i iznajmljivanje opreme, alata i materijala;
- Dizajniranje i štampanje promotivnog materijala,
- Štampanje ambalaže/pakovanja;
- Održavanje i optimiziranje web-site-a;
- Zakup hostinga i domena, kao i godišnje pretplate za sertifikate;
- Uvođenje standarda;
- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškove reklamiranja, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije, amortizacije, osiguranja, kursnih razlika, plaćanje zaostalih obaveza (kamata, poreza, taksi, rata za otplatu kredita i sl.), bankarske troškove, komisiona plaćanja, slične troškove koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija, bilo koji vid ličnih troškova i sl.).

Mjere definisane kroz programsku liniju su u skladu sa kriterijumima iz člana 18 Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 ("Sl.list Crne Gore", br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su iste saglasne sa članom 6 i 7 Zakona.

4.4. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Prijavna dokumentacija za učešće u okviru Programske linije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Takođe, sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila: ivana.zecevic@mek.gov.me i ana.sebek@mek.gov.me, kao i na brojeve telefona br. +382 20 406 311, +382 20 406 313.

Popunjeni prijavni formular i prateća dokumentacija predaju se u 3 primjerka u zatvorenoj koverti (jedan original ili kopija ovjerena od strane suda ili notara i dvije kopije), na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat se mora ispisati puni naziv i adresa podnosioca prijave, naziv programske linije u okviru koje se aplicira, a u slučaju dostave poštom mora se nalaziti i vidljivi datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnici Pošte. Krajnji rok za dostavljanje prijave je 30. septembar 2019. godine do 15 h.

Dokumentacija koja se obavezno dostavlja podnošenjem prijave:

- Prijavni formular (potpisan i ovjeren) – Obrazac 1;
- Komplet obrazaca završnih računa za 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans ili Zaključni list);
- Izjava preduzeća o prihvatanju uslova – Obrazac 2;
- Ponuda usluga za realizaciju inovativne aktivnosti od spoljnog konsultanta sa detaljnim opisom i troškovima (potpisana i ovjerena) – Obrazac 3;
- Referenta lista spoljnog konsultanta koji će biti angažovan za realizaciju projekta;
- Dokaze o postojećem stanju: dokument kojim se opisuje prethodno stanje, fotografije;
- Karton deponovanih potpisa;
- Potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke.

Napomene:

- Prihvatljive su samo ponude/profakture koje su izdate na dan ili nakon objave Javnog poziva.
- Preduzeće je u obavezi da samostalno odabere spoljnog konsultanta koji je registrovan kao privredno društvo. **Spoljni konsultant ne može biti fizičko lice.**

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost gore navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pismenu izjavu.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Dokumentacija koja se podnosi nakon realizacije ugovorenih projektnih aktivnosti (refundacija sredstava):

- Zahtjev za isplatu finansijske pomoći - Obrazac 4;
- Original ili ovjerenu fotokopiju računa/fakture/ugovora izdatu od pružaoca usluge;
- Dokaz o izvršenom plaćanju (izvodi sa bankarskog računa preduzeća ovjeren od strane poslovne banke, original nalog za prenost);
- Rezultat konsultantske usluge (tehnička dokumentacija, studija, elaborat, specifikacija/opis ICT softverskog rješenja/ aplikacije, dizajnersko rješenje, promotivni alat i sl.);
- Završni izvještaj podnosioca prijave o realizovanim inovativnim aktivnostima – Obrazac 5.

4.5. Ocjenjivanje i odobravanje zahtjeva

U cilju implementacije i praćenja realizacije programske linije, formiraće se Komisija koja obrađuje primljene zahtjeve, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju i predlaže donošenje odluke o projektima koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i potpisivanje Ugovora. Komisija razmatra zahtjeve po redoslijedu prispjeća, najmanje jedanput mjesečno.

Pristigle prijave provjeravaće se u skladu sa Obrascem za administrativnu provjeru. Komisija zadržava pravo da u roku od 7 kalendarskih dana od dana sačinjavanja Zapisnika o administrativnoj provjeri dokumentacije, zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnositelj prijave dužan je da u roku od 30 kalendarskih dana dostavi dopunu iste, u suprotnom prijava više neće uzimati u dalje razmatranje. Komisija zadržava pravo da utvrdi neprihvatljive troškove i iste isključi iz predloga za refundaciju sredstava.

Podnosioci zahtjeva će se pismenim putem obavijestiti o ocjeni Komisije. Nakon toga, podnosioci zahtjeva, za koje je na osnovu prethodno priložene dokumentacije, donijeta odluka o odobrenju pomoći, pristupaju potpisivanju Ugovora o sufinansiranju sa Ministarstvom ekonomije kojim se definišu međusobna prava i obaveze između podnosioca zahtjeva kao potencijalnog korisnika i davaoca državne pomoći. Takođe, Ugovorom se definišu i rokovi do kada podnositelj zahtjeva kao potencijalni korisnik državne pomoći treba da izvrši implementaciju inovativne aktivnosti za koju je podnio zahtjev, kao i do kada da dostavi sve ostale neophodne dokaze. Dakle, isplata će se vršiti naknadno po principu refundacije, kada je ugovorena inovativna aktivnost završena, a dokumentacija i dokaz o utrošku sredstava priložen.

4.6. Isplata (refundacija) sredstava

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete **nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati do 50% vrijednosti opravdanih troškova realizovane inovativne aktivnosti odnosno maksimalni iznos do 3,500 € (bez PDV-a). Sredstva će biti refundirana preduzeću nakon završetka ugovorenih aktivnosti i dosavljanja dokaza o realizovanim aktivnostima i izvršenom plaćanju. Rok za zavšetak ugovorenih aktivnosti i podnošenje dokumentacije za refundaciju troškova je do 2. decembra 2019. godine do 15h.**

Ukoliko preduzeće u navedenom roku ne dostavi neophodnu validnu dokaznu dokumentaciju i priloge koji su predviđeni programskom linijom i Javnim pozivom, gubi pravo na isplatu finansijske pomoći odnosno refundaciju odobrenih sredstava. Ukoliko dostavljena dokazna dokumentacija nakon završetka aktivnosti nije u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju, Ministarstvo nema obavezu da isplati finansijsku pomoć.

Napomene:

- Ponude, predračuni, nalozi za plaćanje kompenzacija i slično ne predstavljaju prihvatljiv dokaz o trošenju sredstava. Sve fakture izdate od konsultanta moraju biti plaćene sa računa preduzeća korisnika finansijske pomoći;
- Komisija zadržava pravo da umani iznos prijavljenih troškova za refundaciju ukoliko su troškovi neadekvatni i nisu u skladu sa opravdanim troškovima i rokovima ili pravo da zahtjev odbaci.

5. MONITORING

Korisnik sredstava dužan je da Ministarstvu ekonomije i Komisiji za kontrolu državne pomoći, u cilju praćenja korišćenja sredstava, omogući nadzor tokom realizacije Programske linije tako što će u svakom momentu biti omogućena kontrola i uvid u finansijsku dokumentaciju.

Privredni subjekt je u obavezi da u roku od dvije godine (od dana prijema bespovratnih sredstava), po zahtjevu Ministarstva ekonomije, dostavi izvještaj o efektima realizacije podržane aktivnosti.

Tabela za monitoring:

Naziv privrednog subjekta	Svrha pomoći	Intenzitet pomoći	Instrument pomoći	Indikator ostvarenog efekta					
				Proširenje asortimana (broj i %)	Povećanje obima i vrijednosti prometa (%)	Povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u %)	Povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %)	Poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu)	Povećanje broja zaposlenih (broj i %)

PROGRAMSKA LINIJA ZA UVOĐENJE MEĐUNARODNIH STANDARDA

Uvod

Preduzeća koja posluju na domaćem tržištu treba da teže ka jačanju tržišne pozicije i da svoje poslovanje usmjere ka međunarodnom tržištu. Izlaskom na međunarodno tržište, preduzeća posebnu pažnju moraju posvetiti kvalitetu, kao ključnom faktoru savremenog poslovanja. Nezavidan položaj domaćih preduzeća na međunarodnom tržištu nameće potrebu za promjenom dosadašnjeg načina razmišljanja i definisanjem faktora unapređenja poslovanja. Kao ključni faktor unapređenja poslovanja i konkurentnosti, domaća preduzeća ističu kvalitet. Preduzeća uviđaju prednosti i koristi od implementacije standarda u poslovanje. U prilog toj činjenici ide i porast broja sertifikovanih preduzeća prethodnih godina u Crnoj Gori.

- Akreditacija je način za uspostavljanje povjerenja na tržištu proizvoda i usluga, jer predstavlja nezavisnu i nepristrasnu ocjenu kompetentnosti tijela za ocjenu usaglašenosti. Dokazivanje usaglašenosti proizvoda, procesa i usluga sa zahtjevima propisa, standarda i ugovornih tehničkih specifikacija je osnov i pretpostavka za ostvarivanje konkurentnosti na tržištu. U tom procesu je od izuzetnog značaja da se koriste usluge kompetentnih i tehnički osposobljenih laboratorija, kontrolnih organizacija i sertifikacionih tijela.
- Sertifikacija predstavlja postupak kojim se utvrđuje da proizvod, usluga, organizacija ili pojedinac ispunjavaju zahtjeve relevantnog standarda. Standardizacija treba da stvori pretpostavke za racionalno korišćenje poslovnih resursa - znanja, ljudi, kapitala, sirovina, energije. Standardizacija upravo doprinosi postizanju optimizacije upravljanja resursima poslovanja, a samim tim predstavlja značajan instrument organizacije poslovanja.

1. CILJ

Cilj Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda je **da obezbijedi podršku preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima** naročito iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, odnosno Sjevernog regiona, da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno **kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda koji se odnose na proizvode/usluge, sisteme menadžmenta, osoblje, ispitivanje, kontrolisanje i sertifikaciju i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti.**

Specifični ciljevi:

- Povećanje konkurentnosti privrednih subjekata i njihovih proizvoda/usluga na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Usaglašavanje proizvoda/usluga sa međunarodnim standardima;
- Povaćanje izvoza;
- Smanjivanje regionalnih razlika;
- Razvoj konsultantskih usluga.

2. PREDMET

Kroz Programsku liniju za uvođenje međunarodnih standarda podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- Komponenta I – **Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti**;
- Komponenta II - **Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja**:
 - Implementacija standarda iz oblasti kvaliteta, zaštite životne sredine, zaštite na radu i standard u funkciji razvoja preduzeća;
 - Sertifikacija sistema menadžmenta kvaliteta i standarda u funkciji razvoja preduzeća;
 - Resertifikacija sistema menadžmenta kvaliteta i standarda u funkciji razvoja preduzeća

2.1. Komponenta I - Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

U okviru prve komponente programske linije, **podrška se odnosi na refundaciju do 70% opravdanih troškova akreditacije onih preduzeća-tijela koja su akreditovana za ocjenu usaglašenosti** i to za seriju standarda ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17029, ISO/IEC 17021-1, ISO/IEC 17024, ISO/IEC 17043, CEN/TS 15675, EN ISO 15189). Troškovi aktivnosti akreditacije za tijela za ocjenu usaglašenosti su predmet refundacije jedino ukoliko je preduzeću dodjeljen sertifikat o akreditaciji od strane Akreditacionog tijela Crne Gore ili je izvršilo nadzornu provjeru već zasluženog sertifikata.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti je pravno lice koje sprovodi ocjenjivanje usaglašenosti, uključujući kalibraciju/ etaloniranje, ispitivanje, sertifikaciju i kontrolisanje (laboratorije za ispitivanje, medicinske laboratorije, laboratorije za etaloniranje, medicinske laboratorije, sertifikaciona tijela za proizvode, sertifikaciona tijela za sisteme menadžmenta, sertifikaciona tijela za osoblje, kontrolna tijela). Akreditovati se mogu:

- Laboratorije za ispitivanje - ispitivanje životnih namirnica, parametara životne sredine, električnih uređaja, opreme pod pritiskom, hemijskih proizvoda, metala i proizvoda od metala, građevinskih materijala i dr.;
- Medicinske laboratorije – biohemijska ispitivanja, mikrobiloška, hematološka ispitivanja, i sl.;
- Laboratorije za etaloniranje - etaloniranje mjerne i ispitne opreme;
- Sertifikaciona tijela - usluge sertifikacije proizvoda, procesa i usluga u skladu sa propisima i prema razvijenim sertifikacionim šemama; sistema menadžmenta (sistem upravljanja kvalitetom, životnom sredinom, bezbjednošću hrane i dr.) i stručnih lica (ocjenjivači sistema menadžmenta kvaliteta i upravljanja životnom sredinom, zavarivači, lica koja obavljaju ispitivanje bez razaranja i dr.);
- Kontrolna tijela – kontrolisanje liftova i dizalica, opreme pod pritiskom, elektro-opreme i instalacija, kvaliteta nameštaja, kontrolisanje u oblasti motornih vozila i drugim područjima.

2.2. Komponenta II- Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja

Druga komponenta programske linije odnosi se na refundaciju **do 70% odnosno do 60% iznosa opravdanih troškova za implementaciju standarda, sertifikaciju i resertifikaciju:**

- MEST EN ISO 9001:2016 Sistemi menadžmenta kvalitetom;
- MEST ISO 45001:2018 Sistemi menadžmenta zaštitom zdravlja i bezbjednošću na radu (* MEST OHSAS 18001:2010 je povučen i zamijenjen sa MEST ISO 45001:2018);
- MEST EN ISO 14001:2016 Sistemi menadžmenta životnom sredinom;
- MEST ISO/IEC 20000-1:2017 Informacione tehnologije - Upravljanje uslugama;
- MEST EN ISO 18513:2009 Usluge u turizmu - Hoteli i ostali tipovi turističkog smještaja;
- MEST ISO/TR 21102:2018 Avanturistički turizam - Vodiči - Stručno osoblje;

- MEST ISO/IEC 27001:2014 Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Sistemi menadžmenta bezbjednošću informacija;
- MEST ISO 50001:2018 Sistemi upravljanja energijom.

Za odabranu aktivnost preduzeće angažuje stručnog i/ili akreditovanog pružaoca usluge koji je zadužen za sprovođenje predloženog projekta. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici. Privredni subjekt može, izuzetno, da angažuje stranog pružaoca usluge koji nema predstavništvo u Crnoj Gori, ukoliko na teritoriji Crne Gore ne postoji pružalac usluge koji može realizovati predmetnu aktivnost. U tom slučaju podnosilac prijave prilaže izjavu (Obrazac 3).

3. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programске linije za uvođenje međunarodnih standarda iznosi 140,000.00 €.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 5,000.00 € bez PDV-a.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Zahtjevi preduzeća koji su se kvalifikovali ali nisu odobreni za dodjelu sredstava zbog nedovoljnog budžeta Programске linije, biće stavljeni na rezervnu listu i biti odobravani ukoliko se naknadno steknu određeni uslovi:

- U slučaju da prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava sa Ministarstvom ekonomije neko od izabranih kandidata odustane;
- Ukoliko se obezbijede dodatna sredstva za realizaciju programске linije.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 60% za srednja, odnosno do 70% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

4. PROCEDURA SPROVOĐENJA

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji za uvođenje međunarodnih standarda koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u programskoj liniji za uvođenje međunarodnih standarda, kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasci i dokumentacija.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva s krajnjim rokom dostavljanja prijava do 30. septembra 2019. godine do 15.00 h.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti inoformaciju u kojoj će navesti razloge.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u okviru programske linije za uvođenje međunarodnih standarda imaju preduzetnici, mala i srednja preduzeća registrovana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 06/02), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/2010, 34/2011 i 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. List RCG“, br. 52/16), registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata koja:

- Posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Dostave zvanične finansijske izvještaje za prethodnu godinu poslovanja (2018. godinu) u kojima nije iskazan neto gubitak;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Da za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Napomena: Redovno izmirivanje poreza podrazumijeva izmirivanje poreza i doprinosa zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine. Preduzeće se ne smije nalaziti u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde. Ministarstvo ekonomije će dokaze obezbijediti po službenoj dužnosti i to:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

4.3. Opravdani troškovi podrške

Opravdani troškovi su: troškovi akreditacije, implementacije standarda, sertifikacije i resertifikacije i koji su stvarno realizovani od strane preduzeća pod uslovom:

- Da su nastali tokom realizacije programske linije u kalendarskoj 2019. godini;
- Da su navedeni u ponudi/fakturi i/ili Ugovoru;
- Da su mjerljivi i da se evidentiraju prema važećim računovodstvenim standardima;
- Da su razumni u skladu sa zahtjevima finansijskog upravljanja, posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti;

Opravdani troškovi u okviru podržanih aktivnosti su:

I - Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti:

- Troškovi aktivnosti akreditacije za tijela za ocjenu usaglašenosti su predmet refundacije jedino ukoliko je privredno društvo dobilo sertifikat o akreditaciji Akreditacionog tijela Crne Gore ili je izvršilo nadzornu provjeru već zasluženog sertifikata.

II - Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja:

- Angažovanje konsultanta za pomoć za implementaciju standarda a koja se odnosi na: pripremu tehničke dokumentacije koja je predviđena za dokazivanje usaglašenosti sa zahtjevima određenog standarda; obuku osoblja i primjenu standarda;
- Sertifikacija;
- Resertifikacija postojećeg sistema;

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- Finansiranje već započetih projekata sa spoljnim konsultantima;
- Učešće na sajmovima i izložbama;
- Kupovinu i iznajmljivanje opreme, alata i materijala;
- Dizajniranje i štampanje promotivnog materijala;
- Štampanje ambalaže/pakovanja proizvoda;
- Dizajniranje web-site;
- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškove reklamiranja, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije, amortizacije, osiguranja, kursnih razlika, plaćanje zaostalih obaveza (kamata, poreza, taksu, rata za otplatu kredita i sl.), bankarske troškove, komisiona plaćanja, slične troškove koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija, bilo koji vid ličnih troškova i sl.).

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 14 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona.

4.4. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Prijavna dokumentacija za učešće u okviru Programске linije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Takođe, sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila ivana.zecevic@mek.gov.me i jelena.obradovic@mek.gov.me, kao i na brojeve telefona br. +382 20 406 311, +382 20 482 285.

Popunjeni prijavni formular i prateća dokumentacija predaju se u 3 primjerka u zatvorenoj koverti (jedan original ili kopija ovjerena od strane suda ili notara i dvije kopije), na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat se mora ispisati puni naziv i adresa podnosioca prijave, naziv programske linije u okviru koje se aplicira, a u slučaju dostave poštom mora se nalaziti i vidljivi datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnici Pošte. Krajnji rok za dostavljanje prijave je 30. septembar 2019. godine do 15 h.

Dokumentacija koja se obavezno dostavlja podnošenjem prijave:

- Popunjeni Prijavni formular (potpisan i ovjeren) – Obrazac 1;
- Komplet obrazaca završnih računa za 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans ili Zaključni list);
- Izjava preduzeća o prihvatanju uslova – Obrazac 2;
- Ukoliko aplikant aplicira za komponentu I programske linije potrebno je dostaviti Profakturu/Ponudu izdatu od strane Akreditacionog tijela Crne Gore;
- Ukoliko aplikant aplicira za komponentu II programske linije potrebno je dostaviti i profakturu/ponudu konsultanta i/ili sertifikacionog tijela;
- Ukoliko preduzeće angažuje pružaoca usluge koji nema sjedište na teritoriji Crne Gore, potrebno je priložiti potpisanu i ovjerenu pismenu izjavu podnosioca zahteva – Obrazac 3;
- Karton deponovanih potpisa;
- Potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke.

Napomene:

- Dostavljene ponude/profakture moraju biti ovjerene i potpisane od strane ponuđača, koja sadrži jasno definisan predmet i obim aktivnosti, rok realizacije i cijenu usluge izraženu u EUR i iskazanim PDV-om.
- Prihvatljive su samo ponude/profakture koje su izdate na dan ili nakon objave Javnog poziva.

Preduzeće je u obavezi da samostalno odabere konsultanta odnosno akreditovano tijelo – društvo. Konsultant ne može biti fizičko lice.

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost gore navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pismenu izjavu.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Dokumentacija koja se podnosi nakon realizacije ugovorenih projektnih aktivnosti (refundacija sredstava):

- Zahtjev za isplatu finansijske pomoći - Obrazac 4;
- Original ili ovjerenu fotokopiju računa/fakture/ugovora izdatu od pružaoca usluge;
- Dokaz o izvršenom plaćanju (izvodi sa bankarskog računa preduzeća ovjeren od strane poslovne banke, original nalog za prenost);
- Ovjerena fotokopija sertifikata sa pripadajućim dodatkom o dodjeljenom obimu akreditacije – Komponenta 1;
- Ovjerena fotokopija sertifikata za implementaciju nekog od standarda ili isprave o usaglašenosti – Komponenta 2.

4.5. Ocjenjivanje i odobravanje zahtjeva

U cilju implementacije i praćenja realizacije programske linije, formiraće se Komisija koja obrađuje primljene zahtjeve, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju i predlaže donošenje odluke o projektima koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i potpisivanje Ugovora. Komisija razmatra zahtjeve po redoslijedu prispjeća, najmanje jedanput mjesečno.

Pristigle prijave provjeravaće se u skladu sa Obrascem za administrativnu provjeru. Komisija zadržava pravo da u roku od 7 kalendarskih dana od dana sačinjavanja Zapisnika o administrativnoj provjeri dokumentacije, zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnosilac prijave dužan je da u roku od 30 kalendarskih dana dostavi dopunu iste, u suprotnom prijava više neće uzimati u dalje razmatranje. Komisija zadržava pravo da utvrdi neprihvatljive troškove i iste isključi iz predloga za refundaciju sredstava.

Podnosioci zahtjeva će se pismenim putem obavijestiti o ocjeni Komisije. Nakon toga, podnosioci zahtjeva, za koje je na osnovu prethodno priložene dokumentacije, donijeta odluka o odobrenju pomoći, pristupaju potpisivanju Ugovora o sufinansiranju sa Ministarstvom ekonomije kojim se definišu međusobna prava i obaveze između podnosioca zahtjeva kao potencijalnog korisnika i davaoca državne pomoći. Takođe, Ugovorom se definišu i rokovi do kada podnosilac zahtjeva kao potencijalni korisnik državne pomoći treba da izvrši implementaciju standarda za koju je podnio zahtjev, kao i do kada da dostavi sve ostale neophodne dokaze. Dakle, isplata će se vršiti naknadno po principu refundacije, kada je akreditacija odnosno implementacija standarda okončana, dobije sertifikat, a dokumentacija i dokaz o utrošku sredstava priložen.

4.6. Isplata (refundacija) sredstava

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete **nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati do 50% vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos do 5.000 € (bez PDV-a). Sredstva će biti refundirana preduzeću nakon završetka ugovorenih aktivnosti i dostavljanja dokaza o realizovanim aktivnostima i izvršenom plaćanju.**

Rok za završetak ugovorenih aktivnosti i podnošenje dokumentacije za refundaciju troškova je do 2. decembra 2019. godine do 15h.

Ukoliko preduzeće u navedenom roku ne dostavi neophodnu validnu dokaznu dokumentaciju i priloge koji su predviđeni programskom linijom i Javnim pozivom, gubi pravo na isplatu finansijske pomoći odnosno refundaciju odobrenih sredstava. Ukoliko dostavljena dokazna dokumentacija nakon završetka aktivnosti nije u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju, Ministarstvo nema obavezu da isplati finansijsku pomoć.

Napomene:

- Ponude, predračuni, nalozi za plaćanje kompenzacija i slično ne predstavljaju prihvatljiv dokaz o trošenju sredstava. Sve fakture izdate od konsultanta moraju biti plaćene sa računa preduzeća korisnika finansijske pomoći;
- Komisija zadržava pravo da umani iznos prijavljenih troškova za refundaciju ukoliko su troškovi neadekvatni i nisu u skladu sa opravdanim troškovima i rokovima ili pravo da zahtjev odbaci.

5. MONITORING

Korisnik sredstava dužan je da Ministarstvu ekonomije i Komisiji za kontrolu državne pomoći, u cilju praćenja korišćenja sredstava, omogući nadzor tokom realizacije Programске linije tako što će u svakom momentu biti omogućena kontrola i uvid u finansijsku dokumentaciju.

Privredni subjekt je u obavezi da u roku od dvije godine (od dana prijema bespovratnih sredstava), po zahtjevu Ministarstva ekonomije, dostavi izvještaj o efektima realizacije podržane aktivnosti.

Tabela za monitoring:

Naziv privrednog subjekta	Svrha pomoći	Intenzitet pomoći	Instrument pomoći	Indikator ostvarenog efekta					
				Proširenje asortimana (broj i %)	Povećanje obima i vrijednosti prometa (%)	Povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u)	Povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %)	Poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu)	Povećanje broja zaposlenih (broj i %)

PROGRAMSKA LINIJA ZA MODERNIZACIJU PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE

Uvod

Sveobuhvatnom analizom stanja u sektoru prerađivačke industrije utvrđeno je da je uz postojeću strukturu i vrstu opreme u preduzećima, uvažavajući sadašnje stanje i dinamiku promjena na tržištu, nemoguće je obezbijediti dugoročan rast proizvodnje. Zastarjelost opreme, niska fleksibilnost i produktivnost proizvodnje, kao i nezadovoljavajući nivo kvaliteta proizvodnih sistema predstavljaju jednu od osnovnih prepreka razvoja konkurentnosti crnogorskih preduzeća.

Nužne organizacione i tehnološke promjene na području proizvodnje, u cilju postizanja veće fleksibilnosti, produktivnosti i rentabilnosti crnogorskih preduzeća definiše potrebu usvajanja novih tehnologija kroz investicije u tehničko-tehnološku opremljenost. Unaprjeđenje proizvodnog procesa kroz primjenu novih tehnologija rezultira povećanjem obima proizvodnje, smanjenjem proizvodnih troškova i povećanjem kvaliteta proizvoda. Ujedno, investiranjem u savremenu tehnologiju uz nadogradnju vještina postiže se optimalno iskorišćavanje resursa, podizanje konkurentnosti samih preduzeća i njihova integracija u globalne lance vrijednosti.

Investicije u opremu predstavljaju jedan od glavnih koraka na putu razvoja preduzeća i modernizacije crnogorske privrede.

1. CILJ

Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije ima za cilj jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unaprjeđenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz usvajanje novih tehnologija, kako bi se omogućilo osavremenjavanje proizvodnih procesa, efikasna upotreba raspoloživih resursa, razvoj novih proizvoda i usluga, kao i otvaranje novih radnih mjesta.

2. PREDMET

Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije podrazumijeva realizaciju planirane investicije – nabavku opreme, dijelom ili u potpunosti³, kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore (IRF).

Ukoliko privredni subjekat zadovolji uslove ove programske linije i IRF odobri kredit, potencijalni korisnik može ostvariti pravo na subvenciju do **20% vrijednosti nabavke opreme**⁴ (bez poreza na dodatu vrijednost) na iznos sredstava obezbijeđenih kroz kreditni aranžman sa IRF, u skladu sa Programskom linijom za modernizaciju i pravilima dodjele državne pomoći.

³ Nabavka opreme može biti finansirana iz sopstvenih sredstava do nivoa 50% vrijednosti investicije.

⁴ U skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16), Prilog 1 – Smjernice za regionalnu državnu pomoć za period 2014 – 2020, visina odobrenih bespovratnih sredstava dodjeljuje se na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa predmetom Programske linije. U opravdane troškove, u skladu sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 2, član 17 – Pomoć za ulaganje za mala i srednja privredna društva, u skladu sa ovom Programskom linijom, spadaju troškovi ulaganja u materijalnu imovinu.

Potrebna sredstava za nabavku opreme (dijelom ili u potpunosti) obezbjeđuju se kroz kreditni aranžman sa IRF, pod uslovima koje podrazumijeva kreditna linija IRF "**Program podrške za modernizaciju industrije**"⁵.

3. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za modernizaciju prerađivačke industrije iznosi 150.000,00 €.

Intenzitet podrške:

Visina odobrenih bespovratnih sredstava koja se dodjeljuje u zavisnosti od iznosa vrijednosti nabavke opreme obezbijeđene kroz kreditni aranžman sa IRF zavisi od veličine privrednog subjekta (uzimajući u obzir donju i gornju granicu vrijednosti nabavke):

- vrijednost učešća bespovratnih sredstava Ministarstva u odnosu na vrijednosti nabavke opreme u slučaju **preduzetnika, mikro i malih privrednih društava** iznosi do **20%**
- vrijednost učešća bespovratnih sredstava Ministarstva u odnosu na vrijednosti nabavke opreme u slučaju **srednjih privrednih društava** iznosi do **10%**

Iznos odobrenih bespovratnih sredstava u visini do 20% vrijednosti nabavke opreme ne može biti manji od **5.000 eura** niti veći od **20.000 eura** (bez poreza na dodatu vrijednost). U skladu sa tim, vrijednost nabavke opreme na koju se dodjeljuju bespovratna sredstva kreće se u rasponu od **25.000 do 100.000 eura**.

U slučaju da ukupni troškovi nabavke opreme prelaze 100.000 eura, korisnik može finansirati razliku sopstvenim učešćem ili da za taj iznos uveća kreditni zahtjev kod IRF.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

4. PROCEDURA SPROVOĐENJA

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji za modernizaciju prerađivačke industrije koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenja prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u Programskoj liniji za modernizaciju prerađivačke industrije, kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava i potrebna dokumentacija.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva s krajnjim rokom dostavljanja prijava do 10. decembra 2019. godine do 15.00 h.

⁵ Kreditna linija IRF "Program podrške za modernizaciju industrije" podrazumijeva najpovoljnije kreditne uslove za ovu svrhu na domaćem tržištu, sa prosječnom godišnjom kamatnom stopom od oko 3 odsto, grejs periodom do četiri godine i rokom otplate do 12 godina. Precizni uslovi ove kreditne linije definisani su Godišnjim planom rada IRF za tekuću godinu.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti inoformaciju u kojoj će navesti razloge.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u Programskoj liniji imaju registrovana mikro, mala i srednja privredna društva i preduzetnici koji posluju najmanje 2 godine i čija je pretežna djelatnost registrovana u oblastima prerađivačke industrije⁶, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list CG", br. 36/11) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG, br. 27/10, 34/11 i 16/14), i to:

- Proizvodnja prehrambenih proizvoda
- Proizvodnja pića (osim alkoholnih pića)
- Proizvodnja tekstila (osim sintetičkih vlakana)
- Proizvodnja odjevnih predmeta
- Proizvodnja kože i predmeta od kože
- Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja
- Proizvodnja papira i proizvoda od papira
- Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa
- Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda
- Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata
- Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
- Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala
- Proizvodnja osnovnih metala (osim čelika)
- Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja
- Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda
- Proizvodnja električne opreme
- Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute
- Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava
- Proizvodnja namještaja
- Popravka i montaža mašina i opreme
- Ostale prerađivačke djelatnosti

Programska linija se ne odnosi na privredne subjekte koji posluju u oblastima: primarne poljoprivredne proizvodnje; proizvodnje duvanskih proizvoda; trgovine (maloprodaja i veleprodaja); proizvodnje čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja; proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnje i prodaje oružja i vojne opreme; organizovanja igara na sreću i sličnih djelatnosti; proizvodnje i prometa bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonite ili štetne po okolinu i opasne za ljudsko zdravlje ili u djelatnostima koje se domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim.

⁶ Po Klasifikaciji djelatnosti 2010 Zavoda za statistiku Crne Gore (u skladu sa Zakonom o Klasifikaciji djelatnosti, Službeni list Crne Gore, br. 18/11)

Sredstva NE mogu koristiti novoosnovani privredni subjekti i privredni subjekti u poteškoćama, u skladu sa propisima državne pomoći⁷, kao ni privredni subjekti kojima su dodijeljena sredstva za iste namjene u tekućoj godini iz budžeta Crne Gore i privredni subjekti koji su u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći.

Korisnik Programske linije ima zabranu od tri godine (od dana sklapanja kreditnog aranžmana sa IRF) da otuđi opremu.

Oprema, koja je predmet Programske linije, ne može biti kupljena od fizičkog lica.

U tekućoj godini, privredni subjekti mogu podnijeti samo jedan zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava za nabavku opreme.

Dodjela bespovratnih sredstava po ovoj Programskoj liniji nije moguća po zahtjevima korisnika kredita IRF koji su dati do datuma objavljivanja Javnog poziva.

4.3. Opravdani troškovi

Sredstva opredijeljena Programskom linijom namijenjena su za nabavku:

- **nove proizvodne mašine i/ili opreme;**
- **polovne proizvodne mašine i/ili opreme (ne starije od pet godina) i**
- **novih djelova, specijalizovanih alata za mašine ili druga kapitalna dobra koja će se iskoristiti za stavljanje u pogon neiskorišćenih mašina.**

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije, montaže i instaliranja opreme, obuke i dr.
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa odobravanjem i sprovođenjem kredita IRF, kao što su troškovi: obrade kredita, kamate, osiguranja pokretnosti, kursnih razlika i sl.
- refundaciju sredstava za već nabavljenu opremu
- zajmove i rate za otplatu kredita, kao i za reprogram kredita
- ostale troškove koji nisu u skladu sa namjenom Programske linije

Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

4.4. Procedura prijave

Procedura ove Programske linije nalaže da se, prvobitno, podnese Zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava na arhivi Ministarstva ekonomije.

Nakon toga, potencijalni korisnik bespovratnih sredstava obraća se IRF, zajedno sa cjelokupnom dokumentacijom kojom se dokazuje ispunjenost uslova propisanih kreditnom linijom IRF i ovjerenim popunjenim obrascem za dodjelu bespovratnih sredstava.

4.5. Potrebna dokumentacija

Dokumentaciona osnova definisana je kreditnom linijom IRF.

⁷ Državna pomoć se ne može dodijeliti novoosnovanim privrednim društvima i privrednim društvima u poteškoćama u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Sl. list", br. 35/14 i 02/15) prilogom 7a – 1 Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, član 1 tačka 4 Poglavlje 1. Dodatno, u skladu sa pomenutim Pravilnikom, mogu se dobiti sredstva po nekom drugom pravnom osnovu ukoliko ukupna pomoć ne prelazi najviši intenzitet podrške (% opravdanih troškova).

Zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava po Programskoj liniji za modernizaciju prerađivačke industrije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije - Direktorat za industriju i transformaciju, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Sve informacije kao i stručna pomoć u vezi ove Programske linije mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81 000 Podgorica, Direktorat za industriju i transformaciju (kancelarija br. 7, radnim danima u periodu od 09-12 h, ili na broj telefona: 020/482-157) i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 122, 81 000 Podgorica (radnim danima u periodu od 09-12 h, ili na broj telefona: 020/416-600).

Krajnji rok za dostavljanje prijava sa kompletiranom dokumentacijom je 10. decembar 2019. godine do 15 h.

4.6. Ocjenjivanje

Pregledanje, kontrolu formalne ispravnosti dokumentacije, ocjenjivanje i donošenje odluke o dodjeli predmetnog kredita vrše stručne službe IRF.

Najkasnije u roku od dva mjeseca od dana nabavke i stavljanja u funkciju nabavljene opreme (ali ne kasnije od predviđenog roka) IRF je u obavezi da Ministarstvu ekonomije, na verifikaciju, dostavi:

- Zahtjev za finansiranje investicionih ulaganja
- Informaciju o odobrenom kreditnom zahtjevu
- Odluku Odbora direktora
- Fakturu o nabavci nove/polovne opreme
- Izvještaj o prvoj namjenskoj kontroli korišćenja kredita
- Iskaz o finansijskoj poziciji privrednog subjekata (Bilansi stanja/uspjeha) za protekle dvije godine

4.7. Dodjela

Komisija za dodjelu bespovratnih sredstava Ministarstva ekonomije vrši pregled dokumentacije i donosi odluku o prihvatanju/odbijanju zahtjeva i dodjeli bespovratnih sredstava (do momenta raspoloživosti sredstva) **prema redosljedu prispjeća formalno ispravnih zahtjeva sa odgovarajućom dokumentacijom od strane IRF, u roku od mjesec dana od dana dostavljanja predmetne dokumentacije.**

Nakon odluke, u roku od 10 dana Ministarstvo ekonomije obavještava IRF koje je dužno da, u roku od 15 dana od dana prijema sredstava, prenese odobrena bespovratna sredstva privrednom subjektu sa kojim je sklopljen kreditni aranžman po osnovu ove Programske linije.

5. MONITORING

Prvu namjensku kontrolu korišćenja sredstava vrši IRF i o tome obavještava Ministarstvo ekonomije.

Korisnik sredstava dužan je da Ministarstvu ekonomije, IRF i Komisiji za kontrolu državne pomoći, u cilju praćenja korišćenja sredstava, omogući nadzor tokom realizacije Programske linije tako što će u svakom momentu biti omogućena kontrola i uvid u finansijsku dokumentaciju.

Privredni subjekt je u obavezi da u roku od tri godine (od dana prijema bespovratnih sredstava), po zahtjevu Ministarstva ekonomije i IRF, dostavi izvještaj o efektima nabavke nove/polovne opreme uz Izjavu korisnika da oprema kupljena po Programskoj liniji nije otuđena.

Tabela za monitoring:

Naziv privrednog subjekta	Svrha pomoći	Intenzitet pomoći	Instrument pomoći	Indikator ostvarenog efekta					
				Proširenje asortimana (broj i %)	Povećanje obima i vrijednosti prometa (%)	Povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u %)	Povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %)	Poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu)	Povećanje broja zaposlenih (broj i %)

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ KLASTERA

Uvod

Poslednje decenije, koncept klastera je postao centralna ideja konkurentnosti i ekonomskog razvoja u Evropi, i čitavom svijetu. Razlozi za osnivanje klastera i njihov značaj za produktivnost i inovativnost samih preduzeća postali su bolje poznati, a podsticanje povezivanja preduzeća u klastere je prihvaćeno kao efikasan instrument za jačanje konkurentnosti preduzeća, i njihovo osposobljavanje da proizvode robe i usluge višeg stepena prerade kojima će stvarati dohodak na domaćem i međunarodnom tržištu.

U jačanju konkurentne sposobnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, bolje pozicioniranosti i vidljivosti njihovih proizvoda i usluga, kao i plasmana istih na domaćem i međunarodnom tržištu, posebnu važnost ima njihovo udruživanje u klastere. Kroz klasteru udruživanje preduzeća ostvaruju navedene benefite na efikasniji način, obezbjeđujući tako sigurnu tržišnu nišu za svoje proizvode/usluge. Stoga je podsticanje udruživanja crnogorskih preduzeća od posebne važnosti, uzimajući u obzir uvođenje standarda Evropske unije i kroz primjenu pravila i procedura iz oblasti državne pomoći. U prilog toj činjenici ide i porast broja preduzeća koja se udružuju u klastere prethodnih godina u Crnoj Gori.

- Po Strategiji za održivi ekonomski rast Crne Gore, klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća predstavlja sektorsku i geografsku koncentraciju preduzeća i/ili individualnih proizvođača koji proizvode karakterističan opseg roba ili usluga, a koji se suočavaju sa sličnim prijetnjama i mogućnostima.
- Uvođenje inovativnih procesa u način rada klastera i tehnološke procese članova klastera, predstavlja uvođenje novog i značajno poboljšanog proizvodnog metoda ili metoda isporuke (uključujući značajne promjene u tehnikama, opremi ili software-u), kao i uvođenje nekog novog organizacionog metoda u rad klastera i njenih članica, i organizaciju radnog okruženja.

1. CILJ

Cilj Programске linije za razvoj klastera, je **finansijska podrška** efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, u pravcu ostvarivanja bolje konkurentne pozicije preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Podrška Ministarstva ekonomije biće usmjerena kroz **subvencije inovativnim klasterima** koji predstavljaju strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana, namijenjene podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru.

Pomoć za inovativne klastere preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća dodjeljuje se isključivo pravnom subjektu koji upravlja klasterom (organizacija klastera).

2. PREDMET

Kroz Programsku liniju za razvoj klastera podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- **troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu**
 - Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, softveri, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
 - Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava).
- **operativne troškove**
 - promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.);
 - aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.);
 - aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.);
 - aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studijske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

3. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za razvoj klastera u 2019. godini iznosi 150,000.00 €.

Intezitet podrške:

Odobrena pomoć od strane Ministarstva ekonomije je **u visini do 50%, odnosno do 65% ukupnih opravdanih troškova, u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV-a)⁸, po jednom Projektu. Sredstva će se dodjeljivati putem postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za datu programsku liniju.**

Intenzitet pomoći za ulaganje u inovativne klastere ne prelazi 50% opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za inovativne klastere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107, stav 3, tačka (a) Ugovora o funkcionisanju EU. Primjena ovog pravila u skladu je sa domaćim

⁸ Ne odnosi se na klastere registrovane kao NVO, koje nijesu obveznice PDV-a.

zakonodavstvom, na osnovu člana 14, stav 2, Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 20/11, 26/11 i 20/15), kojim je definisano da jedinice lokalne samouprave koje su razvrstane u grupe do 75% prosjeka razvijenosti u Crnoj Gori su manje razvijene jedinice lokalne samouprave i Pravilnikom o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br. 82/16), kojim je izvršeno izračunavanje stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave ⁹.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Zahtjevi preduzeća koji su se kvalifikovali ali nisu odobreni za dodjelu sredstava zbog nedovoljnog budžeta Programske linije, biće stavljeni na rezervnu listu i biti odobravani ukoliko se naknadno steknu određeni uslovi:

- U slučaju da prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava sa Ministarstvom ekonomije neko od izabranih kandidata odustane;
- Ukoliko se obezbijede dodatna sredstva za realizaciju programske linije.

4. PROCEDURA SPROVOĐENJA

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji za razvoj klastera koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u Programskoj liniji za razvoj klastera kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasci i dokumentacija.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva s krajnjim rokom dostavljanja prijava do 02. septembra 2019. godine do 15.00 h.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti inoformaciju u kojoj će navesti razloge.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u Programskoj liniji za razvoj klastera imaju klasteri preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća registrovani kao nevladina organizacija (NVO) ili kao privredno društvo

⁹ U skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave, („Službeni list Crne Gore“, br. 82/16) manje razvijene JLS su: Petnjica, Gusinje, Andrijevica, Šavnik, Bijelo Polje, Rožaje, Kolašin, Plav, Mojkovac i Berane

u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama („Službeni list Republike Crne Gore", br. 27/99, 09/02, 30/02, „Službeni list Crne Gore", br. 11/07, 39/11 i 37/17), Zakonom o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore", broj 06/02, „Službeni list Crne Gore" br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11) i EU pravilima o državnoj pomoći definisanim Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, a koji broje najmanje tri člana.

Pravo učešća u programskoj liniji, kao i u realizaciji projektnih aktivnosti imaju:

- ✓ **novosnovani klasteri koji broje najmanje tri člana – pravna lica koja aktivno posluju najmanje jednu godinu od dana objavljivanja Javnog poziva;**
- ✓ **postojeći klasteri koji posluju najmanje godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, a koji broje najmanje tri člana – pravnih i/ili fizičkih lica.**

- **Klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao privredno društvo**

U slučajevima kada je klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao privredno društvo, sljedeći kriterijumi moraju biti ispunjeni:

- Ima sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Redovno izvršava obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Dostavi zvanične finansijski izvještaj za predhodnu godinu, u kojem nije iskazan neto gubitak;
- Ima ovlašćeno lice za zaključivanje ugovora i preduzimanje drugih pravnih radnji u ime i za račun klastera sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, koje je odgovorno za realizaciju prava i obaveza iz Ugovora;
- Da klasteru i/ili članu klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog budžeta i budžeta jedinice lokalne samouprave;
- Da nije pokrenut postupak stečaja nad klasterom, osim reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih subjekata;
- Da ovlašćeno lice nije osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći.

Svaki klaster treba da obezbijedi sljedeću dokumentaciju: -

- Odluka o osnivanju privrednog društva podnosioca projekta;
- Statut privrednog društva podnosioca projekta;
- Bilans stanja, bilans uspjeha i zaključni list pravnog lica podnosioca projekta – klastera preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, za 2018. godinu;
- Izjave članova klastera o učešću na projektu u okviru Programske linije;
- Potpisanu i pečatiranu pisanu izjavu od strane ovlašćenog lica:
 - da klasteru i/ili članovima klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog i lokalnog budžeta u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave;
 - da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave; da klaster

i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave;

- o prethodno realizovanim projektima.

- Analitičku karticu ino kupaca, ukoliko klaster ili član klastera plasira proizvode/usluge van Crne Gore.
- Karton deponovanih potpisa;
- Potvrdu da je žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke.

Napomena:

Po službenoj dužnosti biće dodatno obezbijeđeni sljedeći dokazi:

- Rješenje o registraciji klastera iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrda da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost gore navedenih podataka za koje ovlašćeno lice klastera podnosi pismenu izjavu. Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

- **Klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao nevladina organizacija**

U slučajevima kada je klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao nevladina organizacija, sljedeći kriterijumi moraju biti ispunjeni:

- Nevladina organizacija je osnovana kao dobrovoljna, neprofitna organizacija, sa najmanje tri člana domaćih i/ili stranih fizičkih i/ili pravnih lica sa ili bez početne imovine, radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa klastera preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća;
- Ima sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Ima Rješenje o upisu nevladine organizacije u Registar nevladinih udruženja kod nadležnog Ministarstva;
- Redovno izvršava obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Dostavi zvanični finansijski izvještaj za predhodnu godinu u kojem nije iskazan neto gubitak;
- Ima ovlašćeno lice za zaključivanje ugovora i preduzimanje drugih pravnih radnji u ime i za račun klastera sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, koje je odgovorno za realizaciju prava i obaveza iz Ugovora;
- Da klasteru i/ili članovima klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog budžeta i budžeta jedinice lokalne samouprave;
- Da nije pokrenut postupak stečaja nad klasterom, osim reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih subjekata;
- Da ovlašćeno lice nije osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;

- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći i
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći.

Svaki klaster treba da obezbijedi sljedeću dokumentaciju:

- Odluku osnivača o osnivanju organizacije;
- Statut organizacije;
- Odluku nadležnog organa klastera o prijemu novih članova klastera (ako su novi članovi učesnici u realizaciji Projektnog prijedloga);
- Bilans stanja, bilans uspjeha i zaključni list nevladine organizacije podnosioca projekta - klastera preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, za 2018. godinu;
- Izjave članova klastera o učešću na projektu u okviru Programске linije;
- Potpisanu i pečatiranu pisanu izjavu od strane ovlašćenog lica:
 - da klasteru i/ili članovima klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog i lokalnog budžeta u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave;
 - da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave; da klaster i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave;
 - o prethodno realizovanim projektima.
- Analitička kartica ino kupaca, ukoliko klaster ili član klastera plasira proizvode/usluge van Crne Gore.
- Karton deponovanih potpisa;
- Potvrdu da je žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke

Napomena:

Po službenoj dužnosti biće dodatno obezbijeđeni sljedeći dokazi:

- Rješenje o upisu nevladine organizacije u Registar nevladinih udruženja;
- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost gore navedenih podataka za koje ovlašćeno lice klastera podnosi pismenu izjavu. Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

Strateški prioritetne djelatnosti koje su predmet sufinansiranja obuhvataju:

- prerađu poljoprivrednih proizvoda/prehrambenu industriju;
- drvoprerađu;
- ostale proizvodne djelatnosti (osim proizvodnih djelatnosti koje nijesu obuhvaćene ovim programom);
- turizam i ugostiteljstvo.

Programskom linijom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

4.3. Opravdani troškovi podrške

Sredstva Programske linije se, u skladu sa članom 27 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 ugovora, mogu opredijeliti za:

- **troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu** - i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje:
 - Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, softveri, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
 - Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava).
- **operativne troškove** – i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje, pri čemu se opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klastere smatraju troškovi koji se odnose na:
 - promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.);
 - aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.);
 - aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.);
 - aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studentske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni

troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- nabavku IT opreme i saobraćajnih sredstava;
- troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, carinske i uvozne dažbine, troškovi kapitalnih investicija, troškovi studiranja, troškovi kurseva stranih jezika, iznajmljivanje opreme, nabavka sirovine i repromaterijala, amortizacije, plaćanje kamata, bančnih troškova, komisiona plaćanja, plaćanje provizija, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje Ugovora).

4.4. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Popunjeni prijavni formular, Prijedlog projekta sa budžetom i prateća dokumentacija predaju se u 3 primjerka u zatvorenoj koverti (jedan original ili kopija ovjerena od strane suda ili notara i dvije kopije), na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat se mora ispisati puni naziv i adresa podnosioca prijave, naziv programske linije u okviru kojeg se aplicira, a u slučaju dostave poštom mora se nalaziti i vidljivi datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnicu Pošte. Krajnji rok za dostavljanje prijava je **02. septembar 2019. godine do 15 h.**

Prijavna dokumentacija za učešće u okviru Programske linije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Direkcija za saradnju sa biznis zajednicom kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Takođe, sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, IV sprat, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila andjela.gajevic@mek.gov.me i jelena.obradovic@mek.gov.me kao i na brojeve telefona br. +382 20 406 321, +382 20 482 285.

Dokumentacija koja se obavezno dostavlja podnošenjem prijave:

- Prijavni formular (potpisan i ovjeren) – Obrazac 1;
- Prijedlog Projekta sa budžetom (potpisan i ovjeren) - Obrazac 2;
- Odluka osnivača o osnivanju organizacije;
- Statut privrednog društva podnosioca projekta;
- Odluka nadležnog organa klastera o prijemu novih članova klastera (ako su novi članovi učesnici u realizaciji Projektnog prijedloga;
- Komplet obrazaca završnog računa za 2018. godinu - Bilans stanja, Bilans uspjeha, Zaključni list;
- Analitička kartica ino kupaca, ukoliko klaster ili član klastera plasira proizvode/usluge van Crne Gore.
- Izjave članica klastera, učesnica na projektu, o prihvatanju uslova učešća na projektu – Obrazac 3.;
- Izjava ovlašćenog lica klastera o prihvatanju uslova – Obrazac 4.;
- Karton deponovanih potpisa;
- Potvrda da je žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke.

Po potrebi, Ministarstvo može tražiti i dodatne dokaze o ispunjenosti uslova za učešće u Programskoj liniji, odnosno Javnom pozivu.

Napomena:

- Dostavljene ponude/profakture moraju biti ovjerene i potpisane od strane ponuđača, koja sadrži jasno definisan predmet i obim aktivnosti, i cijenu usluge izraženu u EUR i iskazanim PDV-om.
- Prihvatljive su samo ponude/profakture koje su izdate na dan ili nakon objave Javnog poziva.

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost gore navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pismenu izjavu.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Rješenje o upisu nevladine organizacije u Registar nevladinih udruženja;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Dokumentacija koja se podnosi nakon realizacije ugovorenih projektnih aktivnosti (refundacija sredstava):

- Finalni izvještaj o realizaciji projektne aktivnosti - Obrazac 5;
- Original ili ovjerenu fotokopiju računa/fakture/ugovora izdatu od pružaoca usluge;
- Dokaz o izvršenom plaćanju (izvodi sa bankarskog računa preduzeća ovjeren od strane poslovne banke)
- Fotografije i drugi dokazi kao dokaz održavanja sajamskih manifestacija, odstampanog promotivnog materija i sl...

4.5. Ocjenjivanje i odobravanje zahtjeva

U cilju implementacije i praćenja realizacije programske linije, formiraće se Komisija koja obrađuje primljene zahtjeve, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju i predlaže donošenje odluke o projektima koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i potpisivanje Ugovora. Komisija razmatra zahtjeve po redosljedu prispjeća, najmanje jedanput mjesečno.

Podnosioci zahtjeva će se pismenim putem obavijestiti o ocjeni Komisije. Nakon toga, podnosioci zahtjeva, za koje je na osnovu prethodno priložene dokumentacije, donijeta odluka o odobrenju pomoći, pristupaju potpisivanju Ugovora o sufinansiranju sa Ministarstvom ekonomije kojim se definišu međusobna prava i obaveze između podnosioca zahtjeva kao potencijalnog korisnika i davaoca državne pomoći. Takođe, Ugovorom se definišu i rokovi do kada podnosilac zahtjeva kao potencijalni korisnik državne pomoći treba da izvrši implementaciju projektnog prijedloga za koji je podnio zahtjev, kao i do kada da dostavi sve ostale neophodne dokaze. Dakle, isplata će se vršiti naknadno po principu refundacije, po implementaciji projektnog prijedloga, a uz priloženu dokumentaciju i dokaze o utrošku sredstava.

Komisija će pristigle prijave vrednovati u tri koraka:

- Administrativna provjera;
- Ocjena Prijedloga projekta i
- Provjera budžeta Prijedloga projekta.

Administrativna provjera

Pristigle prijave provjeravaće se u skladu sa Obrascem za administrativnu provjeru. Komisija zadržava pravo da u roku od 7 kalendarskih dana od dana sačinjavanja Zapisnika o administrativnoj provjeri dokumentacije, zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnosilac prijave dužan je da u roku od 30 kalendarskih dana dostavi dopunu iste, u suprotnom nepotpune prijave se više neće uzimati u dalje razmatranje.

Administrativna lista

	Uslovi/ dokumentacija	Dostavljaju	DA	NE
1	Koverat prijave zapečaćen, sadrži datum i vrijeme predaje na arhivi Ministarstva, odnosno u poslovnicu Pošte	Svi klasteri		
	Prijava je predana u propisanom roku	Svi klasteri		
	Prijava projekta i prateća dokumentacija je predana u tri primjerka (jedan original ili ovjerena kopija od strane suda ili notara i dvije kopije)	Svi klasteri		
2	Priložen je prijavni obrazac u traženom formatu objavljenom uz Javni poziv	Svi klasteri		
	a) Prijavni formular i Prijedlog projekta sa budžetom je ovjeren pečatom i potpisan od strane osobe ovlaštene za zastupanje klastera	Svi klasteri		
	b) Traženi iznos subvencije nije veći od 15.000 EUR, po projektu	Svi klasteri		
	c) Traženi iznos subvencije ne prelazi 50% odnosno 65% ukupno prihvatljivih troškova iskazanih u tabeli budžeta	Svi klasteri		
	d) Izjave članova klastera o učešću na projektu	Svi klasteri		
3	Obezbijeđena Odluka o osnivanju privrednog društva podnosioca projekta	Klaster DOO		
4	Statut privrednog društva podnosioca projekta	Klaster DOO		
5	Analitička kartica ino kupaca, ukoliko klaster ili član klastera plasira proizvode/usluge van Crne Gore.	Svi klasteri ukoliko su izvozno orjentisani		
6	Komplet obrazaca završnog računa za 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha; Bruto bilans ili Zaključni list)	Svi klasteri		
7	Potvrda da je žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke.	Svi klasteri		
8	Karton deponovanih potpisa	Svi klasteri		
9	Priložena Odluka osnivača o osnivanju organizacije	Klaster NVO		
	Priložen Statut organizacije	Klaster NVO		
	Priložena Odluka nadležnog organa klastera o prijemu novih članova (ako su nove članice učesnice Projektnog prijedloga)	Klaster NVO		
10	Priložena Izjava ovlašćenog lica klastera o prihvatanju uslova	Svi klasteri		

Prijave koje su zadovoljile prethodnu administrativnu provjeru biće predmet daljeg sagledavanja Prijedloga projekta i budžeta Prijedloga projekta.

Provjera budžeta Prijedloga projekta

Obrazac budžeta je sastavni dio Prijedloga projekta i služi za jasniji prikaz troškova na osnovu kojih se traži podrška, odnosno subvencija.

Svi troškovi moraju biti jasno iskazani u tabeli budžeta Prijedloga projekta i povezani sa opravdanim-prihvatljivim troškovima iz ove Programske linije i neophodni za realizaciju planiranih aktivnosti, odnosno ostvarivanje ciljeva Projekta.

Podnosilac Projekta treba obrazložiti način na koji su troškovi obračunati u odnosu na svaku pojedinačnu aktivnost i potkrijepiti ih adekvatnim ponudama ili drugim dokazima. Podnosioci čiji će Prijedlozi projekata biti predloženi za dodjelu subvencije, po potrebi će biti kontaktirani, radi provjere i eventualnog revidiranja budžeta.

Svaki trošak za koji se procjenom utvrdi da nije prihvatljiv biće isključen iz tabele budžeta predloženog projekta. Postupkom provjere budžeta utvrđuju se konačni troškovi predloženog projekta koji su sastavni dio Ugovora o dodjeli subvencije. Na osnovu utvrđenog budžeta, i Finalog izvještaja o realizaciji projekta (Obrazac 5), kontroliše se namjensko korišćenje sredstava za unaprijed utvrđene projektne aktivnosti i odobrava refundacija sredstava dodijeljene subvencije kroz jednu tranše u zbirnom iznosu maksimalno 50%, odnosno 65% prihvatljivih tj. nastalih troškova utvrđenih budžetom.

4.6. Isplata (refundacija) sredstava

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete **nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati do 50% odnosno do 65% vrijednosti opravdanih troškova u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV-a) po jednom Projektu. Sredstva će biti refundirana klasteru nakon završetka ugovorenih aktivnosti i dosavljanja dokaza o realizovanim aktivnostima i izvršenom plaćanju.**

Subvencija se realizuje po **principu refundacije**, što znači da apikant Projekat realizuje sopstvenim sredstvima, a odobrena subvencija će mu biti refundirana kroz jednu tranšu. Svaki aplikant, klaster registrovan kao nevladino udruženje ili privredno društvo može aplicirati sa dva Prijedloga projekta. Međutim, klaster u tom slučaju mora imati dvije potpuno različite aplikacije sa stanovišta aktivnosti (primjer: jedna aplikacija se može odnositi na nabavku opreme, a druga se mora odnositi na drugu vrstu aktivnosti – nematerijalnu imovinu i/ili operativne troškove).

Takođe, ukoliko je jedan privredni subjekat član dva ili više klastera, koji apliciraju različitim Prijedlozima projekata, za refundaciju u krajnjem istih troškova, u skladu sa pravilima državne pomoći primjenjivaće se princip kumulacije, prema kojem u tom slučaju zbir dodijeljenih sredstava po osnovu više aplikacija ne može preći najveći dozvoljeni intenzitet od 50%, odnosno 65%.

Sredstva će se dodjeljivati za projekte koji traju najmanje 3, a najviše 6 mjeseci, od dana zaključenja Ugovora o dodjeli subvencije.

Aplikant koji je u Javnom pozivu u okviru ove linije nastupio kao klaster i koji je kao takav dobio subvenciju opravdanih troškova u ukupnom iznosu do 50%, odnosno 65% ukupne vrijednosti Projekta, u slučaju izmjene sastava klastera dužan je o tome izvijestiti Ministarstvo. Ova i sva druga pitanja koja se tiču upotrebe materijalne i nematerijalne imovine i usluga od strane klastera, a koja se subvencioniraju, biće predmet Ugovora o dodjeli subvencije između Ministarstva i aplikanta (klastera korisnika sredstava subvencije), a na osnovu podnešenog Prijedloga projekta u kom su decidno opisane aktivnosti koje će biti realizovane i materijalna i nematerijalna imovina i usluge koje će biti pribavljene tokom realizacije projekta.

Sva imovina koja se stiče po osnovu realizacije projekta, predstavljajući imovinu klastera i može se koristiti jedino za ostvarivanje ciljeva radi kojih je klaster osnovan i ne može se raspodjeljivati osnivačima, članovima, članovima organa i zaposlenima, kao i srođnicima tih lica.

Krajnji rok za završetak ugovorenih aktivnosti i podnošenje dokumentacije za refundaciju troškova je do 2. decembra 2019. godine do 15h.

Ukoliko klaster u navedenom roku ne dostavi neophodnu validnu dokaznu dokumentaciju i priloge koji su predviđeni programskom linijom i Javnim pozivom, gubi pravo na isplatu finansijske pomoći odnosno refundaciju odobrenih sredstava. Ukoliko dostavljena dokazna dokumentacija nakon završetka aktivnosti nije u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju, Ministarstvo nema obavezu da isplati finansijsku pomoć.

Napomene:

Ponude, predračuni, nalozi za plaćanje kompenzacija i slično ne predstavljaju prihvatljiv dokaz o trošenju sredstava, kao i nabavka opreme i pružanje usluga od strane fizičkih lica. Svi računi moraju biti plaćeni sa računa klastera korisnika finansijske pomoći.

5. OBAVEZE KLASTERA, KORISNIKA SUBVENCije

Podnosiocima prijava čiji Prijedlozi projekata prođu sva tri koraka vrednovanja Projekta, odnosno odobravanja subvencije, ponudiće se potpisivanje Ugovora o dodjeli subvencije. Korisnik kojem je odobrena subvencija biće pozvan u Ministarstvo ekonomije da potpiše Ugovor o dodjeli subvencije, najkasnije u roku od 15 kalendarskih dana od dana sačinjavanja zapisnika Komisije o ispravnosti sva tri koraka vrednovanja Projekta i donošenja Odluke o dodjeli subvencije.

Obaveza klastera, korisnika subvencije je da Prijedlog projekta, na osnovu kojeg mu je odobrena subvencija, sprovede u skladu sa utvrđenim budžetom. Ovlašćeno lice klastera, korisnika subvencije utvrđen Ugovorom, biće obavezan da, dostavi Finalni izvještaj o realizaciji projekta (Obrazac 5), sa priloženim dokazima o nabavci materijalne i nematerijalne imovine i usluga nastalih u izvještajnom periodu, kao i druge dokaze specificirane Ugovorom o dodjeli subvencije.

Način realizacije subvencije, dinamika prenosa sredstava, način prenosa, kao i druga međusobna prava i obaveze, bliže će se urediti Ugovorom o dodjeli subvencije između Ministarstva ekonomije i korisnika sredstava subvencije, po dostavljanju potrebne dokumentacije.

6. MONITORING

U svrhu sprovođenja kontrole namjenskog korišćenja sredstava Ministarstvo je ovlašćeno da izvrši provjeru korišćenja odobrenih sredstava obilaskom Korisnika i njegovih poslovnih objekata i uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je ostvarena subvencija.

Kontrola namjenskog trošenja dodijeljenih sredstava vršiće se na nivou svake pojedinačne stavke u tabeli budžeta Prijedloga projekta.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH INVESTICIJA

Uvod

Crna Gora je sigurna, ekonomski održiva i politički stabilna država, sa značajnim potencijalom da nastavi svoj dalji ekonomski rast. Kao članica NATO saveza, pozicionirani smo visoko na listi bezbjednih zemalja. Otvorenost ekonomije je jedna od naših ključnih vrijednosti.

Investitori, domaći i strani, mogu da investiraju u bilo koji sektor industrije i vrše slobodan transfer kapitala, profita i dividendi. Iako Vlada sprovodi mjere fiskalne konsolidacije, koje se tiču povećanja poreza, nijedna od njih nije povezana sa povećanjem taksi i poreza za investitore, niti na bilo koji način predstavlja teret za investitore.

Kroz konkurentan ambijent za poslovanje, sa značajnim potencijalima u oblasti energetike, turizma i poljoprivrede, Crna Gora nudi brojne povoljnosti za investicije.

Nakon značajnih postignutih efekata po osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija („Službeni list Crne Gore“, broj 80/15), Javnih poziva i implementacije 6 investicionih projekata ukupne vrijednosti 8,7 mil € uz zapošljavanje 285 novozaposlenih lica, tokom 2018. godine je došlo do zastoja u implementaciji uzrokovanog određenim poteškoćama i kašnjenjima u postupku ocjene formalne ispravnosti prijave.

Stoga je predloženo da se novom Programskom linijom za podsticaj direktnih investicija u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede pojednostave procedure podnošenja prijave i olakšaju kriterijumi za dodjelu sredstava (snižavanje kriterijuma u vezi ulaganja i broja novozaposlenih lica).

1. CILJ

Cilj Programske linije je da se stvore uslovi za povoljniji poslovni ambijent koji će, podsticanjem domaćih i stranih investicija u svim područjima Crne Gore, doprinijeti povećanju konkurentnosti i izvoznog potencijala industrije uvođenjem novih tehnologija i znanja i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta.

Investicije u izgradnju novih ili proširivanje postojećih industrijskih kapaciteta i, dodatno, u novu tehnologiju i modernizaciju industrije doprinijeće povećanju kvaliteta i kvantiteta proizvodnje, unapređenju poslovnih performansi, diverzifikaciji proizvodnog asortimana kao novog zapošljavanja.

Implementacija mjera podrške predviđene ovom linijom u punom kapacitetu, u srednjem roku treba da doprinese povećanju učešća industrije u BDP, povećanju BDV prerađivačke industrije, izvoznog potencijala, kao i poboljšanju ranga u Indeksu globalne konkurentnosti.

Kroz stalno otvoren poziv želimo da zainteresovani investitori započnu biznis u našoj zemlji, i doprinesu ne samo jačanju ekonomske saradnje, već i podizanju socijalnih, kulturnih, naučnih, upravljačkih, tehničkih i tehnoloških standarda.

2. PREDMET

Ovom podrškom uređuju se uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje direktnih investicija u proizvodni sektor ili sektor usluga, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija i dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za povećanje konkurentnosti i razvoj Crne Gore kroz priliv direktnih investicija.

Direktna investicija, u smislu ove programske linije, je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu privrednog subjekta:

- kroz otvaranje novih ili proširenje postojećih kapaciteta ili diverzifikaciju proizvodnje koja se odnosi na nove proizvode i proizvodne procese, kojim se obezbjeđuje novo zapošljavanje,
- ili
- radi obnavljanja kapaciteta devastiranih usljed nastupanja više sile ili vanrednog događaja, kojim se obezbjeđuje zadržavanje postojećeg broja zaposlenih koji su u skladu sa aktom o sistematizaciji bili angažovani na devastiranim kapacitetima.

Direktnom investicijom, u ovom smislu ne smatra se sticanje udjela ili akcija u privrednom subjektu.

3. USLOVI ZA UČEŠĆE

Pravo učešća u ovoj Programskoj liniji imaju privredni subjekti po sljedećim kategorijama:

- ✓ **mikro privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini koji nije veći od 10;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou koji ne prelazi 700.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu koja ne prelazi 350.000,00 eura.
- ✓ **malo privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 10, a manji od 50;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 700.000,00 eura a manji od 8.000.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu veću od 350.000,00 eura, a manja od 4.000.000,00 eura.
- ✓ **srednje privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 50, a manji od 250;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 8.000.000,00 eura, a manji od 40.000.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu veću od 4.000.000,00 eura, a manju od 20.000.000,00 eura.
- ✓ **veliko privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 250;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 40.000.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu veću od 20.000.000,00 eura.

Izrazi upotrijebljeni u ovoj programskoj liniji imaju sljedeća značenja:

- **investicioni projekat** je projekat čijom se realizacijom ostvaruje direktna investicija, koji je opisan u biznis planu koji se podnosi uz prijavu za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija ili uz zahtjev za dodjelu sredstava za podsticanje investicija, a koji obavezno sadrži detaljan opis elemenata direktne investicije, kao i elemenata neophodnih za vrednovanje investicionog projekta;
- **investitor** je domaći ili strani privredni subjekat koji učestvuje u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija;
- **kapitalne investicije** su direktne investicije u vrijednosti od najmanje 10 miliona eura kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje 70 novozaposlenih lica u roku utvrđenom ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje investicija;

- **korisnik sredstava** je domaći privredni subjekat koji je investitor ili je direktno zavisen u odnosu na investitora, odnosno u njegovom većinskom vlasništvu, a sa kojim je Vlada Crne Gore zaključila ugovor o korišćenju sredstava za podsticanje investicija;
- **period realizacije investicionog projekta** je vremenski period u kojem je korisnik sredstava dužan da realizuje investicioni projekat.

3.1. Namjena sredstava za podsticanje investicija

Sredstva za podsticanje investicija, mogu se dodijeliti za investicione projekte čija je minimalna vrijednost novog ulaganja **250.000 eura**, kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje **osam novozaposlenih** lica u roku od tri godine od dana podnošenja prijave za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija.

Za ulaganje u investicione projekte na području jedinice lokalne samouprave iz sjevernog i središnjeg regiona, osim Glavnog grada Podgorice, sredstva za podsticanje investicija mogu se dodijeliti za investicione projekte čija je minimalna vrijednost novog ulaganja **100.000 eura** i kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje **četiri novozaposlena** lica u roku od tri godine od dana podnošenja prijave.

Sredstva za podsticanje investicija **ne mogu se koristiti** za finansiranje investicionih projekata u sektoru: primarne poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje sintetičkih vlakana, saobraćaja koji obuhvata prevoz putnika u vazdušnom, pomorskom, drumskom ili željezničkom saobraćaju i na unutrašnjim plovnim putevima ili usluge komercijalnog prevoza tereta, igara na sreću, trgovine, primarne proizvodnje uglja i čelika, proizvodnje električne energije, nafte i gasa, duvana i duvanskih prerađevina, oružja i municije, proizvodnje genetski modifikovanih organizama i opasnog otpada.

3.2. Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu

Ulaganje u investicioni projekat, u smislu ove linije, je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu od dana podnošenja prijave, zaključno sa istekom tri godine od dana podnošenja prijave.

Ulaganja u materijalnu imovinu obuhvataju investiranje u zemljište i objekte, proizvodne pogone, i pristupe istima, mašine i opremu, kao i troškove zakupa poslovnih prostorija za potrebe realizacije investicionog projekta i investiranje u zakupljeno zemljište, objekte i proizvodne pogone, pod uslovom da period zakupa nije kraći od deset godina od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje investicija (u daljem tekstu: ugovor).

U ulaganja se ne uključuje vrijednost ulaganja u obrtna sredstva i u nabavku putničkih vozila. Ulaganja u nematerijalnu imovinu obuhvataju investiranje u patente i licence, u skladu sa zakonom kojima se uređuje kontrola državne pomoći, na koje se obračunava amortizacija, a koje koristi korisnik sredstava i vode se u bilansima stanja tog korisnika sredstava.

U vrijednost ulaganja ne uključuju se troškovi uspostavljanja distributivne mreže povezane sa izvozom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje kontrola državne pomoći.

3.3. Novozaposlena lica

Novozaposlenim licem, u smislu ove linije, smatra se lice zaposleno na neodređeno vrijeme:

- sa punim radnim vremenom na poslovima nastalim realizacijom investicionog projekta počev od dana podnošenja prijave;
- sa skraćenim radnim vremenom zbog otežanih uslova rada u skladu sa opštim propisima o radu i lice koje ostvari pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena u smislu opštih propisa o radu kojima se uređuje zaštita prava zaposlenih koji se staraju o djeci.

Novozaposleno lice je lice čijim zapošljavanjem se povećava broj zaposlenih kod korisnika sredstava u odnosu na broj zaposlenih u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem je objavljen javni oglas.

Novozaposlenim licem ne smatra lice zaposleno na osnovu preuzimanja iz zavisnog privrednog subjekta ili drugih povezanih lica korisnika sredstava.

Korisnik sredstava dužan je da zadrži broj zaposlenih lica na dan realizacije investicionog projekta, odnosno broj zaposlenih lica koji predstavlja zbir broja zaposlenih u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem je objavljen javni oglas i broja novozaposlenih lica, u kontinuitetu najmanje tri godine nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta, ako je korisnik sredstava mikro, malo ili srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina ako je korisnik sredstava veliko privredno društvo.

Ugovorom o korišćenju sredstava se naročito utvrđuje obaveza za korisnika sredstava koji ne zadrži broj zaposlenih lica u kontinuitetu najmanje tri godine za mikro, malo i srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina za veliko privredno društvo nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta, da u budžet Crne Gore vrati isplaćena sredstva za podsticanje investicija, sa zateznom kamatom.

3.4. Zadržavanje postojećeg broja zaposlenih

Privrednom subjektu se mogu dodijeliti sredstva za podsticanje investicija u cilju zadržavanja postojećeg broja zaposlenih, koji su bili u radnom odnosu kod privrednog subjekta na devastiranim kapacitetima u momentu nastupanja okolnosti, kako je Predmetom programske linije predviđeno.

Prije zaključenja Ugovora o korišćenju sredstava, privrednim subjekt mora imati zaključene ugovore o radu sa postojećim zaposlenima na neodređeno vrijeme.

Zadržanim zaposlenim licem ne smatra se lice zaposleno na osnovu preuzimanja iz zavisnog privrednog subjekta ili drugih povezanih lica korisnika sredstava, kao ni na osnovu raspoređivanja zaposlenih unutar korisnika sredstava.

U slučaju zaključenja Ugovora o korišćenju sredstava, privredni subjekat dužan je da zadrži broj lica koja su bila u radnom odnosu na devastiranim kapacitetima kod privrednog subjekta u vrijeme nastupanja više sile ili vanrednog događaja najmanje tri godine nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta ako je korisnik sredstava mikro, malo i srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina od dana zaključenja ugovora, ako je korisnik sredstava veliko privredno društvo.

Ugovorom o korišćenju sredstava se naročito utvrđuje obaveza za korisnika sredstava koji ne zadrži broj zaposlenih lica u kontinuitetu najmanje tri godine za mikro, malo i srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina za veliko privredno društvo nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta, da u budžet Crne Gore vrati isplaćena sredstva za podsticanje investicija, sa zateznom kamatom.

4. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podsticaj direktnih investicija iznosi 1.050,000.00 €.

Visina sredstava za podsticanje investicija određuje se prema definisanim kriterijumima, u odnosu na broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica i broj dodijeljenih bodova u postupku vrednovanja investicionih projekata, i može iznositi:

- 1) 3.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 76 do 85;
- 2) 4.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 86 do 95;
- 3) 5.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 96 do 105;
- 4) 6.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 106 do 115;
- 5) 7.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 116 do 125;
- 6) 8.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 126 do 135;
- 7) 9.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 136 do 145;
- 8) 10.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 146 do 150.

Visina sredstava za podsticanje investicija koja mogu biti dodijeljena velikim privrednim društvima ne može biti veća od 50% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat, odnosno od 60% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za srednja privredna društva i od 70% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za mala i mikro privredna društva.

Izuzev za kapitalne investicije, mogu se bez sprovođenja postupka bodovanja, u skladu sa uslovima i načinom dodjele, dodijeliti sredstva za podsticanje investicija u visini do 17% od ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat. Svaka pojedinačna kapitalna investicija će se posebno prijavljivati.

4.1. Kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje investicija

Kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje investicija su:

- 1) reference investitora;
- 2) udio drugih privrednih subjekata iz Crne Gore, tokom i nakon realizacije investicionog projekta;
- 3) broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica;
- 4) visina ulaganja u investicioni projekat;
- 5) efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj;
- 6) efekti investicionog projekta na ljudske resurse;
- 7) efekti uticaja investicionog projekta na životnu sredinu;
- 8) obim međunarodnog prometa;
- 9) efekti investicionog projekta na regionalni razvoj; i
- 10) pismo o namjerama lokalne samouprave u kojoj privredni subjekat namjerava da ulaže.

5. PROCEDURA SPROVOĐENJA

5.1. Raspisivanje Javnog poziva

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji za podsticaj direktnih investicija, koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave, visinu, vrstu i rok trajanja bankarske garancije i ostale relevantne informacije.

Ministarstvo ekonomije priprema i na svojoj internet stranici objavljuje nacrt ugovora i uputstvo o načinu podnošenja prijave i zahtjeva za dodjelu sredstava za podsticanje investicija.

Ministarstvo ekonomije može angažovati eksperte (finansijske, pravne, tehničke i druge struke) za pružanje stručne pomoći u postupku po javnom oglasu.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva s krajnjim rokom dostavljanja prijava do 30. septembra 2019. godine do 15.00 h.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti informaciju u kojoj će navesti razloge.

5.2. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Prijavna dokumentacija za učešće u okviru Programske linije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Takođe, sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila ljiljana.belada@mek.gov.me i ivana.zecevic@mek.gov.me, kao i na brojeve telefona br. +382 20 406 310, +382 20 406 311.

Popunjeni prijavni formular i prateća dokumentacija u skladu sa Uputstvom o načinu podnošenja prijave za dodjelu sredstava za podsticaj direktnih investicija predaju se na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“.

Prijava se podnosi ministarstvu na način i na jeziku određenom javnim oglasom.

Prijavna dokumentacija treba da sadrži:

- 1) prijavu za učešće – Obrazac 1;
- 2) biznis plan za investicioni projekat za čije finansiranje se traže sredstva za podsticanje investicija – Obrazac 2;
- 3) bilans stanja i bilans uspjeha za prethodne tri godine poslovanja, odnosno presjek bilansa za period od registracije privrednog društva do podnošenja prijave u skladu sa javnim oglasom;
- 4) izvještaj ovlašćenog revizora za privredna društva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija;
- 5) izjavu podnosioca prijave – obrazac 3;
- 6) bankarsku garanciju izdatu u korist Vlade u iznosu od 5.000 eura, naplativu na prvi poziv, izdatu od poslovne banke, sa rokom važenja od 180 dana od dana podnošenja zahtjev; i
- 7) druge dokaze kojima se potvrđuje ispunjenost uslova utvrđenih ovom programskom linijom, ako je potrebno.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Osim pomenutih dokumenata, **strani privredni subjekat** uz prijavu podnosi i:

- 1) izvod iz odgovarajućeg registra privrednih subjekata države u kojoj strani privredni subjekat ima sjedište, koji ne može biti stariji od 60 dana, od dana podnošenja prijave;
- 2) uvjerenje nadležnog organa u kojoj ima sjedište, da protiv privrednog subjekta nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;
- 3) dokaz iz države sjedišta privrednog subjekta da se privredni subjekat ne nalazi u kaznenoj evidenciji;
- 4) dokaz da se odgovorno lice u privrednom subjektu ne nalazi u kaznenoj evidenciji u državi čije državljanstvo posjeduje i u državi sjedišta privrednog subjekta.

Dokumenta iz st. 2 i 3 moraju biti dostavljena u originalu.

Strani privredni subjekat koji namjerava da učestvuje u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija, dužan je da prije podnošenja prijave osnuje privredni subjekat sa sjedištem u Crnoj Gori, koji će biti u njegovom većinskom vlasništvu.

U ovom slučaju, dostavljaju se dokazi o ispunjenosti uslova za strani privredni subjekat i novoosnovani privredni subjekat sa sjedištem u Crnoj Gori.

Dokumenta koja podnosi strani privredni subjekat moraju biti ovjerena u skladu sa propisima države u kojoj su izdata i prevedena na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca.

5.3. Zahtjev za obnavljanje devastiranih kapaciteta

Dodjela sredstava privrednom subjektu radi obnavljanja kapaciteta devastiranih usljed nastupanja više sile ili vanrednog događaja, može se sprovesti na osnovu podnijetog zahtjeva za dodjelu sredstava za podsticanje investicija, uz koji se podnosi:

- 1) prijava za učešće – Obrazac 1;
- 2) biznis plan za investicioni projekat za čije finansiranje se traže sredstva za podsticanje investicija – Obrazac 2;
- 3) bilans stanja i bilans uspjeha za prethodne tri godine poslovanja, odnosno presjek bilansa za period od registracije privrednog društva do podnošenja prijave u skladu sa javnim oglasom;
- 4) izvještaj ovlašćenog revizora za privredna društva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija;
- 5) izjava podnosioca prijave – obrazac 3;
- 6) bankarsku garanciju izdatu u korist Vlade u iznosu od 5.000 eura, naplativu na prvi poziv, izdatu od poslovne banke, sa rokom važenja od 180 dana od dana podnošenja zahtjev;
- 7) dokazi izdati od nadležnog organa državne uprave da je do devastiranja kapaciteta došlo usljed nastupanja više sile ili vanrednog događaja;
- 8) izjava privrednog subjekta pod krivičnom i materijalnom odgovornošću o tačnom broju lica zaposlenih u proizvodnom kapacitetu prije nastupanja više sile ili vanrednog događaja;
- 9) drugi dokazi kojima se potvrđuje ispunjenost uslova utvrđenih ovom programskom linijom, ako je potrebno.

Zahtjev se može podnijeti u roku od godinu dana od dana nastupanja više sile ili vanrednog događaja.

Zahtjev može biti podnjet Ministarstvu ekonomije u toku trajanja postupka po javnom oglasu.

Ministarstvo neće razmatrati zahtjeve za dodjelu sredstava za podsticanje investicija podnijete prije objave javnog oglasa ili nakon obustavljanja postupka po javnom oglasu.

5.4. Bankarska garancija prijave

Bankarska garancija se izdaje u korist Vlade u iznosu od 5.000 eura, naplativa je na prvi poziv i izdata od poslovne banke, sa rokom važenja od 180 dana od dana podnošenja prijave.

Privredni subjekat je dužan da na zahtjev Ministarstva ekonomije produži rok važenja bankarske garancije prijave.

U slučaju da privredni subjekat ne postupi u skladu sa ovim, podnijeta prijava biće odbijena rješenjem kao neispravna u postupku ocjene ispravnosti prijave.

Troškovi pribavljanja i produženja bankarske garancije prijave padaju na teret privrednog subjekta koje se prijavljuje na javni oglas.

Bankarska garancija prijave će se aktivirati u slučaju da:

- investitor odbije da potpiše ugovor, ili
- nakon što je zaključio ugovor, korisnik sredstava ne uspije ili odbije da obezbijedi činidbenu garanciju u skladu sa uslovima iz ugovora.

5.5. Komisija

Komisija ima predsjednika, članove i sekretara.

Predsjednika Komisije imenuje Vlada na predlog starješine državnog organa nadležnog za poslove ekonomije.

Članove Komisije imenuje Vlada na predlog starješine organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije, po prethodno pribavljenim predlozima organa državne uprave nadležnih za poslove finansija, održivog razvoja i turizma, poljoprivrede i ruralnog razvoja, saobraćaja i pomorstva, potpredsjednika Vlade nadležnog za poslove ekonomske politike i finansijskog Sistema, nadležnog organa za razvojne projekte i Privredne komore Crne Gore.

Sekretara Komisije imenuje Vlada na predlog starješine organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnog organa.

Sekretar Komisije nema pravo glasa.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije obavlja sekretar Komisije.

Predstavnici drugih nadležnih organa mogu da prisustvuju sjednicama Komisije bez prava glasa.

5.6. Otvaranje prijava

Članovi Komisije otvaraju prijave podnijete u prethodnom mjesecu, do petnaestog u tekućem mjesecu, uz prisustvo ovlašćenih lica investitora ili ovlašćenih predstavnika investitora sa priloženim punomoćjem potpisanim od strane ovlašćenog lica investitora.

Obavještenje o mjestu i vremenu otvaranja prijava, Ministarstvo ekonomije objavljuje na svojoj internet stranici, najkasnije pet dana prije otvaranja.

O otvaranju prijava članovi Komisije sačinjavaju zapisnik, koji potpisuju i predstavnici nadležnih organa i prisutni ovlašćeni predstavnici, odnosno ovlašćena lica investitora.

Primjerak zapisnika o otvaranju prijave se nakon potpisivanja uručuje ovlašćenim predstavnicima, odnosno ovlašćenim licima investitora.

Ako ovlašćeni predstavnik, odnosno ovlašćeno lice investitora odbije da potpiše zapisnik, u zapisnik se unose razlozi za odbijanje potpisivanja zapisnika.

Investitorima koji nijesu prisustvovali otvaranju prijava, Komisija je dužna da, najkasnije u roku od tri dana od dana otvaranja prijava, dostavi zapisnik o otvaranju prijava.

Po potrebi, Komisija zadržava pravo da u roku od 3 kalendarska dana od dana sačinjavanja zapisnika, zatraži dopunu dokumentacije u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnosilac prijave dužan je da u roku od 3 kalendarska dana od dana

poslatog zahtjeva za dopunom dostavi dopunu iste. U suprotnom prijava se više neće uzimati u dalje razmatranje.

5.6.1. Uslovi za ispravnost prijava

Ispravna prijava je prijava koja ispunjava uslove u skladu sa javnim oglasom, a koju je podnio investitor:

- 1) koji je izmirio sve obaveze po osnovu poreza i doprinosa u Crnoj Gori zaključno sa mjesecom koji prethodi mjesecu u kome podnosi prijavu;
- 2) koji u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome je objavljen javni oglas u odnosu na isti mjesec prethodne godine nije smanjio broj zaposlenih u Crnoj Gori za 10% i više;
- 3) koji nije koristio sredstva državne pomoći za investicioni projekat za koji podnosi prijavu;
- 4) koji nije u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći;
- 5) koji u Crnoj Gori nije u postupku stečaja ili likvidacije;
- 6) koji se ne nalazi u kaznenoj evidenciji u Crnoj Gori i državi sjedišta privrednog subjekta;
- 7) čije odgovorno lice se ne nalazi u kaznenoj evidenciji u Crnoj Gori, državi čije državljanstvo posjeduje i državi sjedišta privrednog subjekta;
- 8) u kojem Crna Gora ili jedinica lokalne samouprave nema učešće u vlasništvu;
- 9) kome eventualno ranije zaključeni ugovor u međuvremenu nije raskinut;
- 10) koji je podnio prijavu sa kompletnom propisanom pratećom dokumentacijom za koji se dodjeljuju sredstva za podsticanje investicija;
- 11) koji je registrovan u CRPS-u ili drugom odgovarajućem registru države u kojoj strani privredni subjekat ima sjedište;
- 12) koji nije u poteškoćama u skladu sa zakonom o kontroli državne pomoći.

Izuzetno od ovoga, sredstva za podsticanje investicija mogu se dodijeliti privrednom subjektu koje je za investicioni projekat za koji podnosi prijavu koristilo sredstva državne pomoći po više osnova, najviše do 50% za velika privredna društva, 60% za srednja privredna društva ili 70% za mikro i mala privredna društva od vrijednosti investicionog projekta.

Izuzetno od ovoga, korisnik sredstava može biti privredni subjekat u kojem Crna Gora ima učešće u vlasništvu ako uz prijavu dostavi saglasnost Vlade ili u kojem jedinica lokalne samouprave ima učešće u vlasništvu ako uz prijavu dostavi saglasnost skupštine opštine.

Dokaze o ispunjavanju ovih uslova, Ministarstvo ekonomije pribavlja po službenoj dužnosti u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija, osim za uslove iz tačke 6, 7, 10, 11 i 12 kada je u pitanju strani privredni subjekat, odnosno tačke 10 i 12 kada je u pitanju domaći privredni subjekat.

5.6.2. Ocjenjivanje ispravnosti prijava

Komisija vrši ocjenu ispravnosti prijava u roku od 30 dana od dana otvaranja prijava.

Prijava je ispravna ako ispunjava uslove određene javnim oglasom i ovom programskom linijom.

O ocjeni ispravnosti prijava Komisija sačinjava izvještaj.

Prijava koja ne ispunjava uslove određene javnim oglasom i ovom programskom linijom, odbija se rješenjem kao neispravna.

Rješenja o odbijanju neispravnih prijava Ministarstvo ekonomije dostavlja investitorima u roku od tri dana od dana donošenja.

Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

5.7. Analiza usklađenosti investicionih projekata

Komisija je dužna da za investicione projekte priložene uz ispravne prijave, nakon pribavljanja mišljenja organa nadležnog za poslove u oblasti iz koje je podniet investicioni projekat i organa lokalne samouprave, sačini izvještaj o analizi usklađenosti investicionih projekata sa planskim dokumentima i razvojnim planovima Crne Gore.

Izvještaj o ocjeni ispravnosti prijava i izvještaj o analizi usklađenosti sa ispravnim prijavama i pratećom dokumentacijom, Komisija sačinjava u roku od 60 dana od dana otvaranja prijava, i stvara uslove za početak vrednovanja investicionih projekata.

5.8. Vrednovanje investicionih projekata

Investicioni projekti se vrednuju prema kriterijumima utvrđenim ovom programskom linijom. U postupku vrednovanja investicionih projekata Ministarstvo ekonomije može, na zahtjev Komisije, da angažuje stručnjake (finansijske, pravne i tehničko-tehnološke i druge struke) za pružanje stručne pomoći ili zatraži mišljenje ili dodatne podatke od nadležnih organa državne uprave i lokalne samouprave.

Ako predloženi investicioni projekat ne dobije dovoljan broj bodova u postupku vrednovanja ili ako investicioni projekat nije u skladu sa planskim dokumentima i razvojnim planovima Crne Gore, Ministarstvo ekonomije, na predlog Komisije, rješenjem će odbiti prijavu.

Rješenja o odbijanju prijava Ministarstvo ekonomije dostavlja investitorima u roku od tri dana od dana donošenja.

Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

Na osnovu vrednovanja investicionih projekata Komisija sačinjava izvještaj o vrednovanju i predlog odluke o dodjeli sredstava za podsticanje investicija, koje Ministarstvo ekonomije dostavlja Agenciji za zaštitu konkurencije na odobrenje.

Agencija za zaštitu konkurencije daje Komisiji preporuke za izmjene, ili odobrava izvještaj i predlog odluke.

Odobreni izvještaj i predlog odluke Ministarstvo ekonomije dostavlja Vladi, radi razmatranja i usvajanja.

5.8.1. Način vrednovanja

Reference investitora

Reference investitora vrednuju se ako:

- 1) investitor ima međunarodno iskustvo koje uključuje realizaciju najmanje jednog projekta sličnog obima i vrste kao projekat za koji se dodjeljuju sredstva za podsticanje investicija - dodjeljuje se 20 bodova;
- 2) investitor ima iskustvo koje uključuje realizaciju dva ili više projekta iz njegove osnovne djelatnosti u Crnoj Gori - dodjeljuje se 10 bodova; ili
- 3) investitor ima iskustvo koje uključuje realizaciju jednog projekta iz njegove osnovne djelatnosti u Crnoj Gori - dodjeljuje se 5 bodova.

Udio drugih privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta

Udio drugih privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta, vrednuje se na način da za udio:

- 1) veći od 70% - broj bodova iznosi 20;
- 2) veći od 40% do 70% - broj bodova iznosi 15;
- 3) veći od 10% do 40% - broj bodova iznosi 10; ili
- 4) koji ne prelazi 10% - broj bodova iznosi 5.

Broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica

Broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica vrednuje se na način da za investicione projekte koji se realizuju u:

- A) sjevernom i središnjem regionu, osim Glavnog grada Podgorice za više od:
 - 1) 10 novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica – dodjeljuje se 20 bodova;
 - 2) 5 novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica – dodjeljuje se 10 bodova;
 - 3) 3 novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica – dodjeljuje se 5 bodova;
- B) primorskom regionu i Glavnom gradu Podgorici za više od:
 - 1) 20 novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica – dodjeljuje se 20 bodova;
 - 2) 10 novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica – dodjeljuje se 10 bodova;
 - 3) 5 novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica – dodjeljuje se 5 bodova.

Visina ulaganja u investicioni projekat

Za visinu ulaganja u investicioni projekat bodovi se dodjeljuju na sljedeći način za investicione projekte koji se realizuju u:

- A) sjevernom i središnjem regionu, osim Glavnog grada Podgorice, za ulaganja u iznosu većem od:
 - 1) 500.000 eura - dodjeljuje se 15 bodova;
 - 2) 250.000 eura - dodjeljuje se 10 bodova;
 - 3) 100.000 eura - dodjeljuje se 5 bodova;
- B) primorskom regionu i Glavnom gradu Podgorici, za ulaganja u iznosu većem od:
 - 1) 1.000.000 eura - dodjeljuje se 15 bodova;
 - 2) 500.000 eura - dodjeljuje se 10 bodova;
 - 3) 250.000 eura - dodjeljuje se 5 bodova.

Efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj

Efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj vrednuju se prema tehnologiji koja se primjenjuje prilikom realizacije investicionog projekta, na način da ako se investicioni projekat odnosi na procese u kojima se primjenjuje:

- 1) inovativan pristup - dodjeljuje se 15 bodova;
- 2) klasična tehnologija - dodjeljuje se 10 bodova.

Ako se vrednuje investicioni projekat koji podrazumijeva izgradnju ugostiteljskog objekta ili turističkog kapaciteta, efekti se vrednuju prema kategoriji objekta na sljedeći način za objekat kategorije:

- 1) 5 zvjezdica – dodjeljuje se 15 bodova;
- 2) 4 zvjezdice – dodjeljuje se 10 bodova;
- 3) 3 zvjezdice – dodjeljuje se 5 bodova.

Efekti investicionog projekta na ljudske resurse

Efekti investicionog projekta na ljudske resurse vrednuju se u odnosu na nivo znanja i vještina čije se sticanje obezbjeđuje realizacijom investicionog projekta, kao i na mogućnost korišćenja tih znanja i vještina i na drugim poslovima u Crnoj Gori, i to ako:

- 1) su predviđene obuke za sticanje specifičnih znanja i vještina koje dovode do veće konkurentnosti zaposlenih lica u okviru određene djelatnosti - dodjeljuje se 15 bodova; ili
- 2) se radi o sticanju opštih znanja i vještina, za koje su predviđene posebne obuke koje sprovodi poslodavac ili koje se sprovode u saradnji sa privrednim subjektima ili ustanovama, a koje dovode do povećanja konkurentnosti zaposlenih na tržištu rada - dodjeljuje se 10 bodova.

Efekat uticaja investicionog projekta na životnu sredinu

Efekat uticaja investicionog projekta na životnu sredinu vrednuje se prema uticaju investiranja na životnu sredinu i to ako investicioni projekat sadrži aktivnosti koje:

- 1) ne ugrožavaju životnu sredinu-zeleni poslovi - dodjeljuje se 10 bodova;
- 2) značajno ne utiču na životnu sredinu ili ne ugrožavaju njen održivi razvoj - dodjeljuje se 5 bodova.

Obim međunarodnog prometa

Obim međunarodnog prometa vrednuje se u skladu sa obimom proizvoda, odnosno usluga koji će biti isporučeni na tržišta van Crne Gore, i to ako:

- 1) privredni subjekat plasira proizvod, odnosno uslugu na tržišta van Crne Gore u procentu jednakom ili većem od 50% od ukupne proizvodnje, odnosno usluge – dodjeljuje se 15 bodova;
- 2) privredni subjekat plasira proizvod, odnosno uslugu na tržišta van Crne Gore u procentu manjem od 50% od ukupne proizvodnje, odnosno usluge – dodjeljuje se 10 bodova;
- 3) je proizvod, odnosno usluga namijenjena isključivo za domaće tržište – dodjeljuje se 5 bodova.

Efekti investicionog projekta na regionalni razvoj

Efekti investicionog projekta na regionalni razvoj vrednuju se prema regionu u kojem će se realizovati investicioni projekat, na sljedeći način:

- 1) za sjeverni region – dodjeljuje se 15 bodova;
- 2) za središnji region osim Glavnog grada Podgorice - dodjeljuje se 10 bodova; i
- 3) za primorski region i Glavni grad Podgoricu - dodjeljuje se 5 bodova.

Pismo o namjerama lokalne samouprave

Ako privredni subjekat uz prijavu dostavi pismo o namjerama lokalne samouprave o spremnosti da podrži investiciju u skladu sa razvojnim planovima lokalne samouprave - dodjeljuje se 5 bodova.

5.9. Odluka o dodjeli i ugovor o korišćenju sredstava

Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija donosi Vlada.

Odluka se objavljuje se na internet stranici Ministarstva ekonomije.

Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba.

Međusobna prava i obaveze Vlade i korisnika sredstava uređuju se ugovorom.

Ministarstvo ekonomije, na osnovu odluke, dostavlja Vladi predlog ugovora, uz pribavljena mišljenja organa državne uprave nadležnih za poslove ekonomije i finansija u vezi dostupnosti sredstava.

5.10. Produženje realizacije investicionog projekta

Period realizacije investicionog projekta može se produžiti ako korisnik sredstava nije bio u mogućnosti da realizuje investicioni projekat u roku utvrđenom ugovorom iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti u trenutku zaključenja ugovora, najduže do pet godina od dana zaključenja ugovora, na obrazloženi zahtjev korisnika sredstava.

U ovom slučaju, na predlog Komisije, a na osnovu mišljenja Ministarstva ekonomije, Vlada može aneksom ugovora sa korisnikom sredstava, da produži period realizacije investicionog projekta.

Korisnik sredstava dužan je da dostavi činidbenu garanciju ili druga sredstva obezbjeđenja, srazmjerno produženju perioda realizacije investicionog projekta, u skladu sa ovom programskom linjom.

5.11. Raskid ugovora o korišćenju sredstava

Vlada može da raskine ugovor na predlog Ministarstva ekonomije, ako korisnik sredstava ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom, a na osnovu predloga Komisije.

U slučaju raskida ugovora, izvršiće se naplata sredstava od korisnika sredstava u visini iznosa isplaćenih sredstava za podsticanje investicija i propisane zakonske zatezne kamate iz podnesene činidbene garancije i mjenice.

5.12. Dinamika isplate sredstava za podsticanje investicija

Dodijeljena sredstva za podsticanje investicija isplaćuju se korisniku sredstava nakon zaključenja ugovora, u ratama koje iznose jednu trećinu od ukupnog iznosa dodijeljenih sredstava za podsticanje investicija, i to:

- 1) prva rata se isplaćuje, nakon što korisnik sredstava podnese činidbenu garanciju, u skladu sa ugovorom;
- 2) druga rata se isplaćuje nakon što korisnik sredstava podnese izvještaj nezavisnog revizora kojim se potvrđuje da je realizovao više od 50% vrijednosti ulaganja u investicioni projekat, u skladu sa ugovorom i činidbenom garancijom;
- 3) treća rata se isplaćuje nakon što korisnik sredstava podnese izvještaj nezavisnog revizora kojim se potvrđuje da je realizovao investicioni projekat, u skladu sa ugovorom i činidbenom garancijom.

Korisnik sredstava dužan je da podnese činidbenu garanciju u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ugovora.

Isplata dodijeljenih sredstava za podsticanje investicija vrši se na osnovu urednog zahtjeva za isplatu sredstava za podsticanje investicija, uz koji se podnosi dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost uslova za dodjelu sredstava.

Zahtjev za isplatu sredstava, korisnik podnosi Ministarstvu ekonomije.

Po prijemu zahtjeva, Ministarstvo ekonomije provjerava ispunjenost uslova za isplatu sredstava za podsticanje investicija.

Isplatu sredstava za podsticanje investicija po odobrenju Ministarstva ekonomije, vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

Izuzetno, za kapitalne investicije dinamika isplate sredstava za podsticanje investicija i dostavljanja činidbene garancije određuje se ugovorom.

5.13. Činidbena garancija

Korisnik sredstava dužan je da, uz svaki zahtjev za isplatu sredstava, dostavi Ministarstvu ekonomije безусловnu bankarsku garanciju u korist Vlade, naplativu na prvi poziv, bez prava prigovora, izdatu od poslovne banke registrovane u Crnoj Gori.

Činidbene garancije podnose se uz zahtjeve za isplatu prve i druge rate sredstava za podsticanje investicija na iznos sredstava koja se dodjeljuju prvom i drugom ratom, sa rokom važenja od tri godine od dana izdavanja.

Za isplatu treće rate sredstava za podsticanje investicija, korisnik sredstava je dužan da dostavi činidbenu garanciju na ukupan iznos dodijeljenih sredstava za podsticanje investicija sa rokom važenja od tri godine i šest mjeseci od dana izdavanja za mikro, mala i srednja privredna društva, odnosno sa rokom važenja od pet godina i šest mjeseci od dana izdavanja za velika privredna društva.

Nakon dostavljanja činidbene garancije, Ministarstvo ekonomije će korisniku sredstava vratiti prethodne činidbene garancije.

Zajedno sa činidbenom garancijom izdatom za prvu ratu sredstava, korisnik sredstava je dužan da dostavi dvije potpisane blanko solo mjenice sa potpisanim mjeničnim ovlašćenjem, radi naplate zakonske zatezne kamate, u slučaju neispunjenja ugovornih obaveza i aktiviranja činidbene garancije, u skladu sa ugovorom i ovom programskom linijom.

Zakonska zatezna kamata se obračunava za period od datuma isplate sredstava za podsticanje investicija za svaku isplaćenu ratu do datuma povraćaja ukupnog iznosa isplaćenih sredstava za podsticanje investicija.

Ako korisnik sredstava ne dostavi činidbenu garanciju, odnosno ne priloži dvije blanko solo mjenice sa potpisanim mjeničnim ovlašćenjem, raskida se ugovor.

Obrazac činidbene garancije utvrđuje i na svojoj internet stranici objavljuje Ministarstvo ekonomije.

5.14. Čuvanje dokumentacije

Podnijete prijave, potpisane ugovore, činidbene garancije i druga dokumenta iz postupka sprovedenog po javnom oglasu, Ministarstvo ekonomije čuva u svojoj arhivi najmanje deset godina od dana zaključivanja ugovora.

6. MONITORING

Korisnik sredstava dužan je da Ministarstvo ekonomije izvještava o realizaciji investicionog projekta za koji su dodijeljena sredstva za podsticanje investicija.

Korisnik sredstava će godišnje, u mjesecu koji slijedi nakon navršene godine od datuma potpisivanja ugovora, podnositi Ministarstvu ekonomije izvještaj ovlašćenog nezavisnog revizora o realizaciji investicionog projekta sa pratećom dokaznom dokumentacijom, koji treba da sadrži podatke o:

- 1) vrijednosti ulaganja u investicioni projekat;
- 2) broju svih zaposlenih, kao i broju novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica;
- 3) vrijednosti udjela drugih privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta.

Korisnik sredstava je dužan da angažovanim nezavisnom ovlašćenom revizoru vršenje kontrole ispunjenja obaveze ulaganja (visina i struktura ulaganja u toku realizacije projekta), obaveze zapošljavanja i održanja ugovorom utvrđenog broja zaposlenih (u toku realizacije i u toku perioda garantovane zaposlenosti), troškova zarada predviđenih investicionim projektom, kao i ispunjenja drugih ugovornih obaveza i u tu svrhu, omogućiti uvid u dokumentaciju.

Izvještaj nezavisnog ovlašćenog revizora sadrži zaključak sa pozitivnim, odnosno negativnim mišljenjem, a u slučaju davanja mišljenja sa rezervom, odnosno uzdržavanja od davanja mišljenja, dužan je da u zaključku obrazloži u čemu se sastoje rezerve, odnosno da navede činjenice i razloge zbog kojih se uzdržao od davanja mišljenja.

Ako iz izvještaja nezavisnog ovlašćenog revizora proizilazi da korisnik sredstava nije izvršio sve ugovorne obaveze u periodu realizacije investicionog projekta (negativno mišljenje, mišljenje sa rezervom, uzdržavanje od davanja mišljenja), Ministarstvo ekonomije će dostaviti pisano obavještenje korisniku sredstava o obavezi otklanjanja utvrđenih nedostataka.

Korisnik sredstava dužan je da na zahtjev Ministarstva ekonomije podnese i drugu dokumentaciju i pruži dodatne informacije o realizaciji investicionog projekta.

Ako u roku od 30 dana nakon prijema obavještenja ili zahtjeva, korisnik sredstava ne otkloni nedostatak ili ne podnese drugu dokumentaciju i pruži dodatne informacije o realizaciji investicionog projekta, Vlada, na osnovu predloga Komisije i na osnovu mišljenja Ministarstva ekonomije, može da raskine ugovor i da zahtijeva povraćaj dodijeljenih sredstava isplaćenih korisniku sredstava, uvećanih za iznos zakonske zatezne kamate od dana isplate, ili da zaključi aneks ugovora sa korisnikom sredstava.

Nakon isplate treće rate sredstava za podsticanje investicija, korisnik sredstava je dužan da Ministarstvu ekonomije kvartalno, do kraja prvog mjeseca po završetku kvartala, dostavlja podatke o broju zaposlenih lica i dokaze o izmirenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za zaposlena lica.

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ ZANATSTVA

UVOD

Sastavni dio sveobuhvatnih reformi ekonomskog i društvenog ambijenta Crne Gore su i reforme koje se tiču preduzetništva, a samim tim i zanatstva, kao svojevrsne preduzetničke profesije i osnovne pokretačke snage privrednog razvoja. Imajući u vidu da je preduzetnička energija specifičan i izuzetno rijedak resurs u svakom društvu prepoznata je potreba za kreiranjem ekonomske politiku koja će, kontinuirano podsticati činioce ekonomskog sistema da otkrivaju i nastoje da iskoriste prilike tržišta.

U vezi sa tim, Vlada Crne Gore je prepoznala značaj zanatstva kao snagu bržeg ekonomskog razvoja, kao što je to slučaj u većini razvijenih zemalja i nastoji da svojim mjerama stvori institucionalni okvir za razvoj ovog segmenta privrede. To uključuje kreditnu podršku kvalitetnim poslovnim idejama, ali i eliminisanje administrativnih barijera, uz jasan legislativni okvir. Samo u takvim uslovima moguće je očekivati podizanje konkurentnosti privrede uz poštovanje načela slobodnog razvoja tržišta.

Programska linija za razvoj zanatstva ima za cilj da doprinese očuvanju i razvoju zanata koji se pretežno obavljaju ručnim radom kao i koji zahtijevaju posebne zanatske vještine i umijeća, oslanjajući se na tradicionalnu kulturu, koje karakterišu prepoznatljivi proizvodi i kvalitetne usluge. Programska linija podrazumijeva dodjelu bespovratnih sredstava u svrhu nabavke opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

1. CILJ

Cilj programske linije za razvoj zanatstva je promocija crnogorskih zanata kroz pružanje finansijske podrške preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost (u daljem tekstu: zanatlije), u smislu podsticanja i omogućavanja nabavke opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

Specifični ciljevi se odnose na:

- jačanje konkurentnosti zanata,
- povećanje broja zanatlija,
- povećanje konkurentnosti postojećih zanatlija,
- povećanje prepoznatljivosti crnogorskih proizvoda u zemlji i šire.

2. PREDMET

Programska linija za razvoj zanatstva podrazumijeva dodjelu bespovratnih sredstava preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost proizvodnjom, prometom i pružanjem usluga na tržištu i na osnovu individualnih narudžbi, radi sticanja dobiti.

Programska linija podrazumijeva finansijsku podršku zanatlijama za nabavku opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizaciju i učestvovanje na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacija.

3. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za razvoj zanatstva iznosi 50.000,00 €.

Intenzitet podrške:

Programska linija podrazumijeva finansijsku podršku koja je bazirana na principu refundacije (povraćaja dijela troškova). **Odobrena podrška od strane Ministarstva ekonomije će pokrivati 20% troškova predviđenih prijavom, bez PDV-a u okviru prve komponente i 50% u okviru druge komponente Programske linije.** Preostalih 80% odnosno 50% troškova treba da bude pokriveno iz sopstvenih izvora podnosioca prijave.

Zanatlija je u obavezi da finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon pozitivne ocjene Komisije odobravaju sredstva u okviru programske linije.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama u okviru prve komponente Programske linije je 20% opravdanih troškova za aktivnosti koje se odnose na vrijednost opreme, odnosno do 3.000 € bez PDV po aplikantu.

Dodatno, iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama u okviru druge komponente Programske linije je 50% opravdanih troškova, odnosno do 3.000 € bez PDV po aplikantu, za učešće na međunarodnom sajmu, dok će se iznos do 2.000 € bez PDV dodjeljivati za učešće na domaćem sajmu.

Za aktivnosti koje se odnose na dizajn i štampanje promotivnog materijala, iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama je 50% opravdanih troškova, odnosno do 2.000 € bez PDV po aplikantu.

4. PROCEDURA SPROVOĐENJA

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učešće u Programskoj liniji za razvoj zanatstva koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenja prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u programskoj liniji za razvoj zanatstva, kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasci i dokumentacija.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva s krajnjim rokom dostavljanja prijava do 1. decembra 2019. godine do 15h.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti informaciju u kojoj će navesti razloge.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u Programskoj liniji imaju zanatlije koje su registrovane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 06/02, 36/11) u Centralnom registru privrednih subjekata i koje su upisane u registar zanatlija kod JU Zanatska komora, odnosno preduzetnici i privredna društva u skladu sa Zakonom o zanatstvu, kojima je pretežna djelatnost obavljanje jednostavnog ili složenog zanata, a sve u skladu sa Odlukom o utvrđivanju zanata, djelatnosti sličnih zanatu i liste jednostavnih i složenih zanata.

Prijave mogu podnijeti zanatlije koji ispunjavaju sljedeće uslove:

- imaju sjedište na teritoriji Crne Gore,
- obavljaju zanatsku djelatnost,
- da su registrovani u Centralnom registru privrednih subjekata najmanje jednu godinu,
- da su registrovani kod JU Zanatska komora,
- posluju 100% u privatnom vlasništvu,
- nijesu imali gubitke u poslovanju u poslednjoj finansijskoj godini,
- redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa.

Sredstva NE mogu koristiti:

- Novoosnovana privredna društva, i
- Privredna društva u poteškoćama.

Programskom linijom nijesu obuhvaćeni preduzetnici/privredna društva koja se bave poljoprivredom, ribarstvom, brodogradnjom, proizvodnjom čelika, proizvodnjom koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, proizvodnjom duvanskih proizvoda, proizvodnjom i prodajom vojne opreme ili usluga, bilo kojim aktivnostima koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje, igre na sreću, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija), lijekovi u dijelu distribucije, bankarstvo i osiguranje, trgovina, građevinarstvo, trgovina valutama i hartijama od vrijednosti, nemoralne i nelegalne aktivnosti.

4.3. Opravdani troškovi

Programska linija za razvoj zanatstva¹⁰ sastoji se od dvije komponente u okviru kojih će se odobriti finansijska pomoć za sljedeće aktivnosti:

¹⁰ Programska linija je usklađena sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, Odjeljak 2, koja predstavlja prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl. list" br. 02/15) u:

- Članu 17 Pomoć za ulaganje za mala i srednja privredna društva

2. Opravdani troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:

(a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;

(b) procijenjeni troškovi zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja, izračunati za period od dvije godine.

6. Intenzitet pomoći ne prelazi:

(a) 20% opravdanih troškova u slučaju malih privrednih društava;

(b) 10% opravdanih troškova u slučaju srednjih privrednih društava;

- Članu 19 Pomoć malim i srednjim privrednim društvima za učešće na sajmovima

1. Pomoć malim i srednjim privrednim društvima za učešće na sajmovima spojive su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.

I. Nabavka opreme

Nabavka opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti,

II. Promocija zanata

- Učešće na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama, i
- Dizajn i štampanje promotivnog materijala.¹¹

Tabela 1: Prikaz aktivnosti i troškova za koje mogu biti odobrena sredstva

	Aktivnosti za koje može biti odobrena pomoć	Opravdani troškovi	Potrebna dokumentacija
1.	Nabavka opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti ¹²	- Troškovi opreme	- Fotografije opreme i alata koja je instalirana u proizvodni proces - Račun/ponuda dobavljača/ugovor sa prodavcem opreme (ne stariji od dana objavljivanja Javnog poziva) - Izvod iz banke o plaćenim troškovima i ostali dokazi koji su relevantni za procjenu opravdanosti realizacije aktivnosti (kopija kartona deponovanih potpisa, potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke, fakture, ugovori, cjenovnici, SWIFT, izvještaji i sl.)
2.	Učešće na domaćim i međunarodnim privrednim sajmovima a) organizacija individualnog štanda b) organizacija zajedničkog štanda ¹³	- Troškovi iznajmljivanja prostora - Dizajn i izgradnja štanda	- Potvrda od sajma o zakupu prostora (faktura) - Fotokopija ili fotografije dizajna štanda (faktura za dizajn i izgradnju štanda) - Izvod iz banke o plaćenim troškovima i ostali dokazi koji su

2. Opravdani troškovi su troškovi nastali za zakup, postavljanje i vođenje štanda prilikom učešća privrednog društva na bilo kom sajmu ili izložbi.

3. Intenzitet pomoći ne prelazi 50% opravdanih troškova.

¹¹ Da bi se troškovi uzeli u razmatranje za finansijsku podršku – refundaciju dijela troškova, potrebno je:

1. da su bili neophodni za sprovođenje aktivnosti,

2. da su nastali u roku koji je naveden u Prijavnom obrascu i da su plaćeni,

3. da mogu da se identifikuju i da može da se dokaže njihova istinitost uz originalnu prateću dokumentaciju.

¹² Oprema koja je predmet subvencije mora biti namijenjena za profesionalnu upotrebu i biti u skladu sa djelatnošću preduzetnika odnosno privrednog društva.

¹³ Pruža se mogućnost organizacije individualnih, kao i zajedničkih štandova zanatlija iz iste djelatnosti. U slučaju organizacije zajedničkog nastupa potrebno je identifikovati nosioca aktivnosti ispred svih zanatlija, koji podnosi potrebnu dokumentaciju za učešće na Programskoj liniji, kao i definisati međusobna prava i obaveze.

			relevantni za procjenu opravdanosti realizacije aktivnosti (kopija kartona deponovanih potpisa, potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke, fakture, ugovori, cjenovnici, SWIFT, izvještaji i sl.)
3.	Izrada promotivnih materijala: -brošure, -katalozi, -izrada promotivnog video i DVD materijala, prezentacije	- Troškovi dizajna, fotografije, prevoda, ilustracije, troškovi štampe, troškovi video i DVD produkcije, prezentacije	- Primjerak promotivnog materijala (sa prevodom u slučaju da je pripremljen za strana tržišta) - Primjerak materijala na DVD-ju - Faktura o izvršenim uslugama - Izvod iz banke o plaćenim troškovima i ostali dokazi koji su relevantni za procjenu opravdanosti realizacije aktivnosti (kopija kartona deponovanih potpisa, potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke, fakture, ugovori, cjenovnici, SWIFT, izvještaji i sl.)

U okviru javnog poziva za dodjelu finansijske podrške, zanatlije mogu da konkurišu za dodjelu subvencija isključivo za jednu od tri navedene aktivnosti za koje može biti odobrena pomoć.

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda i nabavku kompjuterske opreme (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije i obaveze prema trećim licima, amortizacije, plaćanje kamata i sl. bankarskih troškova, komisiona plaćanja, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija i sl.),
- Troškove nabavke ugradne opreme (klima uređaji, ventilatori, alarmni sistemi i sl.), namještaja i opremanje prostora, rasvjete, kao i svjetleće, reklamne i druge table,
- Iste aktivnosti koje su već podržane od strane drugih institucija,
- Sponzorstva za učešće na radnim seminarima, konferencijama, kongresima,
- Posjete kupcima na stranim tržištima,
- Posjete sajmovima bez izlaganja.

NAPOMENA: Troškovi nabavke opreme (transport, carina) kao i troškovi puta, smještaja i dnevnica vezani za učešće zanatlija na planiranom sajmu padaju na teret samog zanatlije i neće biti predmet refundiranja od strane Ministarstva ekonomije.

Takođe, Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

4.4. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Prijavni formular za učešće na Programskoj liniji za razvoj zanatstva može se preuzeti u Ministarstvu ekonomije, Direktoratu za industriju i transformaciju, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Sve neophodne dodatne informacije i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Direktoratu za industriju i transformaciju, radnim danima u periodu od 08-11h, ili na brojeve telefona: 020/482-252 i 234-397.

Popunjeni prijavni formular i prateća dokumentacija predaju se u 3 primjerka u zatvorenoj koverti (jedan original ili kopija ovjerena od strane suda ili notara i dvije kopije), na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat je potrebno ispisati puni naziv i adresu podnosioca prijave, naziv Programske linije u okviru koje se aplicira, dok u slučaju dostave preporučenom poštom, neophodno je da datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnici Pošte budu istaknuti na vidljivom mjestu. Krajnji rok za dostavljanje prijave je 1. decembar 2019. godine do 15h.

Shodno pravnom obliku registracije subjekta, potencijalni aplikanti su dužni dostaviti sljedeću dokumentaciju za podnošenje prijave:

- Prijavni formular (potpisan i ovjeren),
- Izjava preduzetnika/privrednog društva o prihvatanju uslova Programske linije za razvoj zanatstva i Javnog poziva (potpisana i ovjerena),
- Izjava preduzetnika/privrednog društva da za iste aktivnosti nije koristio sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta (potpisana i ovjerena),
- Izjava preduzetnika/privrednog društva u slučaju zajedničkog nastupa na sajmu (potpisana i ovjerena),
- Komplet obrazaca završnih računa za 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha i Statistički aneks za 2018. godinu), izuzev za aplikante koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje,
- Dokaz o ostvarenim priznanjima na sajmovima i izložbama (ukoliko posjeduju),
- Sertifikati za usvajanje međunarodnih standarda (ukoliko posjeduju),
- Priložena je sva potrebna dokumentacija koja je navedena u Programskoj liniji (fotografije opreme i alata koja je instalirana u proizvodni proces, potvrda od sajma o zakupu prostora, fotokopija ili fotografije dizajna štanda, primjerak promotivnog materijala i sl.),
- Izvod iz banke o plaćenim troškovima i ostali dokazi koji su relevantni za procjenu opravdanosti realizacije aktivnosti (kopija kartona deponovanih potpisa, potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke, fakture, ugovori, cjenovnici, SWIFT, izvještaji i sl.).

Sljedeća dokumentacija će se obezbijediti po službenoj dužnosti:

1. Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata,
2. Dokaz o registraciji kod JU Zanatska komora,
3. Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec predaje dokumentacije za učešće na programskoj liniji,
4. IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec predaje dokumentacije za učešće na programskoj liniji.

4.5. Ocjenjivanje i odobravanje zahtjeva

U cilju implementacije i praćenja realizacije programske linije, formiraće se Komisija koja obrađuje primljene zahtjeve, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju i predlaže donošenje odluke o zahtjevima koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške.

Komisija razmatra zahtjeve po redoslijedu prispjeća, najmanje jedanput mjesečno.

Pristigle prijave provjeravaće se u skladu sa Obrascem za administrativnu provjeru.

Komisija zadržava pravo da u roku od 5 kalendarskih dana od dana sačinjavanja Zapisnika o administrativnoj provjeri dokumentacije, zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnosilac prijave dužan je da u roku od 5 kalendarskih dana od dana poslatog zahtjeva za dopunom dostavi dopunu iste. U suprotnom prijava se više neće uzimati u dalje razmatranje.

Komisija zadržava pravo da utvrdi neprihvatljive troškove i iste isključi iz predloga za refundaciju sredstava.

Podnosioci zahtjeva će se pismenim putem obavijestiti o ocjeni Komisije.

4.6. Isplata (refundacija) sredstava

Na osnovu unaprijed utvrđenih kriterijuma, Komisija daje ocjenu opravdanosti podnesenog zahtjeva.

Isplata će se vršiti **naknadno**, kada je određena aktivnost okončana, a dokaz o utrošku sredstava priložen. To podrazumijeva da zanatlija vrši kompletnu uplatu iznosa za planiranu aktivnost, a zatim zahtijeva povraćaj dijela novca od strane Ministarstva ekonomije, dostavljajući prijavni formular i prpratnu dokumentaciju, kao i dokaz o već izvršenoj uplati.

Javni poziv u kojem će biti navedeni uslovi i kriterijumi za učešće na Programskoj liniji će biti otvoren dok se ne plasiraju planirana finansijska sredstva, a najkasnije do 1. decembra 2019. godine. Prijave nakon isteka navedenog roka neće biti uzete u razmatranje.

U okviru programske linije za refundaciju troškova za 2019. godinu može se aplicirati za aktivnosti koje su realizovane u periodu od raspisivanja Javnog poziva do 1.12.2019. godine.

5. MONITORING

U svrhu sprovođenja kontrole namjenskog korišćenja sredstava, Ministarstvo je ovlašćeno da izvrši provjeru korišćenja odobrenih sredstava obilaskom Korisnika i njegovih poslovnih objekata i uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je ostvarena podrška.

Dodatno, zanatlija je u obavezi da u roku od godinu dana od dana refundacije sredstava, ili po zahtjevu Ministarstva dostavi izvještaj o efektima realizovane aktivnosti. Navedeni izvještaj potrebno je da sadrži podatke koji se odnose na ključne efekte učešća na sajmu/manifestaciji, broj uspostavljenih ugovora o saradnji ili razmjeni iskustva/znanja, kao i analizu stanja prije i nakon nabavke opreme, i druge relevantne informacije u vezi realizovane aktivnosti.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PRUŽANJE MENTORING USLUGA

Uvod

Mentoring je sveobuhvatan i relativno dug proces podrške preduzećima (privrednim društvima) i preduzetnicima sa ciljem podržavanja nesmetanog razvoja i smanjenja broja neuspješnih preduzeća i preduzetnika. Mentoring predstavlja zajednički rad mentora i preduzeća/preduzetnika u cilju prevazilaženja trenutne situacije i nalaženja najpovoljnijih rješenja za buduće poslovanje. Sam proces predstavlja određeni broj sati koji stručno lice-mentor sprovodi u direktnom kontaktu/radu sa vlasnikom preduzeća/preduzetnikom.¹⁴

Mentoring čini skup sljedećih usluga:

- Dijagnostifikovanje - analiza trenutne situacije u preduzeću, odnosno kod preduzetnika;
- Pomoć u pripremi razvojnih aktivnosti/planova i njihovoj implementaciji, kako bi se dostigli što bolji poslovni rezultati;
- Savjetovanje i koordinacija aktivnosti usmjerenih na pristupanje fondovima, vladinim programima podrške razvoju biznisa, novim tehnologijama, konsultantskim uslugama, itd.;
- Pomoć u pronalaženju poslovnih partnera i uspostavljanju poslovne saradnje.

1. CILJ

Cilj Programske linije za pružanje mentoring usluga je **besplatna nefinansijska podrška** za mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike koji se bave proizvodnjom ili pružanjem usluga.

Metodologija usluge mentoringa jasno definiše sve korake i aktivnosti u realizaciji mentoringa (upravljanje šemom, rad na terenu, broj posjeta, aktivnosti u okviru svake posjete, vrijeme predviđeno za pripremu plana i izvještavanje) i to kroz vodiče: Vodič za mentoring za početnike i Vodič za mentoring zrelih preduzeća.

2. PREDMET

Proces mentoringa se odvija po uspostavljenoj mentoring šemi, razvijenoj u saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA). Metodologija određuje korake u procesu u okviru kojeg stručno lice-mentor sprovodi u direktnom kontaktu i radu sa osnivačem i /ili odgovornim licem privrednog subjekta određeni broj sati, 25 za novoosnovana preduzeća i 50 za postojeća, i to u prostorijama korisnika (ne manje od 70% od ukupnog broja predviđenih sati). Osnivač i/ili odgovorno lice privrednog subjekta i mentor zajedno proučavaju aktuelno poslovanje, analiziraju trenutnu situaciju, dijagnostifikuju razloge trenutnih problema ili smetnji za dalji razvoj, sagledavaju potencijale za rast, te na osnovu konstatovanog stanja mentor i korisnik mentoring usluge pripremaju plan razvoja.

¹⁴ Programska linija se sprovodi na osnovu Sporazuma o saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA) na realizaciji projekta „Uspostavljanje i promocija mentoring sistema za mala i srednja preduzeća na Zapadnom Balkanu (faza II)“ potpisanog dana 28. februara 2017. godine i na osnovu diplomatskih nota razmijenjenih 18. aprila i 9. septembra 2016. godine između Vlade Crne Gore i Vlade Japana.

U okviru mentoring šeme a prije započinjanja procesa pružanja mentoring usluge, kandidati za mentore su u obavezi da pohađaju **cikluse obuka** koje se organizuju po sljedećim modulima:

- Opšte razumijevanje mentoringa/Mentoring za zrela mala i srednja preduzeća;
- Mentoring za početnike u biznisu;
- Marketing;
- Finansijski menadžment i biznis plan;
- Upravljanje proizvodnjom;
- Upravljanje ljudskim resursima;
- Vještine komunikacije.

Obuke novih kandidata za mentore sprovode se od strane sertifikovanih mentora – trenera. **Trener** može biti lice koje posjeduje sertifikat mentora, koje je uspješno završilo obuku za trenera i aktivno sprovodi mentoring usluge u zadnje 3 godine. Nakon svakog pojedinačnog ciklusa obuke, kandidati za nove mentore u obavezi su da polažu stručne testove, koji su razvijeni od strane izabranih trenera i JICA eksperata, uz uslov da je prolaznost na testu najmanje 70%.

3. FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za pružanje mentoring usluga u 2019. godinu iznosi 35.000,00 €. Sredstva za sprovođenje programske linije opredjeljena su u budžetu Ministarstva ekonomije za 2019. godinu.

Mentoring usluga je besplatna za krajnje korisnike - mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike, dok se mentori isplaćuju za pruženu mentoring uslugu.

4. OBAVEZE MENTORA

Mentor je kvalifikovana osoba koja posjeduje sertifikat da je uspješno završila mentoring treninge organizovane od strane sertifikovanih mentora Razvojne agencije Srbije i JICA konsultanata iz oblasti dijagnostifikovanja preduzeća, finansijskog menadžmenta, marketinga, izrade biznis plana, proizvodnog menadžmenta, poslovne komunikacije i razvoja ljudskih resursa.

Mentor mora da zadovolji sljedeća tri uslova:

1. Razumijevanje cilja koji mentor treba da postigne;
2. Razumijevanje procesa za ostvarenje cilja;
3. Posjedovanje vještina neophodnih za svaki korak u procesu sprovođenja, koji je definisan postojećom mentoring šemom, i usklađen sa priručnikom za pružanje mentoring usluga.

U skladu sa potpisanim **Sporazumom o saradnji između Ministarstva ekonomije i Japanske agencije za međunarodnu saradnju (JICA)**, a u cilju jačanja kapaciteta postojećih biznis centara i jedinica lokalne samouprave u pogledu pružanja nefinansijske podrške mikro, malim, srednjim preduzećima i preduzetnicima, definisano je da mentori mogu da budu zaposleni u biznis centrima/ jedinicama lokalne samouprave koje se bave razvojem preduzetništva.

Biznis centri i jedinice lokalne samouprave, u obavezi su da:

- vrše promociju programske linije, kao i Javnog poziva nakon njegovog objavljivanja na teritoriji opštine koju pokrivaju;
- bez odlaganja pružaju neophodne informacije potencijalnim korisnicima mentoringa u vezi sa učešćem na Javnom pozivu, kao i informacije u vezi sa predviđenim mentoring uslugama/aktivnostima koje će biti pružene odabranim korisnicima;
- na zahtjev Ministarstva ekonomije dostave informacije u vezi sa daljim radom korisnika mentoringa, a na osnovu praćenja rada pomenutih privrednih subjekata (tzv. „follow-up“ aktivnosti).

Na osnovu ovog koncepta, Ministarstvo ekonomije je u saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA) izradilo program obuke i sistem kvalifikacija za mentore, i vrši sertifikaciju mentora koji su pohađali program obuke i položili završne ispite.

Zvanje mentora može steći lice koje ispunjava osnovne uslove koji su definisani Projektom, a koji se odnose na to da imaju:

- više od 25 godina starosti;
- univerzitetsko obrazovanje;
- najmanje 3 godine radnog iskustva u oblasti podrške razvoju malih i srednjih preduzeća.

Osim osnovnih uslova koje je neophodno da ispunjava, budući mentor je u obavezi da uspješno završi ciklus mentoring obuka, organizovanih od strane Ministarstva ekonomije i Japanske agencije za međunarodnu saradnju (JICA).

5. IZBOR MENTORA

Komisija će biti imenovana na osnovu stručnih kvalifikacija koje mentor mora posjedovati, datih kriterijuma za ocjenu mentora i mentoring procesa, profila kompanije i njenih očekivanja od mentoring procesa, zadržava pravo na izbor mentora koji će biti angažovan za pružanje usluga mentoringa. Jedan mentor može biti pružalac mentoring usluga za više korisnika, u zavisnosti od gore navedenih kriterijuma.

Svakom izabranom korisniku dodjeljuje se jedan ili više mentora, u zavisnosti od broja prijavljenih preduzeća, opština iz kojih preduzeća dolaze kao i profila i razvojnih performansi samog preduzeća.

Svakom izabranom mentoru shodno broju preduzeća - korisnika mentoring usluga, dodjeljuje se određeni broj sati. Broj sati za novoosnovana preduzeća ne može biti manji od 25 sati, shodno kriterijumima Javnog poziva, kao i 50 sati za postojeća preduzeća.

Ukoliko dva mentora (postojeći i novoizabrani mentor), pružaju mentoring usluge jednom preduzeću - korisniku mentoring usluge, broj sati koji se dodjeljuje svakom od njih definiše se u odnosu: 30 sati za postojećeg i 20 sati za novoizabranog mentora, kada je riječ o postojećim preduzećima, kao i 15 sati za postojećeg i 10 sati za novoizabranog mentora, kada je riječ o novoizabranim preduzeća.

Ukoliko dva postojeća/novoizabrana mentora pružaju mentoring usluge jednom preduzeću – korisniku mentoring usluga, broj sati koji se dodjeljuje svakom od njih definiše se u odnosu 50:50, u zavisnosti da li se radi o postojećem ili novoosnovanom preduzeću.

Nakon završene obuke za mentore, novoizabrani mentori, koji prvi put sprovode mentoring usluge, dodjeljuju se preduzeću - korisniku mentoring usluge zajedno sa mentorom koji ima iskustva u pružanju mentoring usluga i iste je pružio u minumim tri preduzeća.

Ukoliko novoizabrani obučeni mentori na osnovu stručnih kvalifikacija i kroz dosadašnje radno iskustvo u radu sa malim i srednjim preduzećima, poznaju elemente finansijskog poslovanja, izrade biznis plana, marketing aktivnosti i postupka izrade SWOT analize, mogu biti pružaoci mentoring usluga samostalno, bez mentora sa predhodnim mentorskih iskustvom. Prvenstveno se misli na mentore koji dolaze iz lokalnih/regionalnih biznis centara, dok novoizabrani mentori koji dolaze iz jedinica lokalne samouprave, i nemaju dovoljno iskustva u dosadašnjem radu sa malim i srednjim preduzećima, prvi mentoring proces moraju sprovoditi isključivo sa još jednim mentorom – postojećim ili novoizabranim koji dolazi iz lokalnih/regionalnih biznis centara i posjeduje praktično iskustvo u radu sa malim i srednjim preduzećima.

6. PROCEDURA SPROVOĐENJA

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učeće u Programskoj liniji za sprovođenje mentoring usluga koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave i ostale relevantne informacije.

6.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u Programskoj liniji za sprovođenje mentoring usluga kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasci i dokumentacija.

Javni poziv će biti otvoren od 01. aprila do 15. maja 2019. godine do 15h.

U slučaju potrebe za obustavljanjem ili zatvaranjem Poziva prije nego što je predviđeno, Ministarstvo ekonomije će objaviti informaciju u kojoj će navesti razloge.

6.2. Uslovi za učešće

Usluga mentoringa je besplatna za odabrane korisnike mentoring usluga koji su zadovoljili uslove i kriterijume definisane Javnim pozivom.

Zainteresovani kandidati podnose prijave u dvije kategorije:

- Novoosnovani privredni subjekti - ne stariji od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva;
- Postojeći privredni subjekti - koji posluju duže od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva;

Pravo učešća na Javnom pozivu imaju registrovana mikro, mala i srednja preduzeća, kao i preduzetnici u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore", broj 06/02, „Službeni list Crne Gore“ br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11) koja:

- imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- redovno izmiruju poreze i doprinose;
- nijesu imala gubitke u poslednjoj godini poslovanja (za privredne subjekte koji posluju duže od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva);

Programskom linijom **nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti**: trgovina, industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti. odnje i prodaje vojne opreme ili usluga; itd.

Svaki privredni subjekat treba da obezbijedi sljedeću dokumentaciju:

Za novoosnovane privredne subjekte, ne starije od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva:

- Detaljno popunjen, potpisan i ovjeren prijavni formular;
- Komplet obrazaca završnih računa za 2017 i 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans, Statistički aneks).

Napomena: Tačka 2. ne važi za privredne subjekte registrovane u drugoj polovini 2018. godine.

Za postojeće privredne subjekte koji posluju duže od 3 godine od dana objavljivanja Javnog poziva:

- Detaljno popunjen, potpisan i ovjeren prijavni formular;
- Komplet obrazaca završnih računa za 2017 i 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans, Statistički aneks).

Napomena:

Po službenoj dužnosti biće dodatno obezbijeđeni sljedeći dokazi:

- Rješenje o registraciji iz Centralnog registra privrednih subjekata;

- Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;¹⁵
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;¹⁶

Ministarstvo ekonomije ima pravo da provjeri tačnost gore navedenih podataka i dokumentacije i zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istim.

6.3. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Popunjeni prijavni formular sa pratećom dokumentacijom predaje se u zatvorenoj koverti (jedan original ili kopija ovjerena od strane suda ili notara), na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat se mora ispisati puni naziv i adresa podnosioca prijave, naziv programske linije u okviru kojeg se aplicira, a u slučaju dostave poštom mora se nalaziti i vidljivi datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnici Pošte.

Krajnji rok za dostavljanje prijave **15. maj 2019. godine do 15 h.**

Prijavna dokumentacija za učešće u okviru Programske linije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Direkcija za saradnju sa biznis zajednicom kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Takođe, sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, Direkcija za saradnju sa biznis zajednicom, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila andjela.gajevic@mek.gov.me i sanja.varajic@mek.gov.me, kao i na brojeve telefona br. +382 20 406 316, +382 20 406 321.

Dokumentacija koja se obavezno dostavlja podnošenjem prijave:

- Prijavni formular (detaljno ispunjen, potpisan i ovjeren) – Obrazac 1;
- Komplet obrazaca završnih računa za 2017 i 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans, Statistički aneks).

Po potrebi, Ministarstvo može tražiti i dodatne dokaze o ispunjenosti uslova za učešće u Programskoj liniji, odnosno Javnom pozivu.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;

¹⁵ Ne odnosi se na privredne subjekte registrovane u 2019. godini

¹⁶ Ne odnosi se na privredne subjekte registrovane u 2019. godini

Dokumentacija koja se podnosi nakon sprovođenja mentoring usluge

- Finalni izvještaj o pruženoj mentoring usluzi - Obrazac 2 (za mentore).
- Evaluacioni formular od strane korisnika mentoring usluge - Obrazac 3.

Nakon pružene mentoring usluge, za svakog pojedinačnog korisnika, mentori pripremaju finalni mentoring izvještaj, koji se dostavlja Ministarstvu ekonomije. Komisija razmatra i usvaja konačni mentoring izvještaj.

6.4. Ocjenjivanje i odobravanje zahtjeva

U cilju implementacije i praćenja realizacije programske linije, formiraće se Komisija koja obrađuje primljene zahtjeve, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju i predlaže donošenje odluke o prijavama koje su se kvalifikovale za dobijanje podrške.

Komisija vrši administrativnu povjeru pristiglih prijava. Prilikom otvaranja i administrativne provjere, Komisija provjerava da li su zadovoljeni svi kriterijumi navedeni u Javnom pozivu i Uputstvu.

Komisija zadržava pravo da u roku od 7 kalendarskih dana od dana sačinjavanja Zapisnika o administrativnoj provjeri dokumentacije, zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnositelj prijave dužan je da u roku od 5 kalendarskih dana dostavi dopunu iste, u suprotnom nepotpune prijave se više neće uzimati u dalje razmatranje.

Prijave koje su zadovoljile prethodnu administrativnu provjeru biće predmet daljeg sagledavanja u dijelu očekivanja koje budući korisnik/preduzeće mentoring usluge ima od iste.

Kandidati koji zadovolje administrativnu ispravnost podnijetih prijava i uslove definisane programskom linijom obavještavaju se pismenim putem najkasnije u roku od 15 kalendarskih dana od dana sačinjavanja zapisnika Komisije o ispravnosti podnešene dokumentacije da su izabrani da budu korisnici mentoring usluga.

6.5. Ocjena dostavljenog izvještaja

Komisija ocjenjuje rad mentora. Ocjena se temelji na osnovu:

- ocjene dostavljenog finalnog izvještaja mentora, u kojem se vrednuje njegova uspješnost u sprovedenom mentoring procesu;
- sprovedene evaluacije korisnika mentoring usluga;
- izbora najboljeg mentora godine.

Finalni izvještaj mora sadržati **tehnike i alate**, koji su sadržani u **Uputstvu za opšte razumijevanje mentorstva**.

Elementi vrednovanja izvještaja su:

- Metodika kreativnost u radu, odnosno pronalaženje postupaka za optimalno postizanje ciljeva;
- Primjenjivanje tehnika i alata u radu sa korisnikom;
- Postignuti rezultati/ prijedlozi mjera za unaprjeđenje poslovanja.

Mentor je u obavezi da Komisiji dostavi Izvještaj o realizovanim mentoring uslugama, **u roku od 10 dana** nakon završetka mentoring procesa. Komisija sagledava i ocjenjuje dostavljeni Izvještaj. Mentor koji je dva puta ocijenjen negativno, ne može više obavljati mentoring proces.

Evaluacija korisnika mentoring usluga se sprovodi na osnovu evaluacije/upitnika koji se dostavljaju korisnicima mentoring usluga. Upitnik je sastavni dio Uputstva za opšte razumijevanje mentorstva. Nakon završetka mentoring procesa potrebno je da korisnik dostavi popunjeni upitnik Ministarstvu ekonomije u cilju evaluacije usluge mentoringa koju je pružio mentor, kao i unapređenja usluge mentoringa.

Krajnji rok za završetak ugovorenih aktivnosti je 30. novembar 2019. godine.

Ukoliko korisnik mentoring usluge u navedenom roku ne dostavi neophodnu validnu dokaznu dokumentaciju i priloge koji su predviđeni programskom linijom i Javnim pozivom, gubi pravo da bude korisnik mentoring usluge.

6.6. Isplata mentora

Prije početka sprovođenja mentoring usluge, mentori potpisuju Ugovor o pružanju mentoring usluge sa Ministarstvom ekonomije kojim se definišu međusobna prava i obaveze između dvije ugovorne strane. Takođe, Ugovorom se definišu i rokovi do kada mentor mora da završi ugovorenu obavezu-pružanje mentoring usluge, kao i do kada da dostavi finalni izvještaj o završetku iste.

Mentoring usluga je besplatna za korisnike mentoring usluga - mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike, dok se mentori isplaćuju za pružene mentoring usluge u roku od 30 dana od dana podnošenja finalnog izvještaja o sprovedenih mentoring aktivnostima i dostavljenog evaluacionog formulara od strane korisnika mentoring usluga. Sredstva se isplaćuju po osnovu Ugovora o dijelu, zaključenog između Ministarstva ekonomije kao naručioca posla i mentora, kao izvršioca tražene usluge, **u skladu sa potpisanim Sporazumom o saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA), br. 30-2/2017-6, od 28.02.2017. godine**, u okviru koga su navedeni prava i obaveze jedne i druge strane tokom implementacije projektnih aktivnosti.

Cijena mentoring sata iznosi 15,5€ (bruto iznos), i obračunava se mentoru koji sprovodi mentoring usluge u periodu od 4-6 mjeseci u zavisnosti da li se radi o postojećem ili novoosnovanom preduzeću za pruženih 25 odnosno 50 sati rada.

Ukoliko korisnici mentoring usluga negativno ocijene sprovedeni mentoring proces i dodijeljenog mentora, Komisija zadržava pravo da umani iznos sredstava za isplatu mentoru, koji je definisan potpisanim Ugovorom, shodno dodijeljenom broju sati za tog korisnika mentoring usluge.

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA

Uvod

Preduzetništvo i samozapošljavanje mogu biti od zanača u rješavanju problema nezaposlenosti. Razvoj preduzetništva, i tom kontekstu, unapređenje poslovnog ambijenta za bavljenje biznisom, godinama su prioritet Vladinih politika u Crnoj Gori. Prateći preporuke

međunarodnih izvještaja koji se bave poslovnim ambijentom, ali i inicijative Evropske komisije poput Small Business Act, država osmišljava i sprovodi mjere kojima se unapređuje ukupan preduzetnički ekosistem.

Unapređenje za bavljenje biznisom visoko je na agenda državne administracije. Motivisanje za otpočinjanje sopstvenog biznisa i unapređenje znanja o preduzetništvu i pokretanju sopstvenog biznisa, razvoj preduzetničke culture u Crnoj Gori i unapređenje ambijenta za bavljenje preduzetništvom, u značajnoj će mjeri doprinijeti cilju – ubrzanju ekonomskog razvoja.

Opšti cilj programske linije je da je da kroz podršku otvaranju novih mikro, malih i srednjih privrednih, kao i podsticanje otvaranja novih radnih mjesta, omogući unapređenje efikasnosti i institucionalne podrške njihovom poslovanju i razvoju. Paket podrške obuhvata: realizaciju besplatnih obuka, tehničku podršku za izradu biznis plana i obezbjeđenje kreditnih sredstava po povoljnim uslovima.

1. CILJ

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva kroz osnivanje novih i podsticanje daljeg rasta postojećih malih i srednjih preduzeća.

Specifični ciljevi:

- otvaranje novih radnih mjesta kroz podsticanje preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa;
- animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi, žena, studenata, lica sa invaliditetom, itd. da sudbinu »uzmu u svoje ruke« i posvete se biznisu;
- stimulisanje inovativnosti i kreativnosti mladih;
- podsticanje daljeg rasta postojećih MSP.

Investiciono razvojni fond Crne Gore AD, u saradnji sa Ministarstvom ekonomije – Direktoratom za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima, realizuje nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori.

2. PREDMET

Predmet podrške je pružanje nefinansijske i finansijske podrške za osnivanje novih i unapređenje poslovanja postojećih preduzeća koja posluju najduže godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva.

Nefinansijska podrška obuhvata:

- Organizovanje obuka za dobijanje praktičnih znanja potrebnih za registraciju sopstvenog biznisa i izvorima finansiranja, finansijskom upravljanju i poreskoj praksi, pokretanju prodaje u novoj firmi i pronalasku kupaca na lokalnom i međunarodnom tržištu, poslovnoj komunikaciji i protokolu. Takođe, polaznici, postojeći i budući preduzetnici će imati priliku da se upoznaju i sa marketinškim aktivnostima, kreiranju Brendu, korišćenju socijalnih mreža u cilju poboljšanja rezultata poslovanja.
- Tehničku podršku u vidu pružanja konsultantskih usluga za izradu biznis planova, kandidatima koji su ispunili uslove i kriterijume definisane Javnim pozivom.

Finansijska podrška obuhvata:

Apliciranje za kreditnu podršku kod Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D. kroz direktno finansiranje, gdje su obezbijeđeni sljedeći uslovi:

- Iznos kredita: do 50.000,00€

- Kamatna stopa: 2,5 % na godišnjem nivou uz proporcionalni sistem obračuna
- Rok otplate: do 12 godina (uključujući grace period)
- Grace period: do 4 godine.

Minimalan iznos kredita za koji se može aplicirati je 10.000,00 €.

Posebni uslovi kreditiranja:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosjeka razvijenosti na nivou Crne Gore ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Napomena:

Da bi kandidati stekli uslov da apliciraju za kreditna sredstva kod IRF-a neophodno je da pohađaju preduzetničke cikluse obuke organizovane od strane Ministarstva ekonomije. Ministarstvo ekonomije kroz tehničku podršku priprema propisanu projektnu dokumentaciju i istu dostavlja Investiciono razvojnom fondu na konačno odlučivanje. IRF će na osnovu prijedloga Ministarstva, a u skladu sa svojom poslovnom politikom, donijeti konačnu odluku o odobravanju kreditnih sredstava.

3. FINANSIJSKI OKVIR

Sredstva u iznosu od 15.000,00 € za realizaciju nefinansijske podrške obezbijedena su kroz budžetska sredstva Ministarstva ekonomije.

Sredstva za dobijanje kreditne podrške obezbijedena su kroz budžet Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D.

4. PROCEDURA SPROVOĐENJA

Ministarstvo ekonomije raspisuje Javni poziv za učešće u Programskoj liniji "Razvoj preduzetništva" koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, mjesto podnošenje prijave i ostale relevantne informacije.

4.1. Raspisivanje Javnog poziva

Nakon usvajanja Programa za unapređenje konkurentnosti privrede od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u programskoj liniji „Razvoj preduzetništva“, kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasci i dokumentacija.

Ministarstvo ekonomije će raspisati 2 Javna poziva u trajanju od 30 dana. I Javni poziv raspisaće se odmah po usvajanju Programa od strane Vlade Crne Gore. II Javni poziv raspisaće se tokom III kvartala 2019. godine.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u okviru programske linije "Razvoj preduzetništva" imaju:

1. Fizička lica koja nemaju registrovan biznis, koja:

- imaju državljanstvo Crne Gore;
- u prethodnih 12 mjeseci nisu imali registrovanu djelatnost ili imali učešće veće od 20% u vlasničkoj strukturi nekog privrednog subjekta;
- da nisu osuđivani prema podacima iz kaznene evidencije.

2. Preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju najduže do godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, koja:

- posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;

- redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- da nisu osuđivani prema podacima iz kaznene evidencije.

Napomena: Za registrovane preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća, redovno izmirivanje poreza podrazumijeva izmirivanje poreza i doprinosa zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine. Ministarstvo ekonomije će dokaze obezbijediti po službenoj dužnosti i to:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

4.3. Opravdani troškovi podrške

Programskom linijom, krediti su namijenjeni za ulaganja u materijalnu imovinu (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar i sl.), nematerijalnu imovinu (razvoj proizvoda ili usluga, patent, licence, koncesije, autorska prava, franšize, i sl.) i obrtna sredstva.

- IRF CG A.D. može finansirati do 75,00% vrijednosti ukupne investicije.
- Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25,00% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.
- Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Sopstveno učešće može biti u novcu, objektima, postrojenjima, mašinama i opremi, koja se priznaju ukoliko su u sopstvenom vlasništvu.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Dijelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću;
- Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira
- Benzinske pumpe;
- Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Prodajni auto saloni;
- Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti,
- Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

4.4. Procedura prijave i potrebna dokumentacija

Prijavna dokumentacija za učešće u okviru Programске linije može se preuzeti lično u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, kao i na web stranici Ministarstva ekonomije.

Takođe, sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomije, Rimski trg 46, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila andjela.gajevic@mek.gov.me i ivana.zecevic@mek.gov.me, kao i na brojeve telefona br. +382 20 406 321, +382 20 406 311.

Popunjen prijavni formular i prateća dokumentacija predaju se u u zatvorenoj koverti na arhivu Ministarstva ekonomije ili preporučenom poštom na adresu: „Ministarstvo ekonomije, Rimski trg 46, 81000 Podgorica“. Na koverat se mora ispisati puni naziv i adresa podnosioca prijave, naziv programske linije u okviru koje se aplicira, a u slučaju dostave poštom mora se nalaziti i vidljivi datum i vrijeme predaje pošiljke u poslovnici Pošte.

Dokumentacija koja se obavezno dostavlja podnošenjem prijave:

Za fizička lica:

- Prijavni formular sa razradom biznis ideje;
- Kratka biografija - CV (ranije radno iskustvo, dosadašnja edukacija, itd);
- Saglasnost za pristup podacima regulatornog kreditnog registra Centralne banke (RKR);
- Kopija lične karte.

Za postojeća preduzeća koja posluju najduže do godinu dana potrebno je dostaviti:

- Prijavni formular sa razradom biznis ideje;
- Rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti;
- Karton deponovanih potpisa;
- Saglasnost za pristup podacima regulatornog kreditnog registra Centralne banke (RKR);
- Kopija lične karte osnivača preduzeća.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;
- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Fizička lica/preduzeća koja su ispunila uslove Javnog poziva i koja su pohađala preduzetničke cikluse edukacije, a u cilju pružanja tehničke podrške za izradu biznis plana u obavezi su da neophodnu dokumentaciju za izradu istog dostave u roku od 15 dana od poslednjeg dana obuke ili će se smatrati da su odustali od daljeg učešća u programskoj liniji. Potrebna dokumentacija zavisno od vrste ulaganja:

- **Za nabavku opreme/sitnog inventara:**
 - Ponude/predračune za nabavku opreme sa detaljnom specifikacijom iste.
- **Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:**
 - List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
 - Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) ili urbanističko-tehnički uslovi uz uslov da je podniet zahtjev za građevinsku dozvolu(ekvivalent shodno zakonu) koja mora biti dostavljena prije potpisivanja ugovora;
 - Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.
- **Za kupovinu poslovnog prostora:**

- List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture. Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Takođe, svi kandidati su u obavezi da dostave predlog instrumenata obezbjeđenja za kreditna sredstva. Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatati mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D. Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

4.5. Ocjenjivanje i odobravanje zahtjeva

U cilju implementacije i praćenja realizacije programske linije, formiraće se Komisija koja obrađuje primljene zahtjeve, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju i predlaže donošenje odluke o biznis idejama koje su se kvalifikovale za dobijanje nefinansijske podrške i upućivanje kreditnih zahtjeva na konačno odlučivanje od strane Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D. Komisija zadržava pravo da u roku od 7 kalendarskih dana od dana sačinjavanja Zapisnika o administrativnoj provjeri dokumentacije, zatraži dopunu iste u slučajevima u kojima se ukaže potreba za istom. U tom slučaju podnosilac prijave dužan je da u roku od 5 kalendarskih dana dostavi dopunu iste, u suprotnom prijava više neće uzimati u dalje razmatranje.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

5. MONITORING

Komisija sastavljena od predstavnika Ministarstva ekonomije i Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D. će običi sve kandidate gdje postoje uslovi ili organizovati intervju u cilju dobijanja dodatnih informacija/dokumentacije. Ministarstvo ekonomije pismenim putem obavještava aplikante o ispunjenosti/neispunjenosti uslova za učešće u programskoj liniji i daljim procedurama.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovoditi kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

UREDBA O BIZNIS ZONAMA

Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. novembra 2016. godine, donijela Uredbu o biznis zonama kojom se definiše model klasifikacije, osnivanja, uspostavljanja, upravljanja i

popunjavanja biznis zona, olakšice za korisnike, a sve u cilju privlačenja novih investicija, povećanja zaposlenosti naročito u manje razvijenim područjima države i prevazilaženju regionalnih razlika.

Na osnovu Uredbe, donijeta je i Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama (15.06.2018.), koja se odnosi samo na rok usklađivanja sa Uredbom. Rok koji se daje postojećim biznis zonama da usklade poslovanje je sa 6 mjeseci produžen na 18 mjeseci.

Uredbom je predviđen niz olakšica i povoljnosti koje su donijele jedinice lokalne samouprave pojedinačnim odlukama za privredne subjekte koji registruju svoje poslovanje u biznis zoni, u skladu sa zakonima koji tretiraju ovu oblast.

PROMOCIJA POVEĆANJA KONKURENTSKE SPOSOBNOSTI PROIZVODA I USLUGA

Uvod

Da bi crnogorska preduzeća bila u prilici da „uđu“ na međunarodno tržište i da se na njemu pozicioniraju, neophodno je da budu konkurentni lokalnom tržištu, da brzo usvajaju nove tehnologije, da imaju ubrzan ciklus proizvodnje, kvalitetne proizvode, da budu fleksibilni u promjeni djelatnosti preduzeća, da poznaju druga tržišta i karakteristike njihove tražnje.

Na policama trgovina u Crnoj Gori nalazi se značajan broj proizvoda među kojima su suhomesnati proizvodi, mlijeko i mliječni proizvodi, voda, jaja, med, maslinovo ulje, vina, alkoholna pića, čajevi, začini, voće i povrće. Osim crnogorskih kompanija, malih i srednjih preduzeća koji proizvode ove artikle, treba imati u vidu da u njihovoj proizvodnji učestvuje i više hiljada poljoprivrednih domaćinstava širom Crne Gore, koja proizvode sirovinu za domaću prerađivačku industriju. Svi zajedno čine “fabriku” sa najviše zaposlenih u Crnoj Gori. Sigurnost njihovih radnih mjesta, mogućnost otvaranja novih, posebno za mlade ljude, doprinos proizvodnje ukupnom rastu crnogorske ekonomije i boljitku svih naših građana zavisi od plasmana tih proizvoda.

Upravo je plasman proizvoda i usluga jedan od najvećih izazova za proizvođače u uslovima sve jače konkurencije na otvorenom tržištu. Dio proizvođača uspjeva da svoje proizvode plasira kroz trgovinu, a značajan broj, naročito manjih proizvođača koji proizvode kvalitetne, tradicionalne i specifične proizvode, pronalazi druge načine da dođu do potrošača.

Prepoznajući poteškoće sa kojima se susrijeću proizvođači u savladavanju izazova u dijelu plasmana proizvoda, a na bazi zajedničkih rezultata koji se u kontinuitetu ostvaruju na unapređenju proizvodnje i konkurentnosti, Vlada Crne Gore, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore i u partnerstvu sa trgovačkim lancima i proizvođačima, u toku 2018. godine pokrenula je program promocije proizvoda pod nazivom „Kupujmo domaće“, koji je imao za cilj da se u trgovinama nađe što veći broj konkurentnih proizvoda, i većih i manjih proizvođača.

Imajući u vidu ostvarene rezultate u prethodnoj godini, jasno je da u narednom periodu Vlada mora preuzeti ulogu edukatora i podizanja svijesti o stvaranju dodatne vrijednosti proizvoda i usluga u prioritetnim sektorima, uz jačanje konkurentnosti i povećanje zaposlenosti u sektoru proizvodnje i usluga.

Kroz promociju povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga ima se za cilj animiranje cjelokupne crnogorske javnosti:

- Proizvođača – neophodno je uticati na podizanje nivoa znanja u oblasti marketinga, brendiranja, standarda, finansija i sl., a sve u cilju uspješnijeg plasmana proizvoda i usluga iz oblasti poljoprivredno-prehrambene djelatnosti, turizma i ugostiteljstva, industrije, drvoprerađivačke, građevinarstva i drugih djelatnosti;
- Trgovina – podsticati saradnju između lokalnih proizvođača i trgovina, što će doprinijeti povećanju prometa i profita, smanjenju uvoza;
- Potrošača (građani, sektor turizma, turisti u toku ljetnje i zimske turističke sezone) – podizanje svijesti građana o prisustvu autentičnih proizvoda i prednostima njihove kupovine (kvalitet, pristupačna cijena, podneblje iz kojih su proistekli).

1. CILJ

Cilj programske linije "Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga" jeste afirmacija privrede i unapređenje konkurentnosti proizvoda i usluga na lokalnom tržištu što će doprinijeti razvoju proizvodnje, novim investicijama, otvaranju novih radnih mjesta, smanjenju uvoza, ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

Programska linija se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promoviše potencijale Crne Gore, proizvode i usluge, kao i proizvođače, kroz institucionalne kampanje: "Kupujmo domaće", "Dobro iz Crne Gore", proizvode sa geografskim porijeklom, inovativne usluge, i slično.

2. PREDMET

Programska linija ima 3 međusobno povezane komponente implementacije, koje objedinjavaju postavljene ciljeve i ciljne grupe.

2.1. Komponenta 1 - Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga

Promotivne aktivnosti imaju za cilj kreiranje kampanje čije djelovanje će biti usmjereno ka poboljšanju percepcije potrošača prema domaćem kvalitetu proizvoda i usluga. Istovremeno konkretnim akcijama promovisanja crnogorskih proizvoda i usluga proizvešće se pozitivni finansijski efekti kako za proizvođače tako i trgovine, čime će se proizvođačima ukazati na neophodnost marketinškog pristupa u plasmanu proizvoda na tržište.

2.2. Komponenta 2 – Institucionalna podrška preduzećima za unapređenje poslovanja
Institucionalna podrška ima za cilj da, postojeća mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike koja imaju potencijal da proširuju svoje poslovanje, kao i buduće preduzetnike, informiše o aktuelnoj podršci za razvoj malog i srednjeg biznisa, uslovima, kriterijumima i načinu apliciranja. Na ovaj način će se i budući preduzetnici ohrabriti da uđu u preduzetničke vode znajući da ispunjenjem uslova za apliciranje, država postaje njihov pouzdan partner u realizaciji preduzetničkih poduhvata.

2.3. Komponenta 3 - Kontinuirana edukacija preduzeća i potencijalnih preduzetnika
Na osnovu sprovedenih aktivnosti u okviru Komponente I i Komponente II, identifikovaće se glavne barijere sa kojima se privrednici susrijeću u poslovanju, sa posebnim osvrtom na plasman i promociju proizvoda i usluga. Na osnovu dobijenih rezultata i iskazanih potreba organizovaće se okrugli stolovi, specijalizovani workshop-ovi sa akcentom na važnost standarda i zaštitu prava intelektualne svojine u cilju unaprijeđenja poslovanja. Takođe, posebna pažnja posvetila bi se i sljedećim temama: istraživanje tržišta, promocija proizvoda i usluga, identifikacija kanala distribucije, dizajn i redizajn proizvoda i ambalaže i uvođenje inovativnosti u uslužnim djelatnostima, identifikovanje potrošačkih potreba, i sl.

PRILOZI / DOKUMENTACIJA

PROGRAMSKA LINIJA ZA UNAPREĐENJE INOVATIVNOSTI - PRILOZI

- Prijavni formular – Obrazac 1;
- Izjava preduzeća o prihvatanju uslova – Obrazac 2;
- Ponuda usluga za realizaciju inovativne aktivnosti od spoljnog konsultanta sa detaljnim opisom i troškovima – Obrazac 3;
- Zahtjev za isplatu finansijske pomoći - Obrazac 4;
- Završni izvještaj podnosioca prijave o realizovanim inovativnim aktivnostima – Obrazac 5.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za unapređenje inovativnosti

PRIJAVNI FORMULAR

1. OSNOVNI PODACI O PREDUZEĆU PODNOSIOCU PRIJAVE

Naziv privrednog subjekta	
Adresa	
Matični broj	
Izvršni direktor	
Kontakt telefon	
Elektronska pošta (email)	
Web adresa	

2. PROFIL OSNIVAČA PREDUZEĆA PODNOSIOCA PRIJAVE

Ime i prezime				
Obrazovanje				
Godine starosti				
Pol	muški		ženski	

3. PROFIL PREDUZEĆA PODNOSIOCA PRIJAVE

Datum i godina osnivanja				
Šifra djelatnosti				
Opis djelatnosti				
Proizvodni/uslužni asortiman				
Vlasništvo	Domaće (%)		Privatno (%)	
	Strano (%)		Ostalo (%)	
	Ukupno (%)	100%	Ukupno (%)	100%
Broj zaposlenih (prosječan broj zaposlenih – podatak iz statističkog aneksa)	2018. godina		2017. godina	
Ukupan prihod	2018. godina		2017. godina	
Da li preduzeće izvozi	Da		Ne	

proizvode/usluge? Ukoliko je preduzeće izvozno orijentisano, navedite tržišta?			
Da li ste u prethodne tri godine koristili podsticajna sredstva državnih institucija, donatora i drugih organizacija	Naziv institucije	Svrha podrške	Iznos

4. PODACI O PREDLOŽENOJ AKTIVNOSTI

Aktivnost	Inovacija proizvoda/usluge ☐ poboljšanje postojećih proizvoda/usluga ☐ razvoj novih proizvoda		
	Inovacija poslovnog procesa ☐ unapređenje postojećeg procesa proizvodnje/poslovnog procesa ☐ razvoj novog procesa proizvodnje/pružanja usluge		
	Inovacija u organizaciji ☐ unapređenje postojećeg metoda organizacije poslovanja ☐ razvoj novog metoda organizacije poslovanja usluge		
	Inovacija u marketingu ☐ Izrada dizajna proizvoda ☐ Izrada idejnog rješenja nove ambalaže/pakovanja/vizuelnog identiteta ☐ Izrada tehničkog ili softverskog rješenja za metod distribucije i formiranja cijena ☐ Primjena inoviranih alata promocije		
Troškovi planirane inovativne aktivnosti	Trošak sa PDV-om	Trošak bez PDV-a	Iznos PDV-a
Trajanje predloženog inovativnog projekta	Početak realizacije (mjesec)	Završetak realizacije (mjesec)	Trajanje projekta (u mjesecima)
Traženi iznos podrške od Ministarstva ekonomije	Iznos	% od ukupno realizovanih troškova	

Detaljan opis inovativne aktivnosti koju želite da realizujete kroz ovaj projekat:

Očekivani rezultati koji će se postići uvođenjem inovativne aktivnosti:

Da li će realizacija aktivnosti uticati na povećanje/smanjenje zaposlenosti i kako?

5. PODACI U ULAGANJIMA U INOVACIJE U PRETHODNOM PERIODU

Ulaganja preduzeća u inovativne aktivnosti u prethodne dvije godine	2017. god.	2018. god.
Da li ste u prethodne dvije godine ostvarili saradnju sa naučno istraživačkim institucijama, laboratorijama, inkubatorima, konsultantskim kućama i organizacijama?		
☐ Da ☐ Ne Ukoliko je DA, navedite u kojim oblastima saradnje:		

6. PODACI O PRUŽAOCU USLUGE

Naziv izabranog pružaoca usluge	
Matični broj	
Adresa izabranog pružaoca usluge	
Kontakt podaci (telefon, email)	

Potvrđujem da su svi podaci u ovoj prijavi tačni.

U _____
zastupnik

M.P.

Zakonski

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 2

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za unapređenje inovativnosti

IZJAVA PODNOSIOCA PRIJAVE

Ja, _____ (ime i prezime), koji sam zakonski zastupnik Podnosioca prijave
_____ (naziv preduzeća) izjavljujem da prihvatom sve uslove navedene u
Javnom pozivu za realizaciju programske linije „Unapređenje inovativnosti“.

Takođe, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću, izjavljujem da:

- sve priložene kopije odgovaraju originalu;
- su svi dati navodi istiniti i odgovaraju stvarnom stanju;
- preduzeću za iste opravdane troškove nisu odobrena podsticajna sredstva koja potiču iz budžeta Crne Gore i/ili jedinica lokalne samouprave;
- preduzeće nije u stečajnom postupku ili postupku likvidacije;
- preduzeću nije izrečena ni trajna, ni privremena zabrana obavljanja djelatnosti u poslednje dvije godine;
- preduzeće nije u teškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;
- preduzeće nije u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći u poslednje tri godine od dana podnošenja Izjave
- preduzeće nije koristilo državnu pomoć male vrijednosti (de minimis državna pomoć) u prethodnom trogodišnjem fiskalnom periodu, a ukoliko jeste unijeti podatke u tabeli za prethodne tri godine od trenutka podnošenja prijave:

Naziv državne pomoći	Vrsta troškova	Iznos državne pomoći	Davalac državne pomoći	Datum dobijene državne pomoći

U _____
zastupnik

M.P.

Zakonski

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 3

Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za unapređenje inovativnosti
Ponuda usluga za realizaciju inovativne aktivnosti od spoljnog konsultanta

Naziv preduzeća-konsultanta:	
Adresa:	
Telefon:	
E-mail:	

Naziv preduzeća korisnika konsultantskih usluga:	
Vrsta inovativne aktivnosti (Detaljno opišite vrstu inovativne aktivnosti koju planirate da pružite i na koji način)	
Rezultat inovativne aktivnosti (Opišite šta je proizvod realizovane aktivnosti, npr. tehnička studija, elaborat, softverski sistem, dizajnersko rješenje, promotivni alat i sl.)	
Troškovi realizovane aktivnosti (detaljno specificirajte planiranu cijenu po fazama, aktivnostima, broju dana/sati, ukupno i bez PDV-a)	Npr: Aktivnost 1. opis usluge x cijena usluge/h ili dan x broj potrebnih sati/dana
Lista referenci sa prilogom (opis i prilog referenci-ovjeren)	

*Konsultant ne može biti fizičko lice

U _____
zastupnik

M.P.

Zakonski

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 4

Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za unapređenje inovativnosti
ZAHTJEV ZA ISPLATU (REFUNDACIJU) SREDSTAVA
**Obrazac se dostavlja po završetku realizacije podržanog projekta*

Broj Ugovora	
Naziv preduzeća	
Matični broj	
Izvršni direktor	
Kontakt telefon	
Elektronska pošta (email)	
Web adresa	

IZJAVA
Ovim putem izjavljujem da je završena aktivnost _____, kako je definisano Prijavom i potpisanim Ugovorom. Informacije i priložena dokazna dokumentacija su istinite i vjerodostojne, što potvrđujem svojim potpisom.

ZAHTJEV
U skladu sa odredbama iz Programa, molim da izvršite uplatu sredstava u iznosu od _____ € na žiro-račun broj _____ kod _____ banke.

U _____

M.P.

Potpis zastupnika

Datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 5

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za unapređenje inovativnosti Završni izvještaj o realizaciji inovativne aktivnosti

Naziv preduzeća	
Inovativna aktivnost	☐ Inovacija proizvoda/usluge ☐ Inovacija poslovnog procesa ☐ Inovacija u organizaciji ☐ Inovacija u marketingu
Opišite detaljno implementiranu inovativnu aktivnost	
Opišite uticaj koji realizovana aktivnost ima na vaše poslovanje	
Rezultat inovativne aktivnosti	
Ukupan iznos opravdanih troškova sa PDV-om	
Ukupan iznos opravdanih troškova bez PDV-om	
Iznos odobrenih sredstava Odlukom	
Navedite naziv pružaoca usluge, kao i da li imali ostvarenu saradnju prije realizovane inovativne aktivnosti	
Da li ste imali problema tokom realizacije projekta i ukoliko jeste kako ste ih riješili	
Da li planirate dodatne inovativne aktivnosti u narednom periodu? Ukoliko da, molimo vas navedite koje?	
Da li imate preporuke za poboljšanje programske linije za unapređenje inovativnosti?	

U _____
Potpis zastupnika

M.P.

Datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

OBRAZAC ZA ADMINISTRATIVNU PROVJERU

R.br.	Dokumentacija	Da	Ne
1.	Projektna dokumentacija je dostavljena u 3 primjerka (1 original ili ovjerena kopija i 2 kopije);	☐	☐
2.	Popunjen Prijavni formular u traženom formatu objavljenom uz Javni poziv (potpisan i ovjeren), Formular 1;	☐	☐
3.	Komplet obrazaca završnih računa za 2018. godinu:	☐	☐
4.	Izjava preduzeća o prihvatanju uslova – Obrazac 2	☐	☐
5.	Ponuda usluga za realizaciju inovativne aktivnosti od spoljnog konsultanta sa detaljnim opisom i troškovima – Obrazac 3	☐	☐
6.	Referenta lista spoljnog konsultanta koji će biti angažovan za realizaciju projekta;	☐	☐
7.	Dokaze o postojećem stanju: dokument kojim se opisuje prethodno stanje, fotografije;	☐	☐
8.	Karton deponovanih potpisa	☐	☐
9..	Potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdat od poslovne banke;	☐	☐

PROGRAMSKA LINIJA ZA UVOĐENJE MEĐUNARODNIH STANDARDA – PRILOZI

- Prijavni formular – Obrazac 1;
- Izjava podnosioca prijave – Obrazac 2;
- Izjava da na teritoriji Crne Gore ne postoji pružalac usluge za realizaciju predložene aktivnosti – Obrazac 3;
- Zahtjev za isplatu (refundaciju) sredstava – Obrazac 4;
- Obrazac za administrativnu provjeru

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda

PRIJAVNI FORMULAR

1. OSNOVNI PODACI O PREDUZEĆU PODNOSIOCU PRIJAVE

Naziv privrednog subjekta	
Adresa	
Matični broj	
Izvršni direktor	
Kontakt telefon	
Elektronska pošta (email)	
Web adresa	

2. PROFIL OSNIVAČA PREDUZEĆA PODNOSIOCA PRIJAVE

Ime i prezime				
Obrazovanje				
Godine starosti				
Pol	muški		ženski	

3. PROFIL PREDUZEĆA PODNOSIOCA PRIJAVE

Datum i godina osnivanja				
Šifra djelatnosti				
Opis djelatnosti				
Proizvodni/uslužni asortiman				
Vlasništvo	Domaće (%)		Privatno (%)	
	Strano (%)		Ostalo (%)	
	Ukupno (%)	100%	Ukupno (%)	100%
Broj zaposlenih (prosječan broj zaposlenih – podatak iz statističkog aneksa)	2018. godina		2017. godina	
Ukupan prihod	2018. godina		2017. godina	

Da li preduzeće izvozi proizvode/usluge? Ukoliko je preduzeće izvozno orijentisano, navedite tržišta?	Da		Ne	
Da li ste u prethodne tri godine koristili podsticajna sredstva državnih institucija, donatora i drugih organizacija	Naziv institucije	Svrha podrške	Iznos	

4. OBLAST ZA KOJU SE TRAŽI PODRŠKA

*označiti samo jednu oblast

☐	Konsalting i akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti
☐	Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja (implementacija/sertifikacija/resertifikacija)

5. INFORMACIJE O PROJEKTU

Aktivnosti za koji se traži podrška			
Da li je pružalac usluge u sistemu PDV-a		Da	Ne
Ukupni troškovi realizacije aktivnosti – sa PDV-om	Ukupni troškovi realizacije aktivnosti – neto	Iznos PDV-a	
Početak realizacije aktivnosti	Planirani završetak realizacije aktivnosti	Trajanje projekta	
Opis očekivanih efekata od realizacije aktivnosti (izlazak na međunarodno tržište, povećanje prihoda i sl.)			
Da li će realizacija aktivnosti uticati na povećanje zaposlenosti i kako?			

6. PODACI O PRUŽAOCU USLUGE

Naziv izabranog pružaoca usluge	
Matični broj	
Adresa izabranog pružaoca usluge	

Potvrđujem da su svi podaci u ovoj prijavi tačni.

U _____

M.P.

Zakonski zastupnik

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 2

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda

IZJAVA PODNOSIOCA PRIJAVE

Ja, _____ (ime i prezime), koji sam zakonski zastupnik Podnosioca prijave
_____ (naziv preduzeća) izjavljujem da prihvatom sve uslove navedene u
Javnom pozivu za realizaciju programske linije az uvođenje međunarodnih standarda .

Takođe, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću, izjavljujem da:

- sve priložene kopije odgovaraju originalu;
- su svi dati navodi istiniti i odgovaraju stvarnom stanju;
- preduzeću za iste opravdane troškove nisu odobrena podsticajna sredstva koja potiču iz budžeta Crne Gore i/ili jedinica lokalne samouprave;
- preduzeće nije u stečajnom postupku ili postupku likvidacije;
- preduzeću nije izrečena ni trajna, ni privremena zabrana obavljanja djelatnosti u poslednje dvije godine;
- preduzeće nije u teškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;
- preduzeće nije u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći u poslednje tri godine od dana podnošenja Izjave
- preduzeće nije koristilo državnu pomoć male vrijednosti (de minimis državna pomoć) u prethodnom trogodišnjem fiskalnom periodu, a ukoliko jeste unijeti podatke u tabeli za prethodne tri godine od trenutka podnošenja prijave:

Naziv državne pomoći	Vrsta troškova	Iznos državne pomoći	Davalac državne pomoći	Datum dobijene državne pomoći

U _____

M.P.

Zakonski zastupnik

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 3

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda

IZJAVA

**da na teritoriji Crne Gore ne postoji pružalac usluge za realizaciju predložene
aktivnosti**

Pod krivičnom i materijalnom odgovornošću izjavljujem da na teritoriji Crne Gore ne postoji pružalac usluge koji može da odgovori na zahtjeve privrednog subjekta _____ za realizaciju aktivnosti _____ za koju je privredni subjekt konkurisao u okviru Programa podsticanja konkurentnosti privrede – Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda kod Ministarstva ekonomije, i iz tog razloga preduzeće je angažovalo stranog konsultanta _____.

U _____
zastupnika

M.P.

Potpis

Datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 4

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linijaza uvođenje međunarodnih standarda

ZAHTJEV ZA ISPLATU (REFUNDACIJU) SREDSTAVA

**Obrazac se dostavlja po završetku realizacije podržanog projekta*

Broj Ugovora	
Naziv preduzeća	
Matični broj	
Izvršni direktor	
Kontakt telefon	
Elektronska pošta (email)	
Web adresa	

IZJAVA
Ovim putem izjavljujem da je završena aktivnost _____, kako je definisano Prijavom i potpisanim Ugovorom. Informacije i priložena dokazna dokumentacija su istinite i vjerodostojne, što potvrđujem svojim potpisom.

ZAHTJEV
U skladu sa odredbama iz Programa, molim da izvršite uplatu sredstava u iznosu od _____ € na žiro-račun broj _____ kod _____ banke.

U _____
zastupnika

M.P.

Potpis

Datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

OBRAZAC ZA ADMINISTRATIVNU PROVJERU

R.br.	Dokumentacija	Da	Ne
1.	Projektna dokumentacija je dostavljena u 3 primjerka (1 original ili ovjerena kopija i 2 kopije);	☐	☐
2.	Popunjen Prijavni formular u traženom formatu objavljenom uz Javni poziv (potpisan i ovjeren – Obrazac 1);	☐	☐
3.	Izjavu preduzeća preduzeća podnosioca prijave (potpisana i ovjerena) – Obrazac 2;	☐	☐
4.	Komplet obrazaca završnih računa za 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha; Bruto bilans ili Zaključni list)	☐	☐
5.	Profaktura izdata od strane Akreditacionog tijela Crne Gore - komponenta 1;	☐	☐
6.	Ponuda konsultanta i/ili sertifikacionog tijela – privrednog društva (potpisana i ovjerena) – komponenta 2;	☐	☐
7.	Izjava da na teritoriji Crne Gore ne postoji pružalac usluge za realizaciju predložene aktivnosti – Obrazac 3;	☐	☐
8.	Kopija kartona deponovanih potpisa;	☐	☐
9.	Potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdat od poslovne banke;	☐	☐

PROGRAMSKA LINIJA ZA MODERNIZACIJU PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE – PRILOZI

- Zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava – Obrazac 1.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za industriju
i transformaciju

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

**Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije**

Obrazac 1

Zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava

I. OSNOVNI PODACI O PRIVREDNOM SUBJEKTU

Naziv privrednog subjekta			
Adresa			
Odgovorno lice		Funkcija	
Telefon		Fax	
E-mail		Web	
Godina osnivanja			
Pravni status			
Vlasništvo			
PIB			
Registarski broj			
Pretežna djelatnost			
Šifra djelatnosti			
Osnovni proizvod			
1.	3.		
2.	4.		

Broj zaposlenih	2016.	2017.	2018.
Stalno zaposleni			
Ukupan broj zaposlenih			

Opis privrednog subjekta (opišite djelatnost firme, koji su osnovni proizvodi/usluge koje firma pruža, kao i postignute rezultate u prethodnom periodu)	
--	--

II.
SUBJEKTA
PODACI O POSLOVANJU PRIVREDNOG

Bilans uspjeha	2016.	2017.	2018.
Ukupni prihodi			
Ukupni rashodi			
Neto rezultat			

III.
OPREMU
PLANIRANA REALIZACIJA INVESTICIJE U

Vrijednost nabavke mašine/opreme¹⁷	
--	--

Oprema u koju se planira investirati (obilježiti jednu od ponuđenih opcija)	Nova proizvodna mašina/oprema	
	Polovna proizvodna mašina/oprema (do pet godina starosti)	
	Novi djelovi, specijalizovani alati ili druga kapitalna dobara	

¹⁷ Maksimalan iznos subvencije može biti do 20% opravdanih troškova nabavke opreme (u zavisnosti od veličine privrednog društva), odnosno do 20,000€, uz uslov da je privredno društvo ispunilo sve uslove iz programske linije i ostvarilo kreditni aranžman sa IRF-om.

Vrsta opreme (naziv)	
Naziv i adresa dobavljača	

Opis planirane investicije u mašine/opremu (detaljno obrazložiti planiranu aktivnost)	
Očekivani ciljevi i rezultati koji će se postići nakon realizacije investicije u novu/polovnu mašinu/opremu (efekat u smislu rast prihoda i izvoza)	
Obrazložiti očekivani uticaj na povećanje/smanjenje zaposlenosti (u naredne dvije godine)	
Vrijednost kreditnog aranžmana sa IRF	

Podnosilac zahtjeva¹⁸

Ime i prezime	
----------------------	--

¹⁸ Podnosilac zahtjeva, koji zastupa (gore navedeni) privredni subjekt (potencijalnog korisnika sredstava), izjavljuje, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću da su svi dati navodi istiniti i odgovaraju stvarnom stanju, kao i to da prihvata sve uslove navedene u Programsku liniju za modernizaciju prerađivačke industrije

Funkcija	
Potpis i pečat	
Datum i mjesto	

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ KLASTERA – PRILOZI

- Prijavni formular (potpisan i ovjeren) – Obrazac 1;
- Prijedlog Projekta sa budžetom (potpisan i ovjeren) - Obrazac 2;
- Izjave članica klastera, učesnica na projektu, o prihvatanju uslova učešća na projektu – Obrazac 3;
- Izjava ovlašćenog lica klastera o prihvatanju uslova – Obrazac 4;
- Finalni izvjestaj o realizaciji projektnih aktivnosti - Obrazac 5.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

**Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za razvoj klastera**

PRIJAVNI FORMULAR

Naziv klastera, podnosioca prijave			
Pravni status (NVO ili d.o.o)			
PIB/ Registarski broj klastera			
Osnovna djelatnost klastera			
Sjedište klastera podnosioca prijave (jedinica lokalne samouprave, ulica i broj)			
Jedinica/e lokalne samouprave na čijoj/im teritoriji/ama su registrovani članovi klastera			
Ime, prezime i funkcija ovlašćenog lica klastera			
Broj telefona: Pozivni broj za grad+broj			
Broj faxes: Pozivni broj za grad+broj			
E-mail adresa i web sajt (ukoliko postoji)			
Naziv članova klastera, obavezan PIB i prosječan broj zaposlenih u članovima klastera (na osnovu Izvještaja/ statistički aneks koji se dostavlja Poreskoj upravi uz finansijski iskaz) u prethodnoj godini <u>Podatke preuzeti iz Izjave člana klastera.</u>	Naziv člana	PIB	Prosječan broj zaposlenih
(dodati po potrebi)			
Ukratko opišite organizacionu i administrativnu strukturu			

podnosioca projekta - klastera	
Opišite prethodno iskustvo u realizaciji projekata uz priloženu izjavu	
Datum podnošenja projekta	

U _____

M.P.

Zakonski zastupnik

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 2

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj klastera

PRIJEDLOG PROJEKTA

Naziv projekta:	
Naziv podnosioca:	
Ime i prezime koordinatora-menadžera projekta:	
Trajanje projekta: od-do	
Ukupan budžet projekta:	
Sredstva tražena za finansiranje od strane ministarstva ekonomije:	

ANALIZA SITUACIJE/OPIS PROBLEMA

Opišite klaster, djelatnost kojom se bavi, istoriju poslovanja, planove za 2019. godinu. Ukratko opišite proizvode/usluge koje proizvode/pružaju članovi klaster. Opišite trenutno ili potencijalno tržište nabavke i prodaje proizvoda i usluga, trenutne poslovne partnere, obim proizvodnje i sl.

Potrebno je kratko obrazložiti analizu situacije i važnost problema koji pokušavate da riješite projektom. Gdje god je moguće, obezbijedite jasne statističke podatke. Ovdje je neophodno odgovoriti na nekoliko pitanja: Zašto je projekat zaista neophodan? Potrebno je opisati koja to važna potreba treba da bude zadovoljena. Čija je to potreba (svih članova klastera ili određenog broja članova)?

OPIS PROJEKTA

Dajte opis onoga šta želite da radite i kako namjeravate da ostvarite vaše ciljeve.

- Potrebno je detaljno razraditi i opisati svaku planiranu aktivnost.
- U slučaju ulaganja u materijalnu imovinu opisati proizvod sa njegovim fizičkim i tehničkim karakteristikama (da li se uvode nove tehnologije koje dovode do stvaranja novog proizvoda, povećavanja produktivnosti i efikasnosti proizvodnje, povećava zaposlenost i sl.).
- Detaljno prikazati sastav tima za sprovođenje planiranih aktivnosti, strukturu, ulogu, funkcije i nadležnosti članova projektnog tima. Navesti kratak opis posla za svakog člana tima.
- Obrazložite potrebu i opis poslova za zaposlenog/ne za koje se traži subvencioniranje zarade/a.

- Objasniti moguće angažovanje spoljnih konsultanata na realizaciji planiranih aktivnosti, navesti potrebni stručni profil i neophodne reference, definisati njihove zadatke, vrijeme angažovanja i očekivane rezultate.

SVEUKUPNI CILJ PROJEKTA

Sveukupni cilj projekta predstavlja osnov problema kojem projekat pristupa i važnost projekta, na primjer dugotrajnu korisnost projekta za klaster. Cilj treba da bude prilično generalan i dugoročan.

OČEKIVANI REZULTATI

U ovom dijelu treba da navedete rezultate projekta.

CILJNA GRUPA

Pružite detaljan opis ciljne(ih) grupe(a) i krajnjih korisnika i njihov očekivan broj.

AKTIVNOSTI

U ovom poglavlju, trebate dati pregled i opis aktivnosti koje će omogućiti ostvarenje očekivanih rezultata. Navedite i koji članovi klastera će biti uključeni u realizaciju aktivnosti. Možete koristiti i tabelu ispod i unijeti raspored aktivnosti po mjesecima u projektu.

Aktivnost	Mjesec 1	2	3	4	5	6
Priprema aktivnosti 1 (naziv)						
Izvršenje Aktivnosti 1 (naziv)						
Priprema aktivnosti 2 (naziv)						
Izvršenje Aktivnosti 2 (naziv)						

BUDŽET

Ovdje trebate opisati ukupne troškove koje očekujete da će se desiti tokom trajanja projekta, odnosno za svaku aktivnost pojedinačno. Planirani troškovi moraju biti neophodni za realizaciju projekta, budžet mora biti realan i u skladu sa predloženim aktivnostima. U obrazloženju pojedinih stavki budžeta navode se pretpostavke na kojima se zasnivaju troškovi uključeni u budžet. (npr. cijene rada; cijene usluga; broj korisnika usluga;

konkurentna cijena roba; broj konsultantskih dana; adekvatni troškovi prevoza i smještaja i slično). Za troškove, gdje je to moguće, potrebno je obezbijediti tri ponude ili druge dokaze na kojima se temelje.

U prilogu se nalazi i forma budžeta koja se koristiti za prikaz iznosa, ovdje se samo opisuju troškovi.

U _____

M.P.

Zakonski zastupnik

datum:

Budžet

Naziv Projekta:

Naziv podnosioca projekta:

Opis troškova	Jedinica mjere	Broj jedinica mjere	Cijena po jedinici mjere (EUR)	Ukupno (EUR)	Iznos koji će Ministarstvo ekonomije subvencionirati (EUR)
---------------	----------------	---------------------	--------------------------------	--------------	--

1. Troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu (od 50-65% opravdanih troškova)

1.1				0	
1.2				0	
1.3				0	
1.4				0	
Ukupno Troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu				0	0

2. Operativni troškovi (od 50-65% opravdanih troškova)

2.1. Aktivnosti vezane za unapređenje kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata, angažovanja domaćih/međunarodnih konsultanata, troškovi dizajna pakovanja i sl.);				0	
2.1.1				0	
2.2.2.				0	
2.2.3				0	
2.2.4				0	
2.4.5				0	

2.2. Aktivnosti koje se odnose na promovisanje klastera kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost				0	
2.2.1				0	
2.2.2				0	
2.2.3				0	
2.2.4				0	
2.3. Aktivnosti koje se odnose na na organizaciju programa obuke, radionica i konferencija kako bi se podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja				0	
2.3.1				0	
2.3.2				0	
2.3.3				0	
2.3.4				0	
2.4 Troškovi učešća na sajmovima				0	0
2.4.1 Troškovi zakupa štanda				0	
2.4.2 Troškovi postavljanje i vođenje štanda				0	
Ukupno operativni troškovi				0	0
3. Ostali troškovi					
3.1				0	
3.2				0	
3.3				0	
3.4				0	
Ukupno ostali troškovi				0	0
4. Ukupno troškovi projekta				0	0

U _____

M.P.

Zakonski zastupnik

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 3

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj klastera

I Z J A V A

O učešću člana klastera učesnika na projektu u okviru Programske linije za razvoj klastera

Naziv klastera	
Naziv projekta	
Naziv člana klastera	
Godina osnivanja	-
Šifra i naziv djelatnosti	-
Matični broj	-
PIB	-
Broj prosječno zaposlenih u 2018. godini	-
Ukupan poslovni prihod u 2018. godini	-
Kontak osoba i funkcija	-
Telefon i e-mail	-

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću ovim potvrđujem da kao član gore navedenog klastera, učestvujem na projektu i da su podaci izneseni u ovom obrascu tačni i kompletni. Takođe se obavezujem da ću, u slučaju potrebe, pružiti na uvid sva zvanična dokumenta na ovom projektu koja potvrđuju tačnost prikazanih informacija u ovom obrascu.

Mjesto i datum
ovlašćenog lica

MP

Potpis

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 4

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj klastera

IZJAVA PODNOSIOCA PRIJAVE u okviru Programske linije za razvoj klastera

Ja, _____ (ime i prezime), koji sam zakonski zastupnik Podnosioca prijave
_____ (naziv preduzeća) izjavljujem da prihvatam sve uslove navedene u
Javnom pozivu za realizaciju programske linije za razvoj klastera.

Takođe, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću, izjavljujem da:

- sve priložene kopije odgovaraju originalu;
- su svi dati navodi istiniti i odgovaraju stvarnom stanju;
- klasteru za iste opravdane troškove nisu odobrena podsticajna sredstva koja potiču iz budžeta Crne Gore i/ili jedinica lokalne samouprave;
- klasteru nije u stečajnom postupku ili postupku likvidacije;
- klasteru nije izrečena ni trajna, ni privremena zabrana obavljanja djelatnosti u poslednje dvije godine;
- klasteru nije u teškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;
- klasteru nije u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći u poslednje tri godine od dana podnošenja Izjave
- klaster nije koristio državnu pomoć male vrijednosti (de minimis državna pomoć) u prethodnom trogodišnjem fiskalnom periodu, a ukoliko jeste unijeti podatke u tabeli za prethodne tri godine od trenutka podnošenja prijave:

Naziv državne pomoći	Vrsta troškova	Iznos državne pomoći	Davalac državne pomoći	Datum dobijene državne pomoći

U _____

M.P.

Zakonski zastupnik

datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 5

**Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za razvoj klastera**

FINALNI IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROJEKTA

Naziv projekta:	
Naziv podnosioca projekta:	
Ukupni odobreni budžet projekta:	
Odobreni iznos subvencije:	
Ukupno utrošena sredstva:	
Doprinos podnosioca projekta:	

REZULTATI PROJEKTA

OPIS PROJEKTA

Ovdje je potrebno kratko opisati projekat i taksativno navesti koje su to aktivnosti predviđene da budu realizovane tokom cjelokupnog trajanja projekta, i koje su od istih realizovane.

II AKTIVNOSTI IMPLEMENTIRANE U TOKU TRAJANJA PROJEKTA

r.b.	Aktivnost	Status
1.	<i>Naveći naziv aktivnosti onako kako je ona navedena u projektnom zadatku</i>	<i>Naveći status aktivnosti (završeno, u toku, nije završeno). Ukoliko neka aktivnost nije završena, a trebala je biti, potrebno je navesti i opravdati razloge</i>
2.		
3.		
4.		
5.		
5.		

Detaljan opis implementiranih aktivnosti

Aktivnost 1: npr. Organizacija početnog sastanka sa kompanijama

Navesti detaljan opis aktivnosti, kao i vrijeme i datum kada je aktivnost realizovana. Ukoliko se radi o događaju neophodno je u prilogu izvještaja dostaviti i agendu događaja, listu učenika kao i fotografije sa događaja. Ukoliko je događaj medijski ispraćen neophodno je dostaviti i izvještaj o medijskoj pokrivenosti (press clipping).

U prilogu Izvještaja potrebno je dostaviti originalne ili ovjerene kopije faktura za nabavljenu robu i pružene usluge i ovjerene izvode poslovne banke (sa pečatom banke i potpisom bankara) o prenešenim sredstvima sa računa klastera na račun povjerioca. (ukoliko je relevantno

Aktivnost 2: npr. Organizacija konferencije ili radionice o ruralnom turizmu

Navesti detaljan opis aktivnosti, kao i vrijeme i datum kada je aktivnost realizovana. Ukoliko se radi o događaju neophodno je u prilogu izvještaja dostaviti i agendu događaja, listu učenika kao i fotografije sa događaja. Ukoliko je događaj medijski ispraćen neophodno je dostaviti i izvještaj o medijskoj pokrivenosti (press clipping). Ukoliko je aktivnost vezana za organizaciju treninga, konferencija ili drugih vidova edukacije neophodno je odraditi i sprovesti evaluaciju događaja.

U prilogu Izvještaja potrebno je dostaviti originale ili ovjerene kopije faktura, za nabavljenu robu i pružene usluge, ili originale ili ovjerene kopije sklopljenih ugovora za pružene konsultantske usluge. Takođe je potrebno dostaviti i ovjerene izvode poslovne banke o prenešenim sredstvima sa računa klastera na račun povjerioca (sa pečatom banke i potpisom bankara).

Aktivnost 3: npr. Nabavka materijalne i nematerijalne imovine – sredstva, opreme i sl.

Dati kratak opis nabavljenih materijalne ili nematerijalne imovine, sredstava - opreme, dostaviti fotografije nabavljene opreme, fotografije poslovnog objekta prije i poslije montiranja opreme. Ukoliko je puštanje u rad nove opreme medijski praćeno, dostaviti izvještaj o medijskoj pokrivenosti. Sastavni dio izvještaja je original ili ovjerene kopije faktura, za nabavljenu imovinu i ovjereni izvod poslovne banke o prenešenim sredstvima sa računa klastera na račun povjerioca (sa pečatom banke i potpisom bankara).

III BUDŽET

Aktivnosti realizovane u toku trajanja projekta	Dokazi	Ukupan trošak realizacije aktivnosti	Iznos subvencije za aktivnost	Sopstveno ulaganje za aktivnost

Aktivnost 1 – opis troška	Npr. - Ugovor o usluzi izrade web sajta klastera, br. xx od xx.xx.2018. god, potpisan između _____ i _____ (original/ovjerena kopija) - Izvod iz banke sa potvrdom o prenosu sredstava (original/ovjerena kopija) - Račun _____ od xx.xx.2018. god. br. xxxxx - Agenda - Spisak učenika			
Aktivnost 2 – opis troška				
Aktivnost 3 – opis troška				
Troškovi koji se ne mogu podijeliti po aktivnostima				
UKUPNO ZA REFUNDACIJU				

IV MONITORING PROJEKTA

Ukratko objasniti šta je sve implementirano tokom projektnog perioda i kako se vršio monitoring implementiranih aktivnosti.

V VIDLJIVOST PROJEKTA

U ovom dijelu je neophodno navesti koje su to implementirane aktivnosti implementirane medijski ispraćene. Za svaku od navedenih aktivnosti potrebno je dostaviti press clipping sa informacijama o tome ko je objavio vijesti o organizaciji navedene aktivnosti (npr. broj članaka u pisanim medijima, broj internet objava, broj TV objava, itd).

Za svaku aktivnost koja je medijski ispraćena neophodno je navesti u medijskim izvještajima da je projekat/aktivnost finansirana sredstvima državne pomoći koja dolaze od strane Ministarstva ekonomije Crne Gore.

VI PRILOZI

U ovom dijelu potrebno je dodati priloge, sve ono što je od relevantnosti za projekat i što pomaže

boljem razumijevanju implementiranih aktivnosti.

POTEŠKOĆE/PROBLEMI U REALIZACIJI

Molimo da opišete neočekivane poteškoće/probleme tokom realizacije projekta kao i mjere preduzete za rješavanje poteškoća/problema

NAUČENE LEKCIJE I ZAKLJUČCI

Navedite naučene lekcije i iskustva proizašla iz realizovanih projektnih aktivnosti, kao i osnovne zaključke koji mogu biti osnova za naredne korake i intervencije.
Navedite kako je obezbijeđena održivost projekta.

BUDŽET

Koristeći odobreni prijedlog budžeta projekta popunite sljedeću tabelu.

Opšte kategorije troškova u odobrenom budžetu	Odobreni budžet	Utrošeno	Balans
Ukupno			

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH INVESTICIJA – PRILOZI

- Prijava za učešće – Obrazac 1;
- Biznis plan za Investicioni projekat – Obrazac 2;
- Uputstvo o načinu podnošenja prijave;
- Bankarska garancija – Primjer;
- Izjava podnosioca prijave – Obrazac 3;
- Nacrt Ugovora o korišćenju sredstava.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za podsticaj direktnih investicija

PRIJAVA ZA UČEŠĆE

Podnosilac prijave – investitor:

(Naziv i sjedište privrednog subjekta)

Korisnik sredstava¹⁹

(Naziv i sjedište privrednog subjekta)

Prijava se podnosi za dodjelu sredstava za realizaciju investicionog projekta:

(Naziv investicionog projekta i mjesto realizacije investicionog projekta)

I. PISMENA IZJAVA O PRIHVATANJU USLOVA ZA DODJELU SREDSTAVA

Ovlašćeno lice podnosioca prijave – investitora:

Ovlašćeno lice Korisnika sredstava²⁰:

Podnosilac prijave i Korisnik sredstava ovim izjavljuju da prihvataju uslove i zahtjeve propisane Javnim oglasom za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: **Javni oglas**) i Programskom linijom za podsticaj direktnih investicija (u daljem tekstu: **Programska linija**).

Mjesto i datum:

M.P.

Potpis ovlašćenog lica Podnosioca

¹⁹ Popuniti u slučaju da investitor namjerava da realizuje investicioni projekat preko privrednog društva u svom većinskom vlasništvu

²⁰ Popuniti u slučaju iz fusnote 22

		prijave:
Mjesto i datum:	M.P.	Potpis ovlaštenog lica Korisnika sredstava:

II. OPŠTI PODACI O INVESTITORU

Naziv privrednog subjekta			
Oblik organizovanja			
Godina osnivanja			
Djelatnost i šifra djelatnosti			
Sjedište (adresa)			
PIB			
Telefon, fax i e-mail adresa			
Internet adresa			
Kontakt osoba			
Pozicija/funkcija kontakt osobe			
Telefon i e-mail kontakt osobe			
Promet u prethodnoj poslovnoj godini (u €)			
Broj zaposlenih na neodređeno vrijeme u godini u kojoj se podnosi Prijava			
Misija i vizija privrednog subjekta			
Vlasnici 10% ili više akcija ili udjela	Naziv vlasnika akcija/udjela	Sjedište/adresa vlasnika akcija/udjela	% akcija/udjela

Tabela 1

Najvažniji proizvodi, radovi i/ili usluge:

Najvažniji proizvodi, radovi i/ili usluge	Udio u ukupnoj prodaji (%)	Udio u ukupnom izvozu (%)

Tabela 2

Podaci o prodaji i tržištima na koja se proizvodi, radovi i/ili usluge plasiraju:

	Iznos prodaje/izvoza u prethodne dvije godine (u €)		Tekuća godina (planirano)
Godina	20 _____	20 _____	20 _____
Ukupan obim prodaje			
Obim izvoza			
Tržište 1			
Tržište 2			
Tržište 3			
Ostala tržišta			

Tabela 3

III. PODACI O INVESTICIONOM PROJEKTU

Ukupna vrijednost investicionog projekta: _____ € (slovima: _____ eura)

Vrijednost materijalnih i nematerijalnih ulaganja: _____ € (slovima: _____ eura)

Mjesto i opština u kojoj se realizuje investicioni projekat:

Sektor (djelatnost) u kojem se realizuje investicioni projekat:

Period realizacije investicionog projekta i postizanja pune zaposlenosti predviđene investicionim projektom (unijeti broj godina ili mjeseci od dana zaključenja ugovora):

Ukupan broj novozaposlenih lica na neodređeno vrijeme na čije zaposlenje će se privredni subjekat obavezati ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija:

Planirani broj novozaposlenih	1. godina	2. godina	3. godina
-------------------------------	-----------	-----------	-----------

lica na neodređeno vrijeme na poslovima na kojima se realizuje Investicioni projekat u naredne tri godine (po godinama)			
---	--	--	--

Vrijednost ulaganja u investicioni projekat (u €)				
Materijalna ulaganja (u €)				
Iznos ulaganja po godinama u:	20____	20____	20____	Ukupno
Zemljište (površina u m2)				
Zgrade				
Proizvodne pogone				
Mašine i opremu				
Troškove zakupa poslovnih prostorija u kojima se realizuje investicioni projekat				
Zakupljeno zemljište, zgrade i proizvodne pogone ²¹				
Nematerijalna ulaganja (u €)				
Iznos ulaganja po godinama u:	20____	20____	20____	Ukupno
Patente				
Licence				
UKUPNO				
Ostala ulaganja (u €)				
Obrtna sredstva				
Ostalo				
UKUPNO				

Tabela 4

Finansiranje investicionog projekta (u €)

²¹ Pod uslovom da period zakupa nije kraći od deset godina od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava

Izvori finansiranja po godinama:	20__	20__	20__	Ukupno
Kapital (strani)				
Kapital (domaći)				
Bankarski kredit (naznačiti očekivanu kamatnu stopu)				
Obveznice (naznačiti očekivanu kamatnu stopu)				
Drugi izvori finansiranja (naznačiti vrstu i očekivanu kamatnu stopu):				
UKUPNO				

Tabela 5

Projektni tim

Navesti podatke o rukovodiocu tima za realizaciju investicionog projekta i njegove reference

Ime i prezime	
Profesionalne kvalifikacije i zanimanje/radna pozicija	
Oblast rada	
Iskustvo na sličnim investicionim projektima	
Ukupno radno iskustvo	

Tabela 6

Navesti podatke o članovima tima za realizaciju investicionog projekta

Ime i prezime	Privredni subjekat	Poslovna djelatnost/Tip aktivnosti

Tabela 7

Izjavljujem, pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću da su podaci dati u Prijavi istiniti i tačni.

Mjesto i datum:

M.P. Potpis
ovlašćenog lica Podnosioca prijave:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 2

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za podsticaj direktnih investicija

Biznis plan za Investicioni projekat

namijenjen za prijavu na Javni oglas za učešće u postupku dodjele sredstava za
podsticanje direktnih investicija

Naziv investicionog pojekta

Naziv i sjedište investitora (podnosioca prijave)

Sadržaj

1. Podaci o privrednom subjektu
 - 1.1 Misija i cilj privrednog subjekta
 - 1.2 Predmet poslovanja privrednog subjekta
 - 1.3 Postojeća imovina privrednog subjekta
 - 1.4 Reference privrednog subjekta
 - 1.4.1 Međunarodna reputacija
 - 1.4.2 Iskustvo u realizaciji investicionih projekata
 - 1.5 Analiza dosadašnjeg poslovanja
2. Podaci o investicionom projektu
 - 2.1 Analiza tržišta
 - 2.2 Nabavno tržište
 - 2.2.1 Strano
 - 2.2.2 Domaće
 - 2.2.3 Udio drugih privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta
 - 2.3 Prodajno tržište
 - 2.3.1 Izvoz
 - 2.3.2 Prodaja na domaćem tržištu
 - 2.3.3 Obim međunarodnog prometa
3. Tehnički elementi ulaganja
 - 3.1 Opis tehničko – tehnološkog procesa
 - 3.2 Efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj
 - 3.3 Karakteristike građevinskog objekta (poslovni prostor)
4. Zaposlenost i kvalifikaciona struktura
 - 4.1 Dinamika zapošljavanja
 - 4.2 Efekti investicionog projekta na ljudske resurse
5. Zaštita životne sredine
6. Predračun investicionih ulaganja
7. Izvori finansiranja
8. Dinamika realizacije ulaganja
9. Ekonomsko-finansijska analiza
 - 9.1 Projekcija bilansa stanja i uspjeha
 - 9.2 Pokazatelj ekonomičnosti
 - 9.3 Koeficijent akumulativnosti
 - 9.4 Vrijeme povraćaja ulaganja
 - 9.5 Novčani tok
10. Ukupan prihod
11. Rashodi poslovanja
 - 11.1 Investicioni troškovi
 - 11.1.1 Obračun amortizacije
 - 11.1.2 Investiciono održavanje
 - 11.1.3 Troškovi kamata
 - 11.1.4 Troškovi osiguranja
 - 11.2 Troškovi obrtnih sredstava
 - 11.2.1 Materijalni troškovi
 - 11.2.2 Obračun bruto zarada
 - 11.2.3 Ostali nematerijalni troškovi
12. Zaključak i prateća dokumentacija

1. Podaci o privrednom subjektu

U ovom dijelu investicionog projekta sa biznis planom neophodno je navesti sljedeće informacije:

- Naziv privrednog subjekta
- Datum osnivanja privrednog subjekta
- Izvršni direktor
- Vlasnik
- Osobe za kontakt
- Adresa
- Telefon
- E-mail

1.1 Vizija, misija, i cilj investitora

Vizija predstavlja prikaz dugoročnih ciljeva kojim se privredni subjekt želi kretati ili gdje vidi svoju poziciju u narednom periodu.

Misija je primarna svrha (razlog) postojanja privrednog subjekta ili promjena koju privredni subjekat želi da ostvari u sredini u kojoj posluje.

Ciljevi su ono što privredni subjekat želi da postigne da bi slijedio svoju misiju. Ciljevi treba da uključe sljedeće:

- Ciljnu grupu
- Teritoriju na kojoj privredni subjekat posluje
- Proizvod-Uslugu koju privredni subjekat treba da proizvede ili pruži
- Sve promjene koje privredni subjekat želi da ostvari

1.2 Predmet poslovanja privrednog subjekta

Potrebno je objasniti u kojem sektoru i oblasti privrede privredni subjekat posluje, kao i koja mu je primarna djelatnost. Dati kratak opis tehnologija kojima investitor raspolaže i njihovo poređenje sa trenutno najmodernijim tehnologijama koje se u tom domenu koriste u svijetu.

1.3 Postojeća imovina privrednog subjekta

Pod postojećom imovinom privrednog subjekta podrazumijeva se imovina koja je u vlasništvu privrednog subjekta.

1.4 Reference privrednog subjekta

1.4.1 Međunarodna reputacija

Prepoznatljivost, imidž, ugled u regionu i svijetu koji ima privredni subjekt.

1.4.2 Iskustvo u realizaciji investicionih projekata

I Projekti sličnog obima i vrste kao projekat za koji se dodjeljuju sredstva za podsticanje investicija

II Ostali realizovani projekti

(Navesti projekte koje je privredni subjekat realizovao do dana podnošenja prijave, sa opisom projekta, iznosom ulaganja, periodom realizacije projekta. Navesti mjesto (opštinu i državu), sektor u kojem je projekat realizovan, kao i ostale podatke koje investitor smatra značajnim).

1.5 Analiza dosadašnjeg poslovanja

Predstaviti sažeti prikaz trenutnog stanja i poslovanja. Dati kratak pregled organizacione strukture i vlasničku strukturu. Navesti najznačajnije klijente i partnere, znanja i prednosti investitora. Navesti najznačajnije proizvode, proizvodne grupe ili usluge investitora.

2. Podaci o investicionom projektu

- Naziv investicionog projekta
- Opis investicionog projekta
- Cilj investicionog projekta
- Lokacija (navesti Opštinu i konkretnu lokaciju na kojoj će projekat biti realizovan)

2.1 Analiza tržišta

Analiza tržišta je unaprijed osmišljeni (planirani) proces prikupljanja i analiziranja podataka, u svrhu pružanja informacija bitnih za donošenje odluka o investiranju. Analizu tržišta potrebno je iskazati za period tokom realizacije investicije i poslije završetka investicionog projekta.

Navesti tržišta na koja je planiran plasman proizvoda ili usluga koja su predmet ulaganja. Navesti veličinu tih tržišta i planirani udio u njima. Navesti klijente sa kojima postoje već zaključeni ugovori. Navesti najveće konkurente u domenu proizvoda i usluga, kao i trendove razvoja tržišta u djelatnosti koja je predmet ulaganja.

2.2 Nabavno tržište

Navesti najznačajnije proizvode, poluproizvode, materijale i usluge koji će se nabavljati za potrebe investicionog projekta. Navesti najznačajnije dobavljače i tržišta sa kojih se vrši nabavka. Navesti planove nabavke proizvoda, poluproizvoda, materijala i usluga u Crnoj Gori.

2.2.1 Strano

Navesti koji proizvodi/usluge će se nabavljati iz inostranstva

2.2.2 Domaće

Navesti koji proizvodi/usluge će se nabavljati iz Crne Gore

2.2.3 Udio privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta

Plan nabavke

Planirana nabavka u €:	U godini u kojoj se podnosi prijava:	U periodu implementacije projekta				U periodu nakon realizacije projekta			Ukupno
	201__	201__	201__	201__	201__	202__	202__		
Ukupna nabavka:									
Uvoz:									
Tržište u CG									
Udio nabavki na crnogorskom tržištu u ukupnim nabavkama (%)									

2.3 Prodajno tržište

Plan prodaje proizvoda ili usluga

2.3.1 Izvoz

Navesti koji proizvodi/usluge će se prodavati u inostranstvu.

2.3.2 Prodaja na domaćem tržištu

Navesti koji proizvodi/usluge će se prodavati u Crnoj Gori.

2.3.3 Obim međunarodnog prometa

Planirani prihodi od prodaje u €:	U godini u kojoj se podnosi prijava:	U periodu implementacije projekta				U periodu nakon realizacije projekta			Ukupno
	201__	201__	201__	201__	201__	202__	202__		
Ukupni prihodi od prodaje:									
Izvoz:									
Udio izvoza u ukupnim prihodima (%)									

Planirani obim proizvodnje u jedinicama proizvoda ili usluge:	U godini u kojoj se podnosi prijava:	U periodu implementacije projekta				U periodu nakon realizacije projekta			Ukupno
	201_	201_	201_	201_	201_	202_	202_		
Ukupan obim proizvodnje:									
Izvoz:									
Udio izvoza u ukupnom obimu proizvodnje (%)									

3. Tehnički elementi ulaganja

Navesti planirane proizvode ili usluge i obim njihove proizvodnje. Dati opis tehničke kompleksnosti i zahtjevnosti po pitanju kvaliteta proizvoda ili usluga.

3.1 Opis tehničko – tehnološkog procesa

Opisati tehnološki proces dobijanja predmetnih proizvoda ili usluga. Navesti mašine, opremu i alate koji će se koristiti u proizvodnji, i tržište nabavke opreme kao i vrstu opreme- nova ili polovna.

3.2 Efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj

Navesti da li investicioni projekat podrazumijeva:

1. primjenu visoke tehnologije odnosno da li investicioni projekat podrazumijeva upotrebu nove tehnologije na području Crne Gore (telekomunikacije, mikroelektronika, informaciona tehnologija, biotehnologija, novi materijali, itd.) ili
2. upotrebu tehnologije srednjeg nivoa razvijenosti.

Ukoliko investicioni projekat podrazumijeva izgradnju ugostiteljskog objekta ili turističkog kapaciteta navesti kategoriju koji će objekat imati nakon izgradnje (tri, četiri ili pet zvjezdica).

3.3 Karakteristike građevinskog objekta (poslovni prostor)

Dati opis rješenja i tehničke skice, objekta u kome će se realizovati investicioni projekat naglašavajući da li se gradi novi objekat za potrebe projekta, da li kupuje postojeći, iznajmljuje postojeći, da li je potrebno renoviranje, proširenje i dr.

4. Zaposlenost i kvalifikaciona struktura

Dati kratak opis kadrovskih potreba projekta, vrste radnika i njihovog obrazovnog profila. U tabelu unijeti broj radnika.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih	Postojeći radnici*			Novozaposleni radnici ²²		
	201__	201__	201__	201__	202__	202__
Osnovno obrazovanje						
Srednje stručno obrazovanje						
Više i visoko obrazovanje						
Ukupno:						

*radnici u prethodne tri godine zaključno sa godinom prijave

4.1 Dinamika zapošljavanja

Dinamika zapošljavanja radnika za vrijeme realizacije investicionog projekta.

	Planiran broj Novozaposlenih lica po godinama u toku realizacije investicionog projekta			Ukupno
	201__	201__	201__	

²² Broj lica koja će se zaposliti na neodređeno vrijeme na poslovima na kojima se realizuje investicioni projekat, u roku od tri godine od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava

broj Novozaposlenih lica				
---	--	--	--	--

4.2 Efekti investicionog projekta na ljudske resurse

Naveći obuke predviđene za sticanje specifičnih znanja i vještina kao i obuke za sticanje opštih znanja i vještina i iskazati na koji način pomenute obuke dovesti do povećanja konkurentosti zaposlenih na tržištu rada. Naveći da li će obuke za sticanje opštih znanja i vještina sprovoditi poslodavac ili u saradnji sa privrednim subjektima ili ustanovama. Naveći broj zaposlenih koji će biti obuhvaćeni predviđenim obukama.

5. Zaštita životne sredine

Dati opis uticaja projekta na životnu sredinu i mjere zaštite.

6. Predračun investicionih ulaganja

Rb.	Struktura ulaganja	Kredit	Sopstveno učešće	Ukupno
1.	Materijalna ulaganja			
	Objekat i građevinsko zemljište			
	Oprema			
	Zakup zemljišta, zgrada i proizvodnih pogona ²³			
2.	Nematerijalna ulaganja			
	Patenti			
	Licence			
	Ukupno materijalna i nematerijalna ulaganja			
3.	Obrtna sredstva			
4.	Ostala ulaganja			
	Ukupno			

7. Izvori finansiranja

Dati informacije o izvorima finansiranja kao i obavezu prema izvorima u periodu implementacije projekta i u trogodišnjem periodu nakon realizacije projekta. Na osnovu utvrđene predračunske vrijednosti i raspoloživih sredstava, potrebno je definisati ko su potencijalni kreditori i koliki iznos sredstava se od njih očekuje.

Izvori finansiranja

Rb	Izvori	Iznos	Procenat	Godišnja kamata	Grejs period	Rok otplate (broj mjeseci)
1.	Sopstveno učešće					
2.	Kredit					
Ukupno:						

8. Dinamika realizacije ulaganja

Planirano vrijeme potrebno za realizaciju investicionog projekta od dana zaključenja ugovora za podsticanje direktnih investicija.

Dinamički plan realizacije projekta

²³ Pod uslovom da period zakupa nije kraći od deset godina od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija

Aktivnosti	I godina				II godina				III godina			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Završetak glavnog projekta												
Dobijanje potrebnih dozvola za izgradnju												
Početak izgradnje i opremanja												
Zapošljavanje radnika i obuka za rad												
Dobijanje potrebnih dozvola za rad												
Početak rada												

* Osjenčiti kvartale u kojima se realizuju aktivnosti

9. Ekonomsko-financijska analiza

Dati detaljnu kalkulaciju troškova po jedinici proizvoda i ukupnim troškovima (energenti, radna snaga, osnovne i pomoćne sirovine, usluge, itd...) u periodu implementacije projekta, kao i u trogodišnjem periodu nakon realizacije projekta urađenu isključivo za investicioni projekat.

9.1 Projekcija bilansa stanja i uspjeha

Dostaviti projektovane finansijske izvještaje za period implementacije projekta i trogodišnji period nakon realizacije projekta, odnosno za period od ukupno 6 godina.

Projekcija bilansa stanja

	Sredstva	Vrijednost
A	Osnovna sredstva	
1	Građevinski objekat	
	-izvedeni	
	-novi	
2	Oprema	
	Osnovna oprema	
	Postojeća oprema	
	Nova oprema	
	- domaća	
	- strana	
	Pomoćna oprema	
3	Ostala ulaganja	
B	Obrtna sredstva	
	Ukupno	

Projekcija bilansa uspjeha

Rb	Struktura	I godina	II	III	IV	V	VI
A	Ukupni prihodi						
B	Ukupni rashodi						
1.	Poslovni rashodi						
1.1	Materijalni i nematerijalni troškovi						
1.2	Amortizacija						
1.3	Bruto zarade						
2	Rashodi finansiranja						
C	Bruto dobit						
D	Porez na bruto dobit						
E	Neto dobit						

9.2 Pokazatelj ekonomičnosti

Pokazatelj ekonomičnosti predstavlja odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda za period od šest godina od početka realizacije investicionog projekta.

POKAZATELJ EKONOMIČNOSTI		
UKUPNI PRIHODI	UKUPNI RASHODI	ODNOS

9.3 Koeficijent akumulativnosti

Koeficijent akumulativnosti predstavlja odnos prosječne neto dobiti u investicionom ciklusu za period od šest godina od početka realizacije investicionog projekta i ukupnih ulaganja, izražen u procentima.

KOEFIČIJENT AKUMULATIVNOSTI		
PLANIRANA (projektovana) PROSJEČNA NETO DOBIT U INVESTICIONOM CIKLUSU	UKUPNA ULAGANJA	ODNOS*100

9.4 Vrijeme povraćaja ulaganja

Vrijeme povraćaja ulaganja predstavlja vrijeme potrebno da se ukupna dobit izjednači sa ukupnim ulaganjem, tj. odnos ukupnih ulaganja i prosječne neto dobiti u periodu povrata investicije.

VRIJEME POVRAĆAJA ULAGANJA		
UKUPNA ULAGANJA	PLANIRANA (projektovana) PROSJEČNA NETO DOBIT	ODNOS (izražen u broju godina)

9.5 Novčani tok

Novčani tok predstavlja kretanje gotovine: prilive i odlive gotovine i njihovu razliku, odnosno dostupnost gotovine prilikom realizacije projekta.

Redni broj	NOVČANI TOK	I godina	II godina	III godina	IV godina	V godina	VI godina
	PRIMICI						
1	Tekući prihodi (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)						
1.1	Porezi						
1.2	Doprinosi						
1.3	Takse						
1.4	Naknade						
1.5	Ostali prihodi						
2	Primici od otplate kredita						
3	Donacije i transferi						
3.1	Donacije						
3.2	Transferi						

I	Ukupno primici (1+2+3)						
	IZDACI						
4	Tekući izdaci						
4.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca						
4.2	Ostala lična primanja						
4.3	Rashodi za materijal						
4.4	Rashodi za usluge						
4.5	Tekuće održavanje						
4.6	Kamate						
4.7	Renta						
4.8	Subvencije						
4.9	Ostali izdaci						
5	Transferi za socijalnu zaštitu						
5.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite						
5.2	Sredstva za tehnološke viškove						
5.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja						
5.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite						
5.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja						
6	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru						
7	Pozajmice i krediti						
8	Otplata garancija						
9	Rezerve						
II	Ukupno izdaci (4+5+6+7+8+9)						
III	Neto novčani tok (I-II)						
	NOVČANI TOK PO OSNOVU INVESTIRANJA						
10	Primici od prodaje nefinansijske imovine						
11	Primici od prodaje finansijske imovine						
12	Kapitalni izdaci						
IV	Neto novčani tok po osnovu investiranja (10+11 -12)						
	NOVČANI TOK PO OSNOVU FINANSIRANJA						
13	Pozajmice i krediti						
14	Otplata kredita						
15	Otplata obaveza iz prethodnog perioda						
V	Neto novčani tok po osnovu finansiranja (13-14-15)						
VI	Povećanje/smanjenje gotovine (III+IV+V)						
VII	Gotovina na početku perioda						

VIII	Gotovina na kraju perioda (VI+VII)						
-------------	---	--	--	--	--	--	--

10. Ukupan prihod

Tabela ukupnog prihoda

Rb	Proizvod/Usluga	Količina	Jedinica mjere	Cijena	Ukupan prihod
	UKUPNO				

11. Rashodi poslovanja

11.1 Investicioni troškovi

11.1.1 Obračun amortizacije

Rb	Struktura	Vrijednost	Amortizaciona stopa	Amortizacija
1.	Građevinski objekat			
	Postojeći			
	Nova ulaganja			
2.	Tehnološka oprema			
	Postojeća			
	Nova			
	Pomoćna oprema			
3.	Ostala ulaganja			
	UKUPNO			

11.1.2 Investiciono održavanje

Osnovica za izračunavanje troška održavanje računa se kao procenat od amortizacije.

Rb	Struktura	Troškovi amortizacije	Stopa	Iznos
1.	Građevinsko održavanje			
2.	Elektro-mašinsko održavanje			
	UKUPNO			

11.1.3 Troškovi kamata

U okviru ove stavke potrebno je iz plana otplate kredita unijeti kamate na kredite za osnovna i trajna obrtna sredstva.

11.1.4 Troškovi osiguranja

Troškovi osiguranja odnose se na premiju osiguranja koju je potrebno platiti osiguravajućoj kompaniji za slučaj okolnosti koje bi mogle negativno uticati na osnovna sredstva. Računa se kao proizvod ukupnih osnovnih sredstava i važeće stope.

11.2 Troškovi obrtnih sredstava

Rb	Elementi	Godišnji promet	Dani vezivanja	Koeficijent obrta	Potrebna sredstva
1.	OBRTNA SREDSTVA				

	Zalihe materijala				
	Nedovršena proizvodnja				
	Zalihe gotovih proizvoda				
	Potraživanja od kupaca				
	Tekući račun				
2.	ODBITNE STAVKE				
	Dobavljači				
	Amortizacija				
	Bruto zarada				
3.	NEDOSTAJUĆA OBRTNA SREDSTVA				

11.2.1 Materijalni troškovi

Obuhvataju troškove osnovnog, pomoćnog materijala i sl.

11.2.2 Obračun bruto zarada

Sastoji se od dijela koji investitor isplaćuje radnicima i dijela koji isplaćuje državi na ime poreza i doprinosa.

11.2.3 Ostali nematerijalni troškovi

Obuhvataju troškove vode, električne energije, marketinga, reprezentacije, računovodstva i drugo.

12. Zaključak i prateća dokumentacija

Navesti argumente u cilju isticanja opravdanosti dobijanja sredstava.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

UPUTSTVO O NAČINU PODNOŠENJA PRIJAVE ZA DODJELU SREDSTAVA ZA PODSTICANJE DIREKTNIH INVESTICIJA

1 UVOD

Uputstvo o načinu podnošenja prijave za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: **Uputstvo**) sadrži informacije o načinu sačinjavanja i podnošenja Prijave za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticaj direktnih investicija sa pratećom dokumentacijom (u daljem tekstu: **Prijava**), u skladu sa Javnim oglasom za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: **Javni oglas**) i programskom linijom za podsticaj direktnih investicija (u daljem tekstu: **Programska linija**).

2 PODNOŠENJE PRIJAVE

2.1. Način podnošenja Prijave

- 2.1.1. Prijava se podnosi Ministarstvu i mora biti dostavljena u roku određenom Javnim oglasom, u protivnom neće biti razmatrana.
- 2.1.2. Prijava se podnosi neposredno ili preporučeno putem pošte na adresu Ministarstva.
- 2.1.3. Prijava se podnosi u zapečaćenom paketu (kovrti, omotu ili sl.).
- 2.1.4. Službenik Ministarstva je dužan da na svaki primljeni paket označi datum i sat prijema Prijave i izda potvrdu o prijemu Prijave.
- 2.1.5. Prijava se podnosi u tri štampana primjerka (jedan original i dvije kopije originala Prijave) i u elektronskoj formi (skenirani original Prijave na CD-u/USB-u), u skladu sa ovim Uputstvom. Prijava mora biti povezana jednim jemstvenikom i zapečaćena čvrstim pečatnim voskom sa otiskom pečata, žiga ili sličnog znaka podnosioca prijave na pečatnom vosku.
- 2.1.6. Original Prijave mora biti otkucan ili napisan neizbrisivim mastilom.
- 2.1.7. Ovlašćeno lice u privrednom subjektu koji podnosi Prijavu dužno je da potpiše (parafira) svaku stranicu Prijave.
- 2.1.8. Bankarska garancija prijave, kao sredstvo finansijskog obezbjeđenja, mora biti sačuvana od oštećenja prilikom pakovanja na sljedeći način:

- pakuje se u posebnu PVC dvolisnu foliju koja je probušena i ukoričena sa drugim dokazima;
- PVC dvolisna folija u kojoj se nalazi bankarska garancija prijave mora biti potpisana od strane ovlaštenog lica Podnosioca prijave, na način što će se na PVC dvolisnoj foliji u donjem desnom uglu zalijepiti papir sa potpisom i pečatom ovlaštenog lica Podnosioca prijave.

2.1.9. Na prednjoj strani paketa u kome se podnosi Prijava navodi se naziv i sjedište organa koji objavljuje Javni oglas, broj, datum i naziv Javnog oglasa i tekst sa naznakom: „Ne otvarati prije javnog otvaranja Prijava“. Na poleđini paketa navodi se naziv i sjedište privrednog subjekta koje podnosi Prijavu. (u daljem tekstu: **Podnosilac prijave**).

2.1.10. Paket treba da sadrži dvije koverta:

- (a) koverat označen brojem 1 sa natpisom „Original“, koji sadrži Prijavu u originalu, prateću dokumentaciju u originalu ili ovjerenu na način definisan tačkom 2.2.2 ovog Uputstva, u jednom primjerku, i CD/USB sa narezanom Prijavom i pratećom dokumentacijom i
- (b) koverat označen brojem 2 sa natpisom „Kopija“, koji sadrži kopiju originala Prijave i prateće dokumentacije, u dva primjerka.

2.1.11. Obrazac Prijave utvrđuje i na svojoj internet stranici objavljuje Ministarstvo ekonomije.

2.2. Jezik Prijave i prateće dokumentacije

2.2.1. Prijava se podnosi na crnogorskom jeziku.

2.2.2. Prateća dokumentacija koju podnosi strani privredni subjekat mora biti ovjerena u skladu sa propisima države u kojoj je izdata i prevedena na crnogorski jezik od strane ovlaštenog prevodioca.

2.3. Valuta

Elementi Prijave i prateće dokumentacije koji su vrijednosno izraženi, bilo da su vezani za poslove u Crnoj Gori ili izvan nje, treba da budu izraženi u EUR-ima.

2.4. Otvaranje Prijava

2.4.1. Prijave se otvaraju u prostorijama Ministarstva u vrijeme određeno Javnim oglasom.

2.4.2. Otvaranje Prijava je javno, osim u slučajevima kada je Javnim oglasom određeno da postupak otvaranja Prijava ne bude javan.

2.4.3. Otvaranje Prijava počinje utvrđivanjem broja primljenih Prijava, po redoslijedu prijema, uključujući odustanke od Prijava, blagovremenosti Prijava i naziva Podnosilaca prijava.

2.4.4. Podnosilac prijave može da odustane od Prijave do isteka roka za podnošenje Prijave.

2.4.5. Izjava ili drugi akt kojim Podnosilac prijave odustaje od Prijave podnosi se neposredno ili preporučeno putem pošte na adresu Ministarstva..

2.4.6. O otvaranju Prijava Komisija vodi zapisnik u koji se naročito unosi/e:

- 1) mjesto, datum i sat početka otvaranja Prijava;
- 2) imena članova Komisije i službenika drugih nadležnih organa koji prisustvuju otvaranju Prijava;
- 3) nazive i sjedišta Podnosilaca prijave;
- 4) imena ovlaštenih lica Podnosilaca prijave, odnosno imena njihovih zastupnika ili punomoćnika koji prisustvuju otvaranju Prijava, sa brojem i datumom izdavanja njihovih punomoćja;
- 5) nazive Podnosilaca prijave čija ovlaštena lica, zastupnici ili punomoćnici ne prisustvuju otvaranju Prijava;
- 6) predmet Javnog oglasa;
- 7) redosljed otvaranja Prijava;
- 8) podaci iz Prijava i spisak dostavljene prateće dokumentacije i
- 9) drugi podaci od značaja za postupak otvaranja Prijava.

2.5. Pojašnjenje Prijava

2.5.1. Ministarstvo može, u toku postupka ocjene ispravnosti Prijava, da zahtijeva od Podnosioca prijave pojašnjenje radi otklanjanja sumnji u ispravnost Prijave.

2.5.2. Pojašnjenjem Prijave ne mogu da se vrše suštinske izmjene, odnosno suštinske dopune Prijave.

2.5.3. Pojašnjenje iz podtačke 2.5.1 ove tačke treba da bude dostavljeno u roku od tri dana od dana dostavljanja zahtjeva.

3 PRATEĆA DOKUMENTACIJA

3.1. Podnosilac prijave uz Prijavu podnosi i prateću dokumentaciju, koja obuhvata:

- 1) prijavu za učešće – Obrazac 1;
- 2) biznis plan za investicioni projekat za čije finansiranje se traže sredstva za podsticanje investicija (tekstualni i grafički prikaz sa podacima potrebnim za vrednovanje kriterijuma) – Obrazac 2;
- 3) bilans stanja i bilans uspjeha za prethodne tri godine poslovanja, odnosno presjek bilansa za period od registracije privrednog društva do podnošenja prijave u skladu sa javnim oglasom;
- 4) izvještaj ovlaštenog revizora za privredna društva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija;
- 5) izjavu podnosioca prijave – obrazac 3;
- 6) bankarsku garanciju izdatu u korist Vlade u iznosu od 5.000 eura, naplativu na prvi poziv, izdatu od poslovne banke, sa rokom važenja od 180 dana od dana podnošenja zahtjev; i
- 7) druge dokaze kojima se potvrđuje ispunjenost uslova utvrđenih ovom programskom linijom, ako je potrebno.

Ministarstvo ekonomije će po službenoj dužnosti obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva, tekuće fiskalne godine;

- IOPPD obrazac sa dokazom o plaćenim porezima i doprinosima, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec raspisivanja Javnog poziva;
- Potvrdu da se preduzeće ne nalazi u kaznenoj evidenciji - Ministarstvo pravde.

Osim pomenutih dokumenata, **strani privredni subjekat** uz prijavu podnosi i:

- 1) izvod iz odgovarajućeg registra privrednih subjekata države u kojoj strani privredni subjekat ima sjedište, koji ne može biti stariji od 60 dana, od dana podnošenja prijave;
- 2) uvjerenje nadležnog organa da protiv privrednog subjekta nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;
- 3) dokaz iz države sjedišta privrednog subjekta da se privredni subjekat ne nalazi u kaznenoj evidenciji;
- 4) dokaz da se odgovorno lice u privrednom subjektu ne nalazi u kaznenoj evidenciji u državi čije državljanstvo posjeduje i u državi sjedišta privrednog subjekta.

Dokumenta iz st. 2 i 3 moraju biti dostavljena u originalu.

Strani privredni subjekat koji namjerava da učestvuje u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija, dužan je da prije podnošenja prijave osnuje privredni subjekat sa sjedištem u Crnoj Gori, koji će biti u njegovom većinskom vlasništvu.

U ovom slučaju, dostavljaju se dokazi o ispunjenosti uslova za strani privredni subjekat i novoosnovani privredni subjekat sa sjedištem u Crnoj Gori.

Dokumenta koja podnosi strani privredni subjekat moraju biti ovjerena u skladu sa propisima države u kojoj su izdata i prevedena na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca.

4 ZAŠTITA PODATAKA

4.1. Postupanje sa podacima iz Prijave

Sa podacima sadržanim u Prijavi Ministarstvo postupa na sljedeći način:

- 1) čuva kao tajne podatke sadržane u Prijavi, koji su u skladu sa zakonom utvrđeni kao tajni i koje je Podnosilac prijave označio u Prijavi kao tajne;
- 2) odbiće davanje informacija kojim bi se mogla izvršiti povreda tajnosti podataka navedenih u Prijavi;
- 3) čuva kao tajnu podatke o Podnosiocima prijave do isteka roka predviđenog za otvaranje Prijava.

4.2. Čuvanje dokumentacije

Prijave, zaključene ugovore o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija, činidbene garancije i druga dokumenta iz postupka sprovedenog po Javnom oglasu Ministarstvo čuva u svojoj arhivi najmanje deset godina od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija.

5 IZMJENA UPUTSTVA

Ministarstvo može da izmijeni ovo Uputstvo u bilo koje vrijeme, a najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje Prijava. Izmjene se objavljuju na internet stranici Ministarstva.

Broj: _____

Podgorica, _____.____.2019. godine

BANKARSKA GARANCIJA PRIJAVE

Primjer

Korisnik:

VLADA CRNE GORE
Adresa: Karađorđeva bb, 81000 Podgorica

Mi, [naziv i adresa banke koja izdaje Bankarsku garanciju prijave], razumijemo da je [naziv podnosioca Prijave] (u daljem tekstu: „**Investitor**“), sa sjedištem u _____, podnio Prijavu za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: „**Prijava**“), dana _____ godine, u vezi sa Javnim oglasom za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: „**Javni oglas**“), objavljenim _____ 2019. godine, od strane Ministarstva ekonomije (u daljem tekstu: „**Ministarstvo**“), te da je potrebno da Investitor obezbijedi Bankarsku garanciju prijave (u daljem tekstu: „**Garancija prijave**“), plativu na prvi poziv, u iznosu od 5.000€ (slovima: pet hiljada eura), u skladu sa rokovima i uslovima Javnog oglasa.

*Takođe razumijemo da će korisnik sredstava za podsticanje investicija, shodno Prijavi, biti društvo _____, sa sjedištem u _____, PIB _____ koje je u većinskom vlasništvu Investitora (u daljem tekstu: **Korisnik sredstava**) i koje će na osnovu odluke Vlade Crne Gore potpisati ugovor o korišćenju sredstava.²⁴*

Uzimajući u obzir gore navedeno, mi, OVIM neopozivo i bezuslovno se obavezujemo da Vam kao Korisniku garancije isplatimo iznos od 5.000€ (slovima: pet hiljada eura), na Vaš prvi pisani zahtjev (u daljem tekstu: „**Zahtjev za isplatu**“), bez obzira na validnost i pravne efekte predmetne transakcije i odričući se prava na izuzetke ili prigovore u vezi sa tim, ukoliko takav pisani zahtjev sadrži vašu izričitu napomenu da je nastupio **Događaj aktiviranja Bankarske garancije prijave** (kao što je dolje definisano).

Za potrebe ove Garancije prijave, „**Događaj aktiviranja Bankarske garancije prijave**“ predstavlja vašu tvrdnju navedenu u Zahtjevu za isplatu da je nastupio jedan od sljedećih događaja:

- Investitor/Korisnik sredstava ne potpiše Ugovor o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: „**Ugovor**“) ili
- Investitor/Korisnik sredstava nakon što je zaključio Ugovor, ne dostavi Činidbenu garanciju u skladu sa uslovima iz Ugovora ili
- Investitor/Korisnik sredstava nakon što je zaključio Ugovor, ne dostavi potpisane dvije blanko solo mjenice sa potpisanim mjeničnim ovlašćenjem iz člana 6.3 Ugovora.

Ova Garancija će ostati na snazi do _____ godine, pri čemu automatski u potpunosti ističe u tom momentu, nezavisno od toga da li je ova Garancija vraćena ili nije, osim ukoliko nam je poslat Zahtjev za isplatu prije datuma isteka, te ukoliko ista nije produžena po zahtjevu Ministarstva.

²⁴ Ovaj pasus je sastavni dio Bankarske garancije prijave u slučaju da Investitor namjerava da realizuje investicioni projekat preko privrednog društva u svom većinskom vlasništvu

Mi ovdje garantujemo da će Zahtjev za isplatu, biti izmiren u roku od 3 radna dana nakon prijema takvog zahtjeva, uplatom iznosa od 5.000 eura (pethiljadaeura) na račun Vlade Crne Gore – broj: xxxxxxxx - za uplate u Crnoj Gori ili na drugi račun naveden u Zahtjevu za isplatu.

Potvrđujemo i prihvatamo da ne treba da nas obavijestite ni o kakvom razlogu za naplatu Garancije prijave, osim o razlozima koji su gore navedeni, niti da nam dostavite bilo kakav dokaz da imate pravo da naplatite Garanciju prijave.

Zahtjev za isplatu treba da nam bude dostavljen, na adresu dolje:

(Naziv banke)

(Adresa)

(Na pažnju) (.)

(Fah) (.)

Za sve eventualne sporove nastale po ovoj Garanciji prijave nadležan je Privredni sud Crne Gore.

Potpis/mjesto/datum

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 3

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za podsticaj direktnih investicija

Izjava podnosioca prijave da privredno društvo

(naziv privrednog društva)

- nije u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći,
- nije mu dodijeljena nezakonita i neusklađena državna pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje kontrola državne pomoći,
- koji nije koristio sredstva državne pomoći za investicioni projekat za koji podnosi prijavu.

Mjesto: _____

Datum: _____

S.r.

Predsjednik odbora direktora/
Izvršni direktor

Vlada Crne Gore, koju zastupa _____, _____ (u daljem tekstu: Vlada)

i

_____, PIB: _____, koje zastupa _____, _____, (u daljem tekstu: Korisnik),

(u daljem tekstu pojedinačno označeni kao **Ugovorna strana**, a zajedno kao **Ugovorne strane**),

imajući u vidu da je:

- Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj **xxxxx. godine** usvojila Program za unapređenje konkurentosti privrede, i u okviru njega Programku liniju za podsticaj direktnih investicija (u daljem tekstu: **Programska linija**);
- na osnovu Programske linije _____.2019. godine objavljen Javni oglas za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: **Javni oglas**);
- rok za dostavljanje prijava za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticaj direktnih investicija (u daljem tekstu: **Prijava**) istekao _____. 2019. godine u ____ časova;
- dana _____.2019. godine u ____:____ časova, Korisnik Ministarstvu ekonomije (u daljem tekstu: **Ministarstvo**) dostavio ispravnu Prijavu i prateću dokumentaciju, što je Ministarstvo konstatovalo Izvještajem o ocjeni ispravnosti prijava broj _____, od _____.2019. godine;
- dana _____. 2019. godine u ____:____ časova, u prostorijama Ministarstva ekonomije, izvršeno otvaranje prijava pri čemu je zapisnički konstatovano da je podnosilac prijave _____ iz _____ podnio blagovremenu prijavu za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticaj direktnih investicija;
- Ministarstvo u Izvještaju o analizi usklađenosti investicionih projekata sa planskim dokumentima i razvojnim planovima Crne Gore, broj:_____ od _____ 2019. godine ,konstatovao da je investicioni projekat Korisnika "_____“ usklađen sa planskim dokumentima i razvojnim planovima u Crnoj Gori;
- Vlada Crne Gore donijela Rješenje o imenovanju Komisije za vrednovanje investicionih projekata u postupku dodjele sredstava za podsticaj direktnih investicija broj: _____ od _____. 2019. godine (u daljem tekstu: Komisija);
- dana _____.2019. godine Komisija sačinila Izvještaj o vrednovanju investicionih projekata u vezi sa Javnim oglasom za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticaj direktnih investicija objavljenim _____.2019. godine i predložila Vladi da donese odluku o dodjeli sredstava za podsticaj direktnih investicija;
- Vlada donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticaj direktnih investicija (u daljem tekstu: **Odluka**), broj _____, od _____.2019. godine, kojom je, između ostalog, u članu 1. predviđeno da se sredstva za podsticaj direktnih investicija(u daljem tekstu: Sredstva) u iznosu od _____€ (slovima: _____ eura) dodijele Korisniku,

Ugovorne strane zaključuju:

UGOVOR O KORIŠĆENJU SREDSTAVA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH INVESTICIJA

1. TUMAČENJE

1.1 Tumačenja i definicije iz čl. 1 i 2 ovog Ugovora primjenjuju se na ovaj Ugovor.

1.2 Svi pojmovi definisani ovim Ugovorom imaju tako definisano značenje kad god se koriste u bilo kom prilogu Ugovora ili drugom dokumentu u vezi sa Ugovorom, osim ako je u tim dokumentima drugačije definisano.

1.3 Osim u slučajevima gdje je drugačije naznačeno, upućivanje na član, stav, prilog ili dio priloga je upućivanje na član, stav, prilog ili dio priloga ovog Ugovora.

1.4 U slučaju nedosljednosti ili protivrječnosti bilo koje odredbe ovog Ugovora sa odredbama priloga ovog Ugovora ili dostavljene Prijave, mjerodavne će biti odredbe ovog Ugovora.

1.5 Pozivanje na neki dokument uključuje i pozivanje na sve buduće izmjene i dopune tog dokumenta, kao i na svaki dokument koji zamjenjuje prvobitni dokument na koji se poziva ovaj Ugovor.

1.6 Upućivanje na Korisnika podrazumijeva i upućivanje na njegove pravne sljedbenike.

2. DEFINICIJE

„Bankarska garancija prijave“: predstavlja безусловnu i neopozivu bankarsku garanciju u iznosu od 5.000€ (slovima: pet hiljada eura), plativu na prvi poziv, izdatu od (navesti naziv poslovne banke) u korist Vlade, sa rokom važenja do (navesti rok koji po Programskoj liniji iznosi 180 dana od dana otvaranja Prijave), a koji može biti produžen na zahtjev Nadležnog organa.

„Činidbena garancija“: predstavlja безусловne i neopozive bankarske garancije za dobro izvršenje posla, plative na prvi poziv, bez prava prigovora, izdate od poslovne banke registrovane u Crnoj Gori u korist Vlade, koje uz Zahtjeve za isplatu sredstava Korisnik podnosi Nadležnom organu u skladu sa članom 6 ovog Ugovora, u formi i sadržini obrasca iz Priloga 3 ovog Ugovora.

„Finansijska godina“: znači period od 12 mjeseci koji počinje 1. januara i ističe 31. decembra.

„Finansijski iskazi“: finansijski iskazi Korisnika sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni list Crne Gore“ br. 69/05, 80/08 i 32/11) i ovim Ugovorom.

„Investicioni projekat“: predstavlja projekat „_____“ koji se realizuje u _____, za čije finansiranje se dodjeljuju sredstva za podsticanje direktnih investicija u skladu sa Odlukom i ovim Ugovorom i na osnovu kojeg se realizuje direktna investicija, a koji čini dio Priloga 1 ovog Ugovora.

„**Materijalna ulaganja**“: predstavljaju investiranje u zemljište, zgrade, proizvodne pogone, mašine i opremu, a obuhvataju i troškove zakupa poslovnih prostorija u kojima se realizuje investicioni projekat i investiranje u zakupljeno zemljište, zgrade i proizvodne pogone pod uslovom da period zakupa nije kraći od deset godina od dana zaključenja ovog Ugovora.

„**Mjerodavno pravo**“: predstavlja materijalno i procesno pravo Crne Gore.

„**Nadležni organ**“: predstavlja Ministarstvo ekonomije, u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državna uprave („Službeni list Crne Gore“, br. 5/12, 25/12, 44/12, 61/12, 20/13, 17/14 i 6/15), ili drugi organ nadležan za razvojne projekte, koji je zadužen za proceduru sprovođenja Javnog oglasa.

„**Nematerijalna ulaganja**“: predstavljaju ulaganja u patente i licence u skladu sa propisima kojima se uređuje državna pomoć, na koje se obračunava amortizacija, a koje koristi Korisnik i vode se u njegovim bilansima stanja.

„**Novozaposleno lice**“: predstavlja lice zaposleno na neodređeno vrijeme na poslovima na kojima se realizuje Investicioni projekat, čime se povećava broj zaposlenih kod Korisnika u Crnoj Gori.

„**Obaveza ulaganja**“: predstavlja obavezu Korisnika da izvrši ulaganja u roku, iznosu i na način definisan Investicionim projektom i čl. 4.1 i 4.2 ovog Ugovora.

„**Obaveza zaposlenja**“: predstavlja obavezu Korisnika da, u cilju realizacije Investicionog projekta, obezbijedi zapošljavanje ____ (slovima: _____)Novozaposlenih lica u roku i na način definisan ovim Ugovorom.

„**Opravedani troškovi ulaganja**“: predstavljaju vrijednost ulaganja u Investicioni projekat, koja obuhvataju vrijednost Materijalnih ulaganja i vrijednost Nematerijalnih ulaganja, a ne uključuju troškove uspostavljanja distributivne mreže povezane sa izvozom, u skladu sa propisima o kontroli državne pomoći.

„**Period garantovane zaposlenosti**“: predstavlja period u kojem je Korisnik dužan da zadrži broj Novozaposlenih lica, a koji obuhvata najmanje (tri godine za mala i srednja privredna društva ili pet godina za velika privredna društva) nakon isteka Perioda realizacije Investicionog projekta.

„**Period realizacije Investicionog projekta**“: predstavlja period u kome je Korisnik dužan da, u skladu sa Investicionim projektom i ovim Ugovorom, realizuje Obavezu ulaganja i Obavezu zaposlenja, a koji iznosi _____ godine od dana zaključenja ovog Ugovora.

„**Stečajni postupak**“: predstavlja postupak stečaja i likvidacije na način predviđen odredbama Zakona o stečaju („Službeni list Crne Gore“, broj 1/11).

„**Zahtjev za isplatu sredstava**“: predstavlja zahtjev koji Korisnik podnosi Nadležnom organu u formi i sadržini obrasca iz Priloga 2 ovog Ugovora, a na osnovu koga se vrši isplata dodijeljenih Sredstava u skladu sa članom 5 ovog Ugovora.

3. PREDMET UGOVORA

3.1 Predmet ovog Ugovora je dodjela Sredstava Korisniku za realizaciju Investicionog projekta _____ u _____, u ukupnom iznosu od _____ € (slovima: _____)

_____ eura), odnosno _____ € (slovima: _____ eura) po Novozaposlenom licu, kao i definisanje načina i uslova korišćenja Sredstava.

4. INVESTICIONI PROJEKAT

4.1 Korisnik se obavezuje da će u Periodu realizacije Investicionog projekta realizovati Investicioni projekat u kvantitativnom i kvalitativnom smislu, u skladu sa Programskom linijom, ovim Ugovorom i Prijavom, kao i da će biti isključivi vlasnik i korisnik imovine stečene direktnom investicijom.

4.2 Korisnik se obavezuje da će tokom Perioda realizacije Investicionog projekta ispuniti Obavezu ulaganja, odnosno izvršiti ukupna ulaganja u iznosu od _____ € (slovima: _____ eura), od čega će Materijalna i Nematerijalna ulaganja iznositi od _____ € (slovima: _____ eura).

4.3 Korisnik se obavezuje da će tokom Perioda realizacije Investicionog projekta ispuniti Obavezu zaposlenja, odnosno zaposliti _____ (slovima: _____) Novozaposlenih lica.

4.4. Novozaposlenim licem iz člana 4.3. ovog Ugovora ne smatra se lice zaposleno na osnovu reorganizacije Korisnika, odnosno premještanjem iz matičnog ili zavisnih privrednih subjekata ili drugih povezanih lica Korisnika.

4.5 Na predlog Komisije, po pribavljenom mišljenju Nadležnog organa, Vlada može produžiti Period realizacije Investicionog projekta, ako Korisnik nije bio u mogućnosti da realizuje Investicioni projekat u roku utvrđenom ovim Ugovorom iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti u trenutku zaključenja ovog Ugovora, i to najduže do pet godina od dana zaključenja ovog Ugovora.

4.6 U slučaju produženja iz člana 4.5 ovog Ugovora, Korisnik je dužan da podnese Činidbenu garanciju ili druga sredstva obezbjeđenja, sa rokom važenja srazmjernim produženju Perioda realizacije Investicionog projekta.

5. ISPLATA SREDSTAVA

5.1 Sredstva iz člana 3.1 ovog Ugovora će biti isplaćena Korisniku u ratama koje iznose jednu trećinu od ukupnog iznosa dodijeljenih Sredstava, i to:

1) prva rata u iznosu od _____ € (slovima: _____ eura), u roku od 90 (slovima: devedeset) dana od dana podnošenja Činidbene garancije iz člana 6.1 ovog Ugovora;

2) druga rata u iznosu od _____ € (slovima: _____ eura), u roku od 90 (slovima: devedeset) dana od dana kada Korisnik podnese izvještaj nezavisnog revizora kojim se potvrđuje da je realizovao 50% Opravdanih troškova ulaganja u Investicioni projekat;

3) treću ratu u iznosu od _____ € (slovima: _____ eura), u roku od 90 (slovima: devedeset) dana od dana ispunjenja Obaveze ulaganja i Obaveze zaposlenja.

5.2 Isplata dodijeljenih Sredstava vrši se na osnovu urednog Zahtjeva za isplatu sredstava, uz koji Korisnik podnosi Činidbenu garanciju, u skladu sa članom 6. ovog Ugovora, i dokumentaciju kojom dokazuje ispunjenost uslova iz člana 5.1 ovog Ugovora.

5.3 Zahtjev za isplatu sredstava iz člana 5.2 ovog Ugovora, Korisnik podnosi Nadležnom organu.

5.4 Po prijemu Zahtjeva za isplatu sredstava iz člana 5.2 ovog Ugovora, Nadležni organ provjerava ispunjenost uslova za isplatu Sredstava iz člana 5.1 ovog Ugovora.

5.5 Isplatu Sredstava po odobrenju Nadležnog organa vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

5.6 Odobrena Sredstva će biti isplaćena transferom na poslovni račun Korisnika koji je naveden u Zahtjevu za isplatu sredstava.

6. SREDSTVA OBEZBJEĐENJA

6.1 Korisnik je dužan da uz Zahtjev za isplatu prve rate Sredstava, u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ovog Ugovora, podnese Nadležnom organu Činidbenu garanciju na iznos Sredstava koja se dodjeljuju prvom ratom, odnosno na iznos od _____ € (slovima: _____ eura).

6.2 Činidbena garancija iz člana 6.1 ovog Ugovora ima rok važenja tri godine od dana izdavanja.

6.3 Zajedno sa Činidbenom garancijom iz člana 6.1 ovog Ugovora, Korisnik je dužan da dostavi dvije potpisane blanko solo mjenice sa potpisanim mjeničnim ovlašćenjem, čiji je obrazac sadržan u Prilogu 4 ovog Ugovora, u cilju naplate zakonske zatezne kamate, u slučaju neispunjenja obaveza iz ovog Ugovora i aktiviranja Činidbene/ih garancije/a iz ovog Ugovora.

6.4 Nakon dostavljanja Činidbene garancije iz člana 6.1 i blanko solo mjenica iz člana 6.3 ovog Ugovora, Nadležni organ će Korisniku vratiti Bankarsku garanciju prijave.

6.5 Zakonska zatezna kamata obračunava se za period od datuma isplate Sredstava za svaku isplaćenu ratu do datuma povraćaja ukupnog iznosa isplaćenih Sredstava.

6.6. Ako Korisnik u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ovog Ugovora ne dostavi Činidbenu garanciju iz člana 6.1 ovog Ugovora, odnosno ne dostavi potpisane dvije blanko solo mjenice sa potpisanim mjeničnim ovlašćenjem iz člana 6.3 ovog Ugovora, ovaj Ugovor se raskida, Vlada ima pravo da povuče Bankarsku garanciju prijave, a Korisnik nema pravo potraživanja naknade štete.

6.7 Činidbenu garanciju na iznos od _____ € (slovima: _____ eura), odnosno na iznos Sredstava koja se dodjeljuju drugom ratom i sa rokom važenja od tri godine od dana izdavanja, Korisnik dostavlja Nadležnom organu uz Zahtjev za isplatu druge rate Sredstava.

6.8 Činidbenu garanciju na iznos od _____ € (slovima: _____ eura), odnosno na ukupan iznos dodijeljenih Sredstava i sa rokom važenja od tri godine i šest mjeseci od dana izdavanja, odnosno od dana ispunjenja Obaveze ulaganja i Obaveze zaposlenja Korisnik dostavlja Nadležnom organu uz Zahtjev za isplatu treće rate Sredstava.

6.9 Nakon dostavljanja Činidbene garancije iz člana 6.8 ovog Ugovora, Nadležni organ će Korisniku vratiti Činidbene garancije iz čl. 6.1 i 6.7 ovog Ugovora.

6.10 Vlada će imati pravo da naplati puni iznos Bankarske/ih garancije/a u slučaju neispunjenja bilo koje obaveze Korisnika, u skladu sa članom 9 ovog Ugovora.

7. IZVJEŠTAVANJE I NADZOR

7.1 Korisnik je dužan da Nadležni organ izvještava o realizaciji Investicionog projekta i da Nadležnom organu godišnje dostavlja izvještaj nezavisnog revizora, koji sadrži podatke o:

- a) poslovanju Korisnika, odnosno izvještaje o reviziji Finansijskih iskaza;
- b) vrijednosti Opravdanih troškova ulaganja u Investicioni projekat i
- c) broju zaposlenih.

7.2 Korisnik je dužan da na zahtjev Nadležnog organa podnese i drugu dokumentaciju i pruži dodatne informacije o ispunjenju Obaveze ulaganja i Obaveze zaposlenja.

7.3 Nakon realizacije Investicionog projekta, Korisnik je dužan da Nadležnom organu dostavi izvještaj nezavisnog revizora o realizaciji Investicionog projekta i o ispunjenju Obaveze ulaganja i Obaveze zaposlenja.

7.4 Nadležni organ je dužan da jednom godišnje dostavlja Vladi izvještaj o realizaciji Investicionog projekta.

8. GARANTOVANA ZAPOSLENOST

8.1 Korisnik se obavezuje da u kontinuitetu tokom Perioda garantovane zaposlenosti zadrži _____ (slovima: _____) Novozaposlenih lica, koji su tokom Perioda realizacije Investicionog projekta zaposlena u skladu sa članom 4.3 ovog Ugovora.

8.2 Korisnik je dužan da omogući Nadležnom organu ili licu koje Nadležni organ odredi kontrolu zaposlenosti tokom Perioda garantovane zaposlenosti, kao i uvid u dokumentaciju pod uslovom da:

- a) pisano obavještenje o namjeravanoj kontroli i uvidu bude dostavljeno Korisniku najmanje pet radnih dana unaprijed i
- b) da se lica koja vrše uvid u povjerljivu dokumentaciju i informacije obavežu na povjerljivo postupanje sa podacima, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu.

8.3 Ako tokom trajanja Perioda garantovane zaposlenosti Nadležni organ ili lice iz člana 8.2 ovog Ugovora utvrdi da Korisnik nije zadržao broj Novozaposlenih lica u kontinuitetu tokom Perioda garantovane zaposlenosti, Vlada, na predlog Nadležnog organa, ima pravo da raskine ovaj Ugovor.

8.4 U slučaju raskida Ugovora iz člana 8.3 ovog Ugovora, Korisnik je dužan da sva Sredstva koja su mu isplaćena u skladu sa ovim Ugovorom vrati u budžet Crne Gore, uvećana za iznos zakonske zatezne kamate.

8.5 Korisnik se obavezuje da će u Periodu garantovane zaposlenosti tražiti prethodnu saglasnost Vlade za bilo koju statusnu promjenu, promjenu pravne forme, prenos udjela na povezano ili drugo lice ili osnivanje drugog pravnog lica svojom imovinom ili bilo kakvu drugu promjenu vlasničke strukture.

8.6 Korisnik može da promijeni poslovno ime, sjedište, lice ovlašćeno za zastupanje, o čemu je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet radnih dana od nastale promjene obavijesti Nadležni organ pisanim putem.

9. RASKID UGOVORA

9.1 Vlada će na predlog Nadležnog organa raskinuti ovaj Ugovor, upućivanjem pisanog obavještenja Korisniku, ako:

- a. se utvrdi da je Korisnik podnio netačne podatke u Prijavi i pratećoj dokumentaciji ili nije dostavio informacije koji bi bitno uticale na Odluku;
- b. Korisnik ne ispuni bilo koju obavezu iz člana 4 ovog Ugovora;
- c. Korisnik nije dostavio bilo koju/e Činidbenu/e garanciju/e i/ili dvije potpisane blanko solo mjenice sa potpisanim mjeničnim ovlašćenjem u skladu sa ovim Ugovorom;
- d. Korisnik kasni sa bilo kojom fazom realizacije Investicionog projekta više od 60 (slovima: šezdeset) dana;
- e. Korisnik ne dostavi bilo koji izvještaj ili obavještenje na čije dostavljanje je obavezan po ovom Ugovoru ni u dodatnom roku od 15 (slovima: petnaest) dana poslije upozorenja o kašnjenju od strane Nadležnog organa;
- f. Korisnik ne ispuni bilo koju obavezu iz člana 8 ovog Ugovora;
- g. u slučaju da u Periodu realizacije Investicionog projekta ili u Periodu garantovane zaposlenosti nad Korisnikom bude pokrenut postupak likvidacije ili stečajni postupak;
- h. Korisnik prestane da postoji ili je preduzeta bilo kakva radnja koja može voditi prestanku njegovog postojanja;
- i. Korisnik učini povredu bilo koje druge obaveze iz ovog Ugovora i istu ne otkloni u roku od 30 (slovima: trideset) dana od dana prijema pisanog upozorenja od strane Nadležnog organa ili Vlade.

9.2 U slučaju raskida ovog Ugovora, Korisnik je dužan da u roku od 30 (slovima: trideset) dana od dana prijema obavještenja o raskidu ovog Ugovora izvrši povraćaj iznosa koji je jednak iznosu svih Sredstava koje je Korisnik primio po osnovu ovog Ugovora. U svakom slučaju, Korisnik odgovara za obaveze u vezi sa ovim Ugovorom do iznosa Sredstava koja je primio uvećanog za iznos zakonske zatezne kamate.

9.3 Ukoliko Korisnik u roku i na način iz člana 9.2 ovog Ugovora ne vrati uplaćena Sredstva, Vlada će naplatiti puni iznos Činidbene/ih garancije/a kao i mjenica u skladu sa ovim Ugovorom.

9.4 U slučaju raskida ovog Ugovora iz bilo kog razloga, Korisnik ovim prihvata da nema pravo potraživanja naknade štete po bilo kom osnovu.

10. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Korisnik je dužan da u obavljanju svoje djelatnosti, izgradnji, izvođenju radova, radu postrojenja i obavljanju drugih aktivnosti obezbijedi racionalno korišćenje prirodnih bogatstava, uračuna troškove zaštite životne sredine u okviru investicionih i proizvodnih

troškova, planira i preduzima mjere kojima će spriječiti ugrožavanje životne sredine u skladu sa Mjerodavnim pravom.

11. POSLOVNE KNJIGE

11.1 Korisnik je dužan da poslovne knjige vodi u skladu sa Mjerodavnim pravom radi prikazivanja prihoda i rashoda od poslovanja. Poslovne knjige i ostale knjige i evidencije će biti dostupne u svako razumno vrijeme predstavniku Nadležnog organa radi kontrole.

11.2 Korisnik je dužan da poslovanje obavlja u skladu sa Investicionim projektom i ovim Ugovorom.

12. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

12.1 Eventualni sporovi u vezi sa izvršenjem odredbi ovog Ugovora rješavaće se sporazumno.

12.2 U slučaju da nije moguće riješiti eventualni spor sporazumno, za rješavanje spora koji proizlazi iz ili je u vezi sa ovim Ugovorom biće nadležan Privredni sud u Podgorici.

12.3 Na ovaj Ugovor će se primjenjivati i isti će biti tumačen prema Mjerodavnom pravu.

12.4 Raskid ovog Ugovora neće se odnositi na član 6 ovog Ugovora, koji će se primjenjivati do potpune naplate Sredstava kako je tim članom definisano.

12.5 Korisnik ne može ustupiti ovaj Ugovor niti prenijeti bilo koje pravo, zahtjev, obavezu ili odgovornost iz ovog Ugovora ili u vezi sa njim, bilo kom licu, bez prethodne pisane saglasnosti Vlade.

12.6 Ovaj Ugovor može da se izmijeni ili dopuni samo u pisanom obliku, uz saglasnost i potpis Ugovornih strana.

12.7 Ovaj Ugovor predstavlja cjelovit i jedini dogovor između Ugovornih strana u vezi sa predmetom ovog Ugovora i isti mora biti ovjeren od strane Korisnika.

12.8 Ugovorne strane su saglasne da ovaj Ugovor i njegovi prilozi predstavljaju poslovnu tajnu i da neće trećim licima omogućiti pristup ili otkriti informacije sadržane u Ugovoru i njegovim priložima, bez prethodne pisane saglasnosti druge Ugovorne strane.

12.9 Izuzeci od obaveze čuvanja poverljivosti iz člana 12.8 ovog Ugovora su informacije koje su već javno dostupne ili je Ugovorna strana obavezna da ih otkrije po nalogu nadležnog državnog organa.

12.10 Svi vidovi komunikacije koji su u vezi sa ovim Ugovorom, uključujući, bez ograničenja, telefon, elektronsku prepisku, pisanu poslovnu prepisku, obuhvaćeni su obavezom čuvanja poverljivosti iz člana 12.8 ovog Ugovora.

12.11 Obaveza čuvanja poverljivosti iz čl. 12.8 i 12.10 ovog Ugovora je na snazi za sve vrijeme važenja ovog Ugovora i po njegovom prestanku bez ikakvog vremenskog ograničenja.

12.12 Ovaj Ugovor je sačinjen u četiri primjeraka, od kojih po dva zadržavaju Vlada i Korisnik.

12.13 Ovaj Ugovor smatra se zaključenim i stupa na snagu danom potpisivanja.

U Podgorici, _____. godine

VLADA CRNE GORE

KORISNIK

Prilog 1
BIZNIS PLAN ZA INVESTICIONI PROJEKAT

Prilog 2
Obrazac Zahtjeva za isplatu sredstava

**ZAHTJEV ZA ISPLATU SREDSTAVA ZA PODSTICANJE INVESTICIJA DODIJELJENIH
SHODNO UGOVORU O KORIŠĆENJU SREDSTAVA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH
INVESTICIJA ZAKLJUČENOM U PODGORICI _____ GODINE
IZMEĐU VLADE CRNE GORE I „_____“**

KORISNIK SREDSTAVA: „_____“
PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ: _____
OVLAŠĆENO LICE: _____, izvršni direktor
TRANSAKCIONI / POSLOVNI RAČUN: _____
NAZIV BANKE: _____
**BROJ I DATUM ODLUKE O DODJELI SREDSTAVA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH
INVESTICIJA:** _____, od _____. godine

PREDMET: Zahtjev za isplatu _____ rate sredstava za podsticaj investicija u vezi sa
investicionim _____ projektom
„_____“ u

**U skladu sa Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticaj direktnih investicija i
priloženom dokumentacijom o realizaciji investicionog projekta podnosimo zahtjev za
isplatu _____ rate za podsticaj investicija u iznosu od _____ €
(slovima: _____ eura).**

PRILOZI:

1. _____;
2. _____;
3. _____;
4. _____.

MJESTO I DATUM: _____, _____. godine

M.P.

POTPIS OVLAŠĆENOG LICA

Prilog 3
Obrazac Činidbene garancije

ČINIDBENA GARANCIJA

KORISNIK: Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: „**Korisnik**“).

NALOGODAVAC: „_____,“ PIB: _____, koje je, u skladu sa Mjerodavnim pravom, registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata, pod registarskim brojem _____, sa sjedištem u _____ - _____, koje _____ zastupa _____, izvršni direktor, (u daljem tekstu: „**Nalogodavac**“).

Na osnovu zahtjeva Nalogodavca od [unijeti datum zahtjeva za izdavanje garancije] i Ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija (u daljem tekstu: „**Ugovor**“), zaključenog između Korisnika i Nalogodavca, dana [unijeti datum zaključenja Ugovora],

Mi, [unijeti detalje banke] (u daljem tekstu: „**Banka**“), izdajemo ovu Garanciju na iznos od:

(slovima: _____ €
_____ eura)
(u daljem tekstu: „**Garantovani iznos**“)

Banka, **ovim bezuslovno i neopozivo, bez prava prigovora**, garantuje da će Korisniku ove Garancije platiti cjelokupan ili djelimičan iznos koji ne prelazi Garantovani iznos, na prvi poziv Korisnika dostavljen u formi pisanog zahtjeva (u daljem tekstu: „**Zahtjev za isplatu**“), a koji sadrži pisanu potvrdu:

- da je došlo do raskida Ugovora koji su, uključujući ali ne ograničavajući, predviđeni članom 9 Ugovora ili bilo kojim drugim nepoštovanjem obaveza od strane Nalogodavca koje su dovele do raskida Ugovora i/ili
- da su nastupile bilo koje druge okolnosti predviđene Ugovorom, a što za posljedicu ima aktiviranje ove Garancije.

Potvrđujemo i prihvatamo da ne treba da nas obavijestite ni o kakvom razlogu za naplatu ove Garancije, osim o razlozima koji su gore navedeni, niti da nam dostavite bilo kakav dokaz da imate pravo da naplatite ovu Garanciju.

Zahtjev za isplatu treba da nam bude dostavljen, na adresu dolje:

(Naziv Banke)
(Adresa)
(Na pažnju) (.)
(Fah) (.)

Zahtjev za isplatu mora pratiti originalni primjerak ove Garancije.

Ova Garancija stupa na snagu danom njenog izdavanja i ostaje na snazi do _____ godine [unijeti datum prestanka važenja Garancije u skladu sa čl. 6.2 i 6.7 ili 6.8 Ugovora].

Saglasno tome, Zahtjev za isplatu po ovoj Garanciji moramo primiti najkasnije na dan isteka roka važenja Garancije ili prije tog datuma.

Nakon isteka roka važenja Garancije, original iste treba da nam bude vraćen, ali bez obzira da li nam je original Garancije vraćen ili ne, poslije pomenutog datuma predmetnu Garanciju smatramo nevažećom i ništavom.

Za sve eventualne sporove nastale po ovoj Garanciji nadležan je Privredni sud u Podgorici, uz primjenu Mjerodavnog prava.

Ova Garancija je sačinjena u 1 (jednom) originalu koji pripada Korisniku i 2 (dvije) kopije, od kojih jedna kopija pripada Nalogodavcu, a drugu zadržava Banka.

[Unijeti mjesto], [unijeti datum]

[Naziv Banke]

*[Unijeti ime i prezime, potpis i funkciju zastupnika
Banke]*

Prilog 4
Obrazac mjeničnog ovlašćenja

(Prijemni pečat Povjerioca)
VLADA CRNE GORE MINISTARSTVO EKONOMIJE Broj: _____
Podgorica, _____ godine

(Firma Dužnika)

Broj: _____
Datum: _____

MJENIČNO OVLAŠĆENJE
(SPECIJALNO PUNOMOĆJE)

Na osnovu Zakona o privredim dužtvima („Službeni list RCG“, broj 06/02) i Statuta _____ sa _____ adresom _____ sjedišta: _____, _____, matični broj _____, žiro račun(i) broj _____, broj Centralnog registra Privrednog suda _____, koje zastupa i predstavlja _____, izvršni direktor (u daljem tekstu: **D u ž n i k**) daje saglasnost da Povjerilac

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO EKONOMIJE
(Puni naziv Povjerioca)

sa sjedištem u _____, _____, matični broj _____ žiro račun br. _____, lice ovlašćeno za zastupanje _____, _____, može samostalno popuniti _____ blanko mjenicu/e koje se nalaze u njegovom posjedu, a čiji je trasant, avalista ili akceptant Dužnik, na mjenični iznos koji odgovara iznosu našeg duga u EUR prema Povjeriocu iz osnova Ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija broj _____ od _____ godine.

.....

I Mjenično ovlašćenje se odnosi na sve novčane iznose dospjele iz gore označenog osnova i ima važenje do _____ godine. Istekom ovog roka mjenično ovlašćenje prestaje da proizvodi pravno dejstvo nakon čega će Povjerilac izvršiti povraćaj ovlašćenja i primljenih mjenica Dužniku.

II Ovo ovlašćenje je bezuslovno i neopozivo a prenosivo je na treće lice u skladu sa Zakonom.

III Povjerilac je ovlašćen da bez obavještenja Dužnika popuni mjenicu/e i da je/ih bez protesta podnese na plaćanje banci kod koje Dužnik ima račun odnosno da izvrši domiciliranje mjenica/e po svom nahođenju, pri čemu se Dužnik odriče svih prava na isticanje mjeničnih prigovora u vezi sa prednjim mjeničnim radnjama Povjerioca.

IV Potpisom i pečatom odgovornog lica Dužnik potvrđuje da je svjestan pravnog značaja ovdje datog mjeničnog ovlašćenja i da se ovo ovlašćenje daje dobrovoljno i u dobroj vjeri.

V Mjenično ovlašćenje je dato u 3 (tri) primjerka od kojih Povjerilac zadržava 2 (dva) a Dužnik 1 (jedan) primjerak.

Za Povjerioca potvrđujem prijem
D u ž n i k
mjenica i mjeničnih ovlašćenja
ovlašćenog lica Dužnika)

(Potpis

Ime i prezime _____

Potpis i pečat _____

(Pečat dužnika)

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ ZANATSTVA – PRILOZI

- Prijavni formular – Obrazac 1;
- Izjava podnosioca prijave – Obrazac 2;
- Izjava o ranijem korišćenju sredstava – Obrazac 3;
- Izjava nosioca aktivnosti zajedničkog nastupa – Obrazac 4;
- Obrazac za administrativnu provjeru.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za industriju
i transformaciju

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

**Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za razvoj zanatstva**

PRIJAVNI FORMULAR

Osnovni podaci o nosiocu aktivnosti		
Naziv aktivnosti		
Nosilac aktivnosti (naziv preduzetnika/privrednog društva) ²⁵		
Adresa		
Tel./fax.		
E-mail i web stranica		
PIB		
Djelatnost preduzetnika/privrednog društva		
Osnovni proizvod/usluga		
Plasman na inostranim tržištima: Da/Ne		
Članstvo u biznis asocijacijama i udruženjima		
Priznanja na sajmovima	Nagrada na domaćem sajmu (detaljno opisati i priložiti dokaz)	Nagrada na međunarodnom sajmu (detaljno opisati i priložiti dokaz)
Sertifikati za usvajanje međunarodnih standarda (detaljno opisati i priložiti dokaz)		

²⁵ U slučaju organizacije zajedničkog nastupa na sajmu, pored nosioca aktivnosti ispred svih zanatlija potrebno je navesti i druge zanatlije koji su učestvovali na sajmu. Takođe, po osnovu prijave za refundaciju troškova za zajednički nastup na sajmu, potrebno je popuniti Formular 4 koji će pored podataka nosioca aktivnosti koji podnosi prijavu, sadržati podatke drugih zanatlija koji su učestvovali na održanom sajmu.

Podaci o poslovnoj banci	
Naziv nosioca računa	
Broj tekućeg računa preduzetnika/privrednog društva	
Naziv banke	
Adresa banke	
Podaci o aktivnosti	
Da li ste u prethodnom periodu učestvovali u sprovođenju sličnih aktivnosti? (kratak pregled sličnih aktivnosti koje su realizovane do sada, kao i veza sa planiranih aktivnostima u narednom periodu)	
Izveštaj o realizovanim aktivnostima u okviru I/II komponente programske linije (nabavka opreme, promocija zanata)	Naziv i adresa: - za I komponentu Programske linije <u>Nabavka opreme</u>: naziv i adresa dobavljača od koga je izvršena nabavka opreme, - za II komponentu Programske linije <u>Promocija zanata</u>: naziv sajma/manifestacije Kratak opis: Početak i završetak aktivnosti koje su realizovane u cilju nabavke opreme ili učešća na sajmu/manifestaciji:
Struktura troškova za koje se traži podrška	
Vrsta troška (npr. troškovi opreme, zakup prostora, dizajn i izgradnja štanda, dizajn i štampanje brošura, kataloga, prevod promotivnog materijala i sl.)	Iznos (u eurima, bez PDV-a)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Ukupni troškovi realizacije aktivnosti	
Sredstva tražena od Ministarstva ekonomije po ovoj programskoj liniji (za aktivnost u okviru I komponente maksimalno 20%; za aktivnost u okviru II komponente maksimalno 50%)	
Kontakt podaci odgovornog lica za realizaciju aktivnosti	
Podnosilac prijave (ime i prezime)	
Funkcija	
Broj tef./email	
Potpis i pečat	
Datum i mjesto	

NAPOMENA:

1) Uz Zahtjev je potrebno priložiti i cjelokupnu dokumentaciju navedenu u Programskoj liniji.
2) Nepotpuni zahtjevi neće se razmatrati.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za industriju
i transformaciju

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 2

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj zanatstva

IZJAVA

Preduzetnika/Privrednog društva _____ o **prihvatanju uslova**
Programske linije za razvoj zanatstva - Projekat finansijske podrške preduzetnicima i
privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost i Javnog poziva.

Preduzetnik/privredno društvo:

Mjesto i datum:

Potpis i pečat:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za industriju
i transformaciju

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 3

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj zanatstva

IZJAVA

Preduzetnika/Privrednog društva _____ da za iste aktivnosti za koje podnosi prijavu za refundaciju dijela troškova po osnovu Programske linije za razvoj zanatstva, nije koristio sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta.

Preduzetnik/privredno društvo:

Mjesto i datum:

Potpis i pečat:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za industriju
i transformaciju

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 4

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj zanatstva

IZJAVA

Preduzetnika/Privrednog društva _____ da kao nosilac aktivnosti zajedničkog nastupa na sajmu _____, koji je organizovan u _____ podnosi prijavu za refundaciju dijela troškova po osnovu Programske linije za razvoj zanatstva, u ime navedenih zanatlija u nastavku.

Redni br.	Preduzetnik/Privredno društvo	Adresa	Djelatnost	Potpis
1.				
2.				
3.				
4.				

Nosilac aktivnosti:

Mjesto i datum:

Potpis i pečat:

OBRAZAC ZA ADMINISTRATIVNU PROVJERU

Redni broj	Dokumentacija	Da	Ne
1.	Prijavna dokumentacija je dostavljena u 3 primjerka (jedan original ili kopija ovjerena od strane suda ili notara i dvije kopije), i u propisanom roku		
2.	Prijavni formular je popunjen u traženom formatu objavljenom uz Javni poziv (potpisan i ovjeren) – Obrazac 1		
3.	Komplet obrazaca završnih računa za 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha i Statistički aneks za 2018. godinu), izuzev za aplikante koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje		
4.	Izjava preduzetnika/privrednog društva o prihvatanju uslova Programске linije za razvoj zanatstva i Javnog poziva (potpisana i ovjerena) – Obrazac 2		
5.	Izjava preduzetnika/privrednog društva da za iste aktivnosti nije koristio sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta (potpisana i ovjerena) – Obrazac 3		
6.	Izjava preduzetnika/privrednog društva u slučaju zajedničkog nastupa na sajmu (potpisana i ovjerena) – Obrazac 4		
7.	Dokaz o ostvarenim priznanjima na sajmovima i izložbama		
8.	Sertifikati za usvajanje međunarodnih standarda		
9.	Priložena je sva potrebna dokumentacija koja je navedena u Programskoj liniji (fotografije opreme i alata koja je instalirana u proizvodni proces, potvrda od sajma o zakupu prostora, fotokopija ili fotografije dizajna štanda, primjerak promotivnog materijala i sl.)		
10.	Priložen je Izvod iz banke o plaćenim troškovima i ostali dokazi koji su relevantni za procjenu opravdanosti realizacije aktivnosti (kopija kartona deponovanih potpisa, fakture, ugovori, cjenovnici, SWIFT, izvještaji i sl.)		

PROGRAMSKA LINIJA ZA PRUŽANJE MENTORING USLUGA – PRILOZI

- Prijavni formular (detaljno ispunjen, potpisan i ovjeren) – Obrazac 1;
- Evaluacioni formular – Primjer;
- Finalni izvještaj mentora – Primjer;
- Obrazac izjave za pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) – Obrazac 2.

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

**Program za unapređenje konkurentnosti privrede
Programska linija za pružanje mentoring usluga**

PRIJAVNI FORMULAR

Naziv privrednog subjekta	
Podnosilac prijave	
Datum prijave	
Kategorija podnosioca prijave	☐ Novoosnovani ☐ Postojeći

1. Osnovne informacije o podnosiocu prijave:

Naziv privrednog subjekta	
Oblik organizovanja	
Matični broj	
PIB	
Šifra djelatnosti	
Opis djelatnosti	☐ Proizvodnja ☐ Usluge ☐ Poljoprivreda ☐ Ostalo
Adresa	Ulica
	Mjesto
	Poštanski broj
Kontakt osoba	
Telefon	
E-mail	
Web site	

2. Očekivanja od mentoringa (na koji način očekujete da će usluga mentoringa uticati na poboljšanje vašeg poslovanja, pružanja usluga, dostizanja ciljeva...)?

--

3. Profil podnosioca prijave

Godina osnivanja	
Djelatnost	
Ime i prezime osnivača	
Broj osnivača	
Ime i prezime direktora	

	2017. godina	2018. godina
Broj zaposlenih		
Osnivački kapital		
Ukupan prihod		
Ukupan rashod		
Neto dobit		
Ukupne obaveze		
Imovina (nekretnine, postojenja, oprema.)		

Opis poslovanja: *(Molimo Vas da opišete svoju djelatnost: proizvod/uslugu, kupce, dobavljače konkurenciju, prednosti/prepreke, trenutnu situaciju i sl.)*

4. Uz prijavu

Potvrđujem da su svi podaci u prijavnom formularu tačni

1. Rješenje o registraciji iz CRPS	☐
2. Komplet obrazaca završnih računa za 2017. i 2018. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans, Statistički aneks)	☐

tačni

Potvrđujem da su svi podaci u prijavnom formularu

pečat)

Odgovorno lice podnosioca prijave (potpis i

Sve informacije navedene u prijavi su strogo povjerljive i neće biti dostavljene trećim licima bez pisanog odobrenja podnosioca prijave i neće biti korišćene ni za jednu drugu svrhu osim za potrebe Programске linije za pružanje mentroing usluga za 2019. godinu.

Upitnik

Poštovani preduzetniče,

Vaše pismo sa povratnim informacijama je veoma važno za unaprijeđenje usluga mentoringa. Vaši odgovori tretiraće se kao povjerljive informacije i koristiće se samo za svrhu unaprijeđenja usluge.

Naziv
preduzeća

Datum

Vaše ime i
Prezime

Ime i prezime
mentora

Molimo vas da popunite svaku stavku u okviru obrasca. Kriterijumi za bodovanje su sljedeći:

Ocjene ► 1 - Loše 2 - Zadovoljavajuće 3 - Dobro 4 – Veoma dobro 5 - Odlično

1. Kako ste zadovoljni uslugom mentoringa?

Ocjena	Komentar: pojašnjenje ocjene
--------	------------------------------

2. Da li je utvrđen značajan izazov za vaš poslovni razvoj?

Ocjena	Komentar: pojašnjenje ocjene
--------	------------------------------

3. Da li je akcioni plan dovoljno praktičan i konkretan da rješi prethodno navedeni izazov?

Ocjena	Komentar: pojašnjenje ocjene
--------	------------------------------

4. Da li je komunikacija sa mentorom bila bez problema? (učestalost kontakta, odgovori na zahtjev)

Ocjena	Komentar: pojašnjenje ocjene
--------	------------------------------

5. Da li biste željeli da dobijete podršku istog mentora ponovo ukoliko biste imali priliku?

Ocjena	Komentar: pojašnjenje ocjene
--------	------------------------------

6. Koja bi bila odgovarajuća cijena ukoliko bi se usluge mentoringa naplaćivale?

€	Komentar: pojašnjenje ocjene
---	------------------------------

7. Drugi komentari o mentoru/usluzi mentoringa (npr. segmenti koje treba unaprijediti)

Primjer

Od _____ do _____ (4-6 mjeseci)

Datum	Opis aktivnosti	Broj radnih sati
Ukupno:		

1 - Loše 2 - Zadovoljavajuće 3 - Dobro 4 – Veoma dobro 5 - Odlično

--	--

5. Komentari / napomene mentora

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 2

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za pružanje mentoring usluga

Obrazac izjave za pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći)

1. Informacije o privrednom društvu	
Naziv privrednog društva	
Registarski broj	
Broj telefona	
Broj faksa	
E-mail adresa	
(markirati)	☐ Spojeno u zadnje tri fiskalne godine ☐ Razdvojeno u zadnje tri fiskalne godine ☐ Kupljeno (stečeno) u zadnje tri fiskalne godine
Datum kada je privredno društvo spojeno, razdvojeno ili stečeno (kupljeno) (ukoliko je relevantno)	____ (dan) ____ (mjesec) ____ (godina)

2. Informacije o pomoćima male vrijednosti (<i>de minimis</i> pomoćima) primljenim u prethodne tri fiskalne godine (trenutna fiskalna godina i dvije prethodne)					
Datum, mjesec, godina kada je donešena odluka o dodjeli pomoći male vrijednosti (<i>de minimis pomoći</i>) od strane davaoca	Naziv spojenog, razdvojenog ili kupljenog (stečenog) privrednog društva (ukoliko je relevantno)*	Davalac državne pomoći	Oblik državne pomoći (hrant, subvencija, kredit, garancija, itd.)	Iznos državne pomoći (u eurima)**	Ekvivalent subvencije državne pomoći (u eurima)

3. Informacije o drugim dobijenim državnim pomoćima za iste opravdane troškove u okviru šema državne pomoći ili individualnih pomoći							
Datum, mjesec, godina	Davala c državni	Pravni osnov za šemu/individualni u državnu	Oblik državne pomoći	Ukupan iznos za iste	Iznos državne pomoći u	Ekvivalent subvencij	Intenzitet državne

kada je donešen a odluka o dodjeli pomoći male vrijednos ti (de minimis pomoći) od strane davaoca	e pomoći	pomoć	(grant, subvencij a, kredit, garancija, itd.)	opravdan e troškove (u eurima)	odnosu na iste opravdan e troškove (u eurima)	e državne pomoći (u eurima)	pomoći (%)

4. Ovim izjavljujem da moje privredno društvo čini jedno privredno društvo sa sljedećim privrednim društvima

	Naziv privrednog društva	Registarski broj
1		
2		
3		

5. Potvrda

Potpisujući navedeno, potvrđujem

- podaci u tačkama 2 i 3 su podaci na nivou jedinstvenog privrednog društva
- gore navedene informacije su kompletne i tačne

Odgovorno lice

(Ime, Prezime)

(potpis)

(pozicija)

(datum)

* Kolona se neće popunjavati ukoliko je Obrazac izjave dostavljen od strane privrednog društva koje nije spojeno, razdvojeno, kupljeno (stečeno).

** Ukoliko je privredno društvo razdvojeno i nije moguće definisati iznos pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) koja će se dodijeliti svakom novoosnovanom privrednom društvu, iznos pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) će biti raspoređen proporcionalno na osnovu knjigovodstvene vrijednosti kapitala novog privrednog društva na dan stupanja na snagupodjele.

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA – PRILOZI

- Prijavni formular – Obrazac 1

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih
preduzeća i upravljanje EU fondovima

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

Obrazac 1

Program za unapređenje konkurentnosti privrede Programska linija za razvoj preduzetništva

PRIJAVNI FORMULAR

5. OSNOVNI PODACI O PODNOSIOCU PRIJAVE

Naziv privrednog subjekta/ Ime fizičkog lica	
Adresa	
Matični broj/JMBG	
Izvršni direktor	
Kontakt telefon	
Elektronska pošta (email)	
Web adresa	

6. NAZIV BIZNIS IDEJE

--

Opis poslovne ideje i vrsta djelatnosti		
Opis poslovne ideje		
☐ Proizvodnja /prerada	☐ uslužna djelatnosti	☐ ostalo
Ciljevi poslovne ideje		

Način realizacije poslovne ideje (angažovanje radnika, raspolaganje osnovnim sredstvima, vremenski okvir realizacije)																				
Na koji način Vaša poslovna ideja odgovara potrebama tržišta? (predstaviti plan tržišnog nastupa, kupci, konkurencija, dobavljači)																				
PROCJENA POTREBNIH ULAGANJA																				
<table border="1" data-bbox="319 1030 1276 1243"> <tr> <td data-bbox="319 1030 638 1176">Ukupni troškovi realizacije biznis ideje</td> <td data-bbox="638 1030 957 1176">Iznos traženih kreditnih sredstava</td> <td data-bbox="957 1030 1276 1176">Sopstveno učešće</td> </tr> <tr> <td data-bbox="319 1176 638 1243"></td> <td data-bbox="638 1176 957 1243"></td> <td data-bbox="957 1176 1276 1243"></td> </tr> </table>			Ukupni troškovi realizacije biznis ideje	Iznos traženih kreditnih sredstava	Sopstveno učešće															
Ukupni troškovi realizacije biznis ideje	Iznos traženih kreditnih sredstava	Sopstveno učešće																		
Prikazat okvirnu strukturu troškova (navesti najvažnije stavke za realizaciju, ukupan procjenjen iznos koji je potreban, kao i načine finansiranja (sopstvena sredstva, kreditna sredstva, i sl.)).																				
<table border="1" data-bbox="215 1400 1380 1657"> <tr> <th data-bbox="215 1400 734 1456">Vrsta ulaganja</th> <th data-bbox="734 1400 1021 1456">Iznos</th> <th data-bbox="1021 1400 1380 1456">Način finansiranja</th> </tr> <tr><td data-bbox="215 1456 734 1512"></td><td data-bbox="734 1456 1021 1512"></td><td data-bbox="1021 1456 1380 1512"></td></tr> <tr><td data-bbox="215 1512 734 1568"></td><td data-bbox="734 1512 1021 1568"></td><td data-bbox="1021 1512 1380 1568"></td></tr> <tr><td data-bbox="215 1568 734 1624"></td><td data-bbox="734 1568 1021 1624"></td><td data-bbox="1021 1568 1380 1624"></td></tr> <tr><td data-bbox="215 1624 734 1680"></td><td data-bbox="734 1624 1021 1680"></td><td data-bbox="1021 1624 1380 1680"></td></tr> <tr> <td data-bbox="215 1680 734 1657">Ukupno €</td> <td data-bbox="734 1680 1021 1657"></td> <td data-bbox="1021 1680 1380 1657"></td> </tr> </table>			Vrsta ulaganja	Iznos	Način finansiranja													Ukupno €		
Vrsta ulaganja	Iznos	Način finansiranja																		
Ukupno €																				
Opis ulaganja																				
Ostale relevantne informacije vezane za Vašu poslovnu ideju																				
Planirani broj radnika																				

Sredstvo obezbjedenja po osnovu kreditnog aranžmana	
--	--

Potvrđujem da su svi podaci u ovoj prijavi tačni.

U _____

M.P.

Podnosilac prijave

datum:
